

Доктор Ҳусайни МҮСАВИ

АҲЛИ БАЙТ

аз худ дифоъ мекунанд

*Талоши мухлисона дар ростии
тасҳиҳи баъзе мафҳим ва таҳкими
ваҳдат байни уммати исломӣ*

Мутарҷим:
Ҷаводи МУНТАЗИРӢ

Номи китоб: **Аҳли байт аз худ дифоъ мекунанд**
Таълифи: **Доктор Ҳусайни МӯСАВИ**
Тарҷумаи: **Ҷаводи МУНТАЗИРИ**

Баргардонӣ аз рӯи китоби “**Аҳли байт аз худ дифоъ мекунанд**” ҷопи аввали интишороти “Ҳақиқат” соли 1381 шамсӣ сурат гирифтааст.

Эҳдо

Ин асари ночизро ба тамоми ҳаққӯён тақдим медорам, онҳое, ки ҳақро бар ботил, таҳқиқро бар тақлид, ваҳдатро бар нангу ор тарҷеҳ медиҳанд. Касоне, ки ба таъбири Қуръони карим: **“Тамоми суҳанонро мешунаванд ва он гоҳ беҳтарини онро пайравӣ мекунанд.”** Хушо ба саодату некбахтиашон.

Ҷавод

Ба номи Худованди бахшояндаи меҳрубон

ПЕШ АЗ ДАРОМАД

Хонандаи ғиромӣ!

Ҳамчунон ки медонед беш аз ҳазору чаҳорсад сол аст, ки аз умри Ислому ба унвони охирину комилтарин дини илоҳӣ мегузарад. Ин қаҳрамони навпо аз ҳамон аввалин рӯзҳои таваллудаш рӯи оромиро надид ва душманонаш ҳамвора ҷангу дандон тез мекарданд ва дар камин нишаста буданд.

Ҳарчи рӯзҳову солҳо бештар мегузашт, душманиҳо зиёдтар мешуд ва кинаву кудуратҳо амиқтар мегардид, дасисаҳову тавтиаҳо авҷ мегирифт ва ранг иваз мекард. Чехраҳои мухталиф ва ҷабҳаҳои гуногун гоҳе мустақил ва гоҳе бо ҳамонангӣ барои аз пой даровардани ин қаҳрамони ояндаи таърих дар тақопӯ буданд, дар ҷабҳа ба навбати худ зӯрзмой мекарданд. Мушриқин дар Макка, яҳуд ва мунофиқин дар Мадина, насоро дар Рум ва маҷус дар Форс тамоми нерӯи худро сарф карданд, аммо Ислому мисли пештара пирӯз мешуд ва рушду пешрафт мекард.

Ба дунболи вафоти ҳазрати хатми мартабат, Расули бузургвори Ислому (с) дини илоҳӣ беш аз ҳар замони дигаре дар маърази хатар қарор гирифт. Аз дохил баъзе қабилаҳои Араб, ки ханӯз Ислому дар қалбашон росих нашуда буд, бо

напардохтани закот эълони иртидод (муртад шудан) карданд ва аз хорич ҳар ду импротури бузург омодаи интиқом шуданд. Ба гумони ин ки бо вафоти Расули акрам (с) Ислом ятим шудааст ва дигар касе нест аз ӯ химоят кунад, вале Худованди ҳаким ва тавоно мардонеро мусаххар кард, ки на танҳо аз ӯ химоят карданд, балки доманаи онро аз ҳар сӯ то дуртарин нуқоти ҷаҳон густариш доданд. Ин ёрони бовафо ва шогирдони мухлиси мактаби рисолат дарахти пурбори Исломо бо хунашон обёрӣ карданд ва чунон дарсе ба душманони кинатӯзу тамаъгари дохилӣ ва хоричӣ омӯхтанд, ки то абад аз шикасти ин қаҳрамон бузург (Ислом) ноумед гардиданд.

Оре, хонандаи азиз! Ин ҷо буд, ки душманони шикастхӯрдаи Ислом пас аз онки тамоман аз зарбаи мустақим задан ба дини илоҳӣ ноумед шуданд ва натавонистанд ҷилави интишору паҳншавии онро бигиранд, ба фикри он афтоданд, ки ба ҳар тарзе неши худашонро бизананд ва кинаашонро фуру нишонанд. Аз ин рӯ, дасисаҳову тавтиаҳо ранги дигаре ба худ гирифт ва бо шиддати ҳарчи тамомтар барои коштани парвариши микроби ихтилоф даст ба кор шуданд.

Аз он ҷое ки, ҳама уммати исломӣ чунончи бо худи Расули акрам (с) муҳаббат доранд, табиист, ки бо хонавода, балки бо яқояки афроди хонавода ва оли байти эшон (с) муҳаббат доранд.

Онҳо саъю кӯшиш карданд аз ҳамин ҷо оғоз кунанд ва баҳонаи ҳубби аҳли байт (ъ) дар миёни уммат тухми тафриқа бипошанд. Таъкид мекунам, ки муҳаббати оли байт (ъ) ҷузъи имони ҳар мусалмон аст, вале онҳо гӯё чунин вонамуд карданд, ки иддаи махсусе аҳли байтро дӯст доранд ва боқимонда бо эшон душман ҳастанд.

Мутаассифона, ин дасисаву найранги онҳо то ҳадде дар миёни баъзе мусалмонони садаи он замон таъсир кард,

ки уммати муттаҳид ва яқпорчаи исломӣ захми бузурге бардошт. Аз он ҷое, ки ин китоб талоше барои марҳам гузоштан бар ин захми чиркин ва гандидааст, банда саъю кӯшиш хоҳам кард, дар ин муқаддимаи кӯтоҳ чанд матлаберо ба тавр мухтасар арз кунам.

Матлаби аввал: *Баёну тавзеҳи чанд истилоҳ ва калима:*

Шиъа: ба маънии пайрав, шиъаи Иброҳим, яъне пайравони Иброҳим, шиъаи Алӣ, яъне пайравони Алӣ.

Аҳли суннат: яъне пайравони суннати Паёмбар (с). Бинобар ин агар байни таърифу баёни калимаи шиъа ва аҳли суннат бингарем, ҳеҷ зиддияте вучуд надорад, мумкин аст як мусалмон ҳам шиъаи Алӣ бошад ва ҳам пайрави суннати Паёмбар (с), ҳам аҳли байти Расули акрам (с)-ро дӯст дошта бошад ва ҳам мувофиқи суннати Паёмбар (с) амал кунад. Аз ин рӯ, ҳеҷ таноқузу зиддият дида намешавад.

Носибӣ: Касе, ки бо оли байти Паёмбар (с) ибрази душманӣ кунад.

Рофизӣ: Касе, ки аҳли байтро тарк кунад.

Сабоӣ: Пайравони Абдуллоҳ ибни Сабо.

Пас мусулмон касе аст, ки илова аз пойбандӣ ба усули эътиқодӣ аз суннати Расули акрам (с) ва суннати асҳоб ва ёрони бовафояш (р) ва суннати аҳли байти атҳораш (ъ) ки айни суннати Паёмбар аст, пайравӣ ва тамоми онҳоро дӯст дошта бошад ва аз ҳеҷ фарди онҳо кина ба дил надошта бошад. Чунин шахсе ҳам шиъа, ҳам суннӣ ва ҳам мусалмони комил аст ва чунин мусалмоне на рофизӣ, на сабай ва на носибӣ аст. Пас ҳар шиъаи хуб ҳам суннӣ ва ҳам мусалмон аст ва ҳар суннии хуб ҳам шиъа ва ҳам мусалмон аст.

Бо тавачҷӯх ба ин гуфтор на ҳеҷ суннӣ носибӣ ва на ҳеҷ шиъае рофизӣ ва сабай аст, ба шарте, ки на суннӣ бо аҳли байт (ъ) кина дошта бошад ва на шиъа бо саҳобагон

(р), ҳатто ба як фарди онҳо кина дошта бошад, ӯ суннӣ нест, балки носибӣ аст. Ва агар шиъае дидем, ки бо асҳоби Паёмбар (с), ё ҳатто як фарди эшон кина дошта бошад, ӯ шиъа нест, балки рофизӣ ва сабай аст.

Матлаби дуввум: *Таҳқиқро ҷонишини тақлид кунем.*

Хонандагони азиз, ин мавзӯи бисёр муфассале аст. Банда дар садади нақли қавлҳо нестам, ки вақти зиёде хоҳад гирифт, чанд нуктаро фишурда арз мекунам.

Аввал: дини илоҳӣ, хусусан, бахши эътиқодот хориҷ аз доираи тақлид аст, чунончи имом Содик (ъ) мефармоянд: “Ҳар ҳадисе, ки аз мо ба шумо расид бар Қуръон арза кунед, харҷи бо Қуръон мувофиқ буд, ба он амал кунед ва ончи бо Қуръон мухолиф буд, ба девор бизанед.”

Пас ҳеч мусалмоне дар ҳеч асле аз усули эътиқодӣ набояд муқаллиди дигар кас бошад, масалан фалон шахсият, ки миллионҳо муқаллид ва иродатманд ҳам дорад ё ҳатто фарз кунед аз забони фалон имом матлабе гуфта шавад, ки мухолиф бо Қуръон ва суннати Паёмбар (с) бошад, ба ҳеч вачҳ қобили қабул нест.

Зеро ҳеч шахсе ба шумули худи имомони атҳор (ъ) наметавонад матлабе бар хилофи Қуръон бигӯяд, агар чунин чизе ба мо расид, ҳатман дурӯғ аст, на ин ки он шахсият дурӯғ гуфта бошад, балки аз забони ӯ дурӯғ сохтаанд.

Дуввум: Таклифу масъулияти мо чист? Оё ҳамеша ва дар ҳама чиз, ҳатто эътиқодоти худамон муқаллид бошем? Мустақиман тарҷумаи Қуръон нахонем ва дар оятҳои он наяндем?

Дар бораи садҳо ҳазор ривояте, ки ба мо расида таҳқиқ накунем? Ба китобҳо муроҷиат накунем? Ривоятҳои мутаноқизро, ки бисёр вақтҳо ба Қуръон ва ақли солим низ зиддият дорад, баррасӣ накунем?!

Дар ҷавоби ин пурсишҳо арз мекунам, ки хушбахтона дар солҳои охир аз бемории тақлиди мутлақ коста шуда ва доираи ҷунбиши муҳаққиқон густариш ёфтааст, ҳатто дар миёни муҳассилон ва донишҷӯён. Ва ин бисёр ҷои хурсандӣ аст, балки доираи таҳқиқ аз донишгоҳҳо фаротар рафта ва кам-кам дорад по ба арсаи ҳавзаҳои мегузорад ва ин орзуи деринаест, ки бисёре аз муҳаққиқон ва муслихон то кунун интизорашро доштаанд.

Ба иборати дигар ҷунбиши илоҳиталабии мазҳабӣ, ки аз дахҳо сол пеш частаву хеста ба талоши худаш идома меод, инак муваффақ шудааст сари пояш биистад.

Мо ба ҳамаи касоне, ки ба шакле дар ин маврид гом бардоштаанд ва ҳатто андешидаанд, табрик арз мекунем, барои онҳое, ки аз дунё рафтаанд, талаби омуриш ва рафъи дараҷот мекунем ва ба пайравони онҳо ва идомадиҳандагони ин хати паёмбарона мужда медиҳем, ки ба умеди Худо шумо ба ҳар ҳол пирӯзед ва роҳи шумо, ки роҳи паёмбарон аст иншоаллоҳ ҳамеша пурри раҳрав хоҳад буд.

Саввум: Масъулияти ҳамаи мо ин аст, ки ба андозаи тавони худамон саъй кунем, мусалмононро ба меҳвар васл кунем ва равшан аст, ки меҳвар фақат Қуръони карим аст. Табиист, ки аз суннати Расули акрам (с) ва сирати оли атҳораш (ъ) ва асҳобу ёрони вафодораш, ки хошияи меҳвар ба ҳисоб мераванд, ҳаргиз бениёз нахоҳем буд.

Аммо фақат он қисмат ривоёт ва аҳодисро мепазирем, ки бо Қуръони карим ва ақли солим созгор бошад ва тамоми он чи ки бо рӯҳи Қуръони карим ва ҳаёти Расули Худо (с) ва саҳобагони ҷонбоз ва ақли байти атҳораш муҳолиф бошад ва дар қолаби ақли солими башарӣ нагунҷад, на ҳадис аст ва на дин ва аз диди ҳар мусалмони оқил ва содиқе мардуд аст. Албатта иштибоҳ нашавад, ки меъёри ҳақшиносӣ фақат ақл нест, балки ваҳй аст ва

сӯҳбати мо аз ақлест, ки дар партави нури ваҳй битавонад роҳи худашро таххис намояд.

Чаҳорум: Дар кори таҳқиқ бояд маҳз Қуръонро меҳвар қарор диҳем ва аз ривоятҳо барои он мисол, шохид, намуна ва таъйид биёварем, на ин ки аҳодис меҳвар бошад ва барои матлаби пеш таъйиншудае, ки тавассути ривоятҳои дурӯғин асосаш гузошта шудааст оёти Қуръонро, ҳар тавре ки лозим буд, қайчӣ кунем ва бо таъвил ва тафсири хилофи воқеъ ба он бичаспонем. Ин кор на танҳо таҳқиқ нест, ки бозӣ бо нусуси ваҳй, балки бозӣ кардан бо ақли инсонҳои озодманиш ва худочуст, ки ҳамеша бар қуввати истидлол тақя доранд ва меҳоҳанд барои ҳама эътиқодоташон аз Қуръон далели возеҳу равшан дошта бошанд.

Панҷум: Як қоидаи собити исломиро ҳам хидмати шумо арз кунам ва он ин ки ҳар асли эътиқодӣ ҳатман бояд дар Қуръон бо сароҳат собит шуда бошад. Мумкин нест, ки чизе ҷузъи усули эътиқодӣ бошад, вале дар Қуръон ошкор баён нашуда бошад.

Бинобар ин ҳар ончи ки дар Қуръон бо сароҳат наомада бошад, ақида нест, барои тавзеҳи бештар ба мисоли зайл тавачҷӯҳ фармоед: Агар касе мункири нубувват (пайғамбарӣ) шавад, кофир мешавад, зеро он дар Қуръон бо сароҳат ва ошкор собит шудааст. Вале агар касе аз вилоят ё имоми замон ё исмати аима (ъ) мункир шавад, кофир намешавад, зеро собитшавии ин мавзӯҳо (албатта барои касоне, ки ба онҳо муътақиданд) иҷтиҳодӣ аст ё ҳадди аксар ба василаи ривоятҳо собит шуда ва ривоятҳо ба баҳсу таҳқиқи муфассал ниёз доранд ва мутаассифона, аксари ин гуна ривоёт дастоварди душманони ислом аст, ки ба номи поки аимаи атҳор (ъ) бофта шудааст.

Шашум: Худованди муттаъол мефармояд: **“Ва мужда бидех, эй Паёмбар, бандагонро касоне, ки ҳар суханеро мешунаванд ва бехтарини онро пайравӣ мекунанд.”**

Пас аз сифоти ҳар мусалмони содиқ ин аст, ки ҳар дидгоҳ ва назарияро бишнавад бехтарини онро пайравӣ кунад, бинобар ин барои шинохти ҳар мазҳаб ва гурӯҳ ва андешае бояд ба китобҳо ва навиштаҳои соҳибони ҳуди он мазҳабу гурӯҳҳо рӯчуъ кард, на ба таҳрифоти мусташириқон. Барои шинохти масиҳият ва ошноӣ бо таҳрифоти каломи илоҳӣ аз сӯи масиҳиён бояд ба китобҳои ҳуди онҳо рӯчуъ кард.

Барои шинохти ташайюъ ва тасаннун бояд ба навиштаҳои ҳуди уламои шиъа ва суннӣ муроҷиат кард, на он чи ки дигарон дар бораи онҳо навиштаанд. Пас барои шинохти ташайюъ бояд мустақиман ба манобеъу сарчашмаҳои аслии шиъа муроҷиат кунем, то онро дақиқ бишносем, на ин ки ба фаҳми дигарон иктифо кунем.

Аз ҳамин ҷиҳат, банда аз хонандагони азизам хоҳиш мекунам ки барои шинохти дурусти ташайюъ ба “Усули кофӣ” муроҷиат кунед, агар фурсат набуд, китоби “Ал-ҳучча”, “Наҳҷу-л-балоға” тафсири “Маҷмаъу-л-баён”-ро ҳатман бихонед ва китобҳои муҳими дигар.

Ба ҳамин тартиб барои шинохти аҳли суннат тарҷимаи Қуръони карим, “Саҳиҳи Бухорӣ”, “Саҳиҳи Муслим” ва тафсири Ибни Касирро бихонед. Агар тарҷумаи он дастрас нест “Тафсири нур” як ҷилд аз доктор Хурамдил ё ҳар тафсире аз аҳли суннат метавонед пайдо кунеду бихонед. Барои шинохти ҳулафои рошидин, “Сихрайн ва Шайхайн”-и Хатибро бихонед ва низ китобҳои дигар.

Пас нодуруст аст, ки мо бихоҳем мазҳабро аз тариқи душманонаш бишносем. Хушбахтона, китобе, ки дар даст доред, фишурдае аз маъруфттарин китобҳои шиъа аст, бо вучуди ин барои итминони бештар метавонед ба манобиъи мазкур муроҷиат фармод.

Матлаби саввум: Кадом як, шиъа ё суннӣ? Исм муҳим нест, мӯхтаво муҳим аст, як суннии боинсоф ва як шиъаи

боинсоф, агар аз хурофот дур бошанд ва сару корашон бо Қуръон ва суннат бошад ва аз ихтилофпароканӣ нафрат дошта бошанд ва аҳли байти атҳор (ъ) ва саҳобагони ахёр (р)-ро дӯст дошта бошанд, ҳеч фарке бо ҳам надоранд.

Дар масоили фикҳӣ ҳар кас аз ҳар мазҳабе, ки дӯст дорад, бо далели саҳеҳ ва бидуни таассуб пайравӣ кунад. Муҳим ин аст, ки Худоро ба яктоӣ бишносад, ҳеч сифате аз сифатҳои Парвардигори бузург, аз ҷумла илми ғайбро ба бандагонаш нисбат надиҳад.

Ин нукта возеҳу ошкор аст, ки паёмбарон, саҳобагони ҷонбоз ва аҳли байти атҳор (р) мухлистарину поктарини авлиёи Худо буданд ва дар бандагӣ ва убудияти Парвардигорашон ба авчи камол расида буданд. Маҳол аст, ки касе аз онҳо барои худаш ё барои дигар кас илдиои илми ғайб карда бошад. Онҳо олимтарину мохиртарин шахсиятҳо ба Қуръони карим буданд, онҳо медонистанд, ки ҷуз Худо ҳеҷ кас ғайб намедонад, онҳо хонда буданд ки:

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ
أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَا سْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ
أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

“Бигӯ, ки ихтиёри суд ва зиёне барои худ надорам, магар он чи Худо бихоҳад ва агар ғайб медонистам хайри фаровон барои худ касб мекардам ва ҳеҷ ногуворӣ ба ман намерасид”.

(Аъроф: 188)

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ

“Ва калидҳо (ганчинаҳо)-и ғайб назди Ўст, ки ҳеч кас
чуз Ў онро намедонад”.

(Анъом: 59)

Агар Паёмбари бузургворамон (с) ғайбро медонистанд, аз шаҳид шудани амакашон, ҳазрати Ҳамзаи қаҳрамон (р) бо ҳафтад нафари дигар аз саҳобаи азизашон дар Уҳуд чилавгирӣ мекарданд!

Агар ғайбро медонистанд, боз ҳам дар Уҳуд камини пеши пояшонро медиданд ва дар он намеафтоданд, ки дандони муборакашон шаҳид шавад ва чехраи нозанинашон захм бардорад!

Агар ғайбро медонистанд, тӯхмате, ки мунофиқон ба ҳамсарашон, уммулмӯъминин Оишаи Сиддиқа (р) заданд ва обрӯяшонро дар чашми тамоми мардуми мусалмон ва кофир дар маърази хатар қарор доданд, ин тӯхматро аз худашон дафъ мекарданд ва то панҷоҳ рӯз бо тамоми аҳли байти атҳор ва ёрони ҷоннисораш дар интизори ваҳй наменишастанд!

На танҳо ҳазрати Расули акрам (с), балки амирулмӯъминин Алӣ, имом Ҳасан, имом Ҳусейн ҳазрати Заҳро (ъ) ҳамагӣ ҳузур доштанд ва ҳама аз ин мусибати бузург нороҳат буданд.

Вале ғайбдонии ҳеч кадоми онҳо зоҳир нашуд, ки ғами Паёмбарро бартараф кунад ва байти тоҳира, соҳиби рисолатро аз омочи захми забонҳои мунофиқин начот диҳад.

То ин ки баъди панҷоҳ рӯз оятҳои маъруфу машҳури сураи Нур нозил шуд ва аз чехраи душманони Паёмбар (с) ва душманони уммулмӯъминин Оишаи Сиддиқа (р) парда

бардошт ва Худои олимулгайб бар иффату покии Хумайрои афифа (Оиша) мӯҳри ваҳй гузошт.

Агар ҳазрати имоми Мучтабо (Ъ) ғайб медонист, чаро масмум (заҳр хӯронда) шуд ва ба шаҳодат расид!

Агар ҳазрати имом Ҳусайн (Ъ) ғайбро медонист, чаро нафаҳмид, ки аҳли Кӯфа мунофиқанд ва ба аҳду паймонашон вафо намекунанд ва ўро танҳо мегузоранд!

Ва чаро тамоми хонаводаашро ба майдони Карбало бурд? Барояшон чиҳод фарз буд, кӯдакони ширхор чаро ба шаҳодат бирасанд? Шаҳодат ифтихор аст барои касе, ки мукаллаф аст, на барои кӯдакон, пас имом Ҳусайн (Ъ) низ ғайбро намедонистанд. Агар имом Содик (Ъ) ғайбро медонистанд, чаро Исмоиљро ба имомат баргузиданд, ки ў қабл аз худашон вафот кард, он гоҳ имом Козим (Ъ)-ро таъйин фармуданд?! Агар имом Ризо (Ъ) ғайбро медонистанд, чаро масмум шуданд ва ба шаҳодат расиданд?!

Ва агар имом Боқир ва имом Содик (Ъ) ғайбро медонистанд, чаро ин ҳама зиндиқ (мулҳид) ва мунофиқро шинохта расво накарданд ва гузоштанд ба номи онҳо дурӯғ бисозанд ва сирати поки эшонро олуда кунанд!

Пас, ғайбдонӣ сифати Худост, ки Худованд онро ба касе надодааст, бинобар ин ҳар мусалмоне, ки Худоро якто ва лошарик бидонад, яқинан ў мусалмони воқиъӣ аст, чӣ шиъа бошад ва чӣ суннӣ.

Аммо агар касе сифоти Худовандро ба ғайри Худо нисбат диҳад, хочаташро ба ғайри Худо арза кунад, дар мушкилоташ ба ғайри Худо рӯй орад, барои ғайри Худо забҳ ва назр кунад, ба аҳли байти атҳор ва саҳобагони аҳёр тавҳину таҳқир кунад, чунин шахс на шиъа аст, на суннӣ, на аҳли байт чунин эътиқоде доштаанд ва на саҳобагон, ки зиндагии онҳо нусхаи зиндае аз Қуръони карим будааст.

Аз ин рӯ, мо замоне метавонем худро шиъа ва суннӣ ва мусалмон биномем, ки сад дар сад ба Қуръони карим ва мутобиқи сирати Паёмбари акрам (с) ва сирати аҳли байти атҳор ва саҳобаи ахёраш амал кунем, он вақт мо уммати муттаҳид ва нерӯманд хоҳем буд ва метавонем, ки аз Исломи азиз дифоъ кунем ва душманонашро саркӯб намоем.

Пас, биёем Исломо маҳкам бигирем, ки дар он ҳама ҷо доранд, ончи дар Исломо ҷо надорад, вале мутаассифона ба василаи душманони Исломо раҳна карда ихтилоф аст, кина аст, душманӣ аст, тавҳину лаънат аст, нифоқасту дурӯғ, ширкасту хурофот, бидъатгарой аст ва суннатзудой, бадгумонист ва...

Он чи мутаассифона аз ҷомеаи исломӣ раҳт барбаства, ваҳдат аст, муҳаббату эҳтиром, садоқат асту самимият, дӯстдорӣ тавҳиду суннат аст ва бадбинӣ ширку бидъат, талоши пайғир барои ислоҳ ва поксозӣ ҷомеа аст ва иҷро намудани масъулиятҳоест, ки асҳоби Паёмбар (с) ва аҳли байт (ъ) ба хотири он ҷон доданд ва ғайра.

Ҳадаф ин аст, ки мо мусалмонон бо якдигар хуб бошем ва ин орзу замоне таҳаққуқ хоҳад ёфт, ки бо авлиёи Худо муҳаббат дошта бошем ва ҳамчунон қаблан ишора кардам, пас аз анбиё (ъ) аз ол ва асҳоби Паёмбар (с) авлиёи поктар ва содиқтаре барои Худо на вучуд дошта ва на дар оянда пайдо хоҳад шуд.

Сифоти авлиёи Худо имон ва тақво аст. Ол ва асҳоби Расули акрам (с) ба авҷи имон ва тақво расида буданд ва Худованд дар ҳадиси қудсӣ мефармояд: **“Касе, ки бо валие аз авлиёи Ман душманӣ кунад, Ман бо ӯ эълони ҷанг мекунам.”**

Ва агар аҳли байти Паёмбар (с) ва асҳоби ӯ аз авлиёву дӯстони Худо набошанд, дигар Худо дӯсту валие надорад.

Худованди муттаъол пас аз ситоиши саҳобагони муҳочир ва ансор сифоти мӯъминонеро, ки баъд аз он покон хоҳанд омад, чунин баён мефармояд: **“Ва касоне, ки пас аз онҳо омадаанд, гӯянд: Парвардигоро, мо ва бародаронамонро, ки дар имон бар мо сабқат доранд, биёмурз ва дар дилҳои мо нисбат ба мӯъминон кинае мағзор. Парвардигоро, Туй, ки ниҳоят бораҳму меҳрубонӣ.”**

(Ҳашр: 10)

Ҳамчунин Аллоҳ таъоло мефармояд: **“Онҳо уммате буданд, ки даргузаштанд. Аъмоли онҳо ба худашон марбут аст ва аъмоли шумо марбут ба худи шумост ва шумо ҳеч гоҳ масъули аъмоли онҳо нахоҳед буд.”**

(Бақара: 134)

Матлаби чаҳорум: *Дар бораи ин китоб.*

Китоби ҳозир дар воқеъ аввалин китобест, ки то кунун дар мавзӯи мавриди назар навишта шудааст, агарчанде баъзе камбудиҳо дорад, вале дар умум намунаи бисёр қолибе барои муҳаққиқон, ба хусус насли ҷавон аст. Зеро муаллифи мӯхтарам чунончи дар муқаддимаи китоб мулоҳиза хоҳед фармуд, барои таҳияи ин китоб солҳо заҳмат кашидааст.

Аз ҳамин ҷиҳат муҳимтарин хусусияти китоби ҳозир ин аст, ки хонандаи худаширо дар муқобили донишманди бузург ва муҳаққиқи тавоное меёбад, ки аз худаи ҳарф намезанад, балки матолибашро бо санаду далел баён мекунад ва хонандаро дар баробари ҳақиқатҳои инкорнашаванда қарор медиҳад, ки маҷбур аст ё қабул кунад ва ё ба суроғи манобеъ биравад.

Тарчума:

Дар ин робита чанд нукта қобили тазаккур аст, зеро дар тарчимаи китоби мазкур тасарруфоти андаке кардаам, ки дар ҳамин чо ба нукоти муҳими он ишора хоҳам кард.

1. Номи арабии китоб “Лиллоҳи сумма ли-т-таърих, Кашфу-л-асрор ва табриъату-л-аимати-л-атҳор” аст, ки банда номи “Аҳли байт аз худ дифоъ мекунанд”-ро барои он интихоб кардам.

2. Чуз ҳафт унвони аслии китоб бақияи сарлавҳаҳову унвонҳои дохилӣ аз ҷониби мутарҷим изофа шудааст.

3. Бахшҳое аз китоб, ки мутарҷим онро бо завқи хонандагонаш созгор надониста ва ба ваҳдати мусалмонон кумак намекард, ҳазф кардааст.

4. Мутарҷим саъй карда истилоҳотеро ба кор барад, ки умуми хонандагонаш бо онҳо ошно ҳастанд, масалан ба ҷои (Абӯҷаъфар ва Абӯабдулло), ки чуз мутахассисони соҳаи таърих мардуми дигар бо онҳо ошно нестанд, исмҳои маъруфи имом Боқир ва имом Содик (ъ)-ро истифода кардааст. Ва низ истилоҳи (разияллоҳу анху), ки дар ривоятҳо омадааст, зеро имрӯз дар ҷомеаи ташайюъ истилоҳи (ъалайҳиссалом) маъруф аст. Аз ҳамин ҷиҳат мутарҷим ҳамин истилоҳро тарҷеҳ додааст.

5. Баъзе ҷумлаҳои ин китоб воқеан зананда, хилофи адаб ва бисёр вақтҳо муҳолифи имон ва вичдон аст, вале мутарҷим аз тарҷимаи онҳо ногузир будааст.

Бинобар ин масъулияти комили ҷунин мавридҳо ба дӯши муаллифони аслий ё дар воқеъ ҳадиссозон аст, на ба дӯши муаллифи мӯҳтарам ва мутарҷими он.

Аз ин рӯ, аз ин ки гоҳо бо алфози ракики худам дар маҷрӯҳ кардани эҳсосоти шумо хонандагони азиз шарик шудаам қаблан пӯзиш металабам.

Муаллиф:

Чунончи аз матни китоб мулоҳиза хоҳед фармуд, муаллифи мӯхтарам аз бузургтарин чехраҳои илмии муосир дар ҳавзаи илмияи Начафи ашраф аст, вале мутаассифона шароити душвори муҳит ба эшон иҷоза надода, ки исми аслии худро ошкор кунанд. Бинобар ин номи дар пушти китоб ва ҳамчунин дар дохили китоб номи мустаъори (ғайри ҳақиқии) эшон аст.

Синни эшон акнун наздик ба навад сол аст, зеро эшон қабл аз вафоти аллома Ҳусайни Кошифулғито фориғуттаҳсил шуда ва аллома Кошифулғито дар ҳаҷдаҳуми зилқаъдаи соли 1373-и қамарӣ вафот намудааст. Албатта мартабаи илмии эшон оятуллоҳилузмо аст, вале азбаски унвони докторӣ ҳам доранд, мо фақат эшонро доктор хондем. Барои ошноии бештар бо муаллиф ба муқаддимаи худи эшон мурочиат намоед. Сарафроз бошед.

Мутарҷим

МУҚАДДИМАИ МУАЛЛИФ

Алҳамду лиллоҳи раббилъоламин ва-с-салоту ва-с-салому њало набийиламин ва олиҳи-т-таййибина-т-тоҳирин ваттобиъина биҳисонин ило явмиддин. Аммо баъд:

Ҳама медонанд ки зиндагӣ бо марғ поён меёбад ва сипас масири ҳар кас мушаххас мешавад ё ба сӯи бихишт ва ё ба сӯи дӯзах ва ҳар мусалмоне саҳт орзу дорад, ки аз аҳли бихишт бошад, бинобар ин маҷбур аст ки барои розӣ кардани Парвардигораш талош кунад ва аз ҳар чизе ки Худованд наҳй фармуда худашро боздорад. Ба ҳамин далел мебинем, ки мусалмон ҳамвора орзу дорад ба тоати Парвардигораш ва ҳама чизе, ки ўро ба Ў наздик мекунад, машғул бошад.

Ин ҳоли умуми мардум аст, ки табиист аҳли хосса (уламову донишмандон) дар ин замина ҳирси бештаре доранд.

Ҳамчунин равшан аст, ки зиндагӣ печу ҳамҳои зиёде дорад ва сабабҳои фиребу лағжиш барои инсон фаровон аст, бинобар ин оқил касест, ки ҳамон роҳеро баргузинад, ки дар ниҳоят ўро ба бихишт мерасонад, гарчи душвор бошад ва роҳхоеро, ки ўро ба дӯзах мекашонад, тарк кунад, ҳарчанд ки ба зоҳир осону лаззатбахш бошад.

Достоне, ки инак мехонед, самараи талоши солҳо баҳсу тафаккур ва мутолиаву таҳқиқ аст ва орзуе чуз ин надорам, ки то зинда ҳастам ва дар кафан печонда нашудаам, Парвардигорам аз ман хушнуд гардида ва хоҳарону бародарони мусалмонам аз он баҳраманд гарданд.

Шиноснома:

Банда дар Карбало ва дар муҳити комилан шиъӣ таваллуд шудаам ва дар домани падару модари мутададдаин парвариш ёфтаам. То синни ҷавонӣ дар мадориси шаҳри худамон таҳсил кардам ва сипас падарам маро ба ҳавзаи илмияи Начафи ашраф, ки бузургтарин ҳавза дар ҷаҳон аст, фиристод, то аз маҳзари уламо ва марочиъи олиқадре ҳамчун имом Сайид Муҳаммад Ҳусайн оли Кошифулғито ва дигарон касби файз намоям.

Таҳсил дар Начафи ашраф ва дар ин ҳавзаи илмияи бисёр маъруф идома ёфт ва орзуям ин буд, ки рӯзе битавонам ба унвони як марчаъи динии бориз риёсати ҳавзаро ўҳдадор шавам ва ба дину умматам хидмат кунам ва мусалмононро бедор намоям. Ҳамчуноне орзу доштам, мусалмононро уммати воҳид ва миллати муттаҳид бубинам, ки аз як раҳбар итоат мекунанд ва кишварҳои кофириро дар муқобили уммати мусалмон сусту заъиф ва аз ҳам пошида бубинам ва дигар орзуҳои бисёре, ки ҳар ҷавони мусалмони ғайюр дар дил дорад.

Аз ин рӯ, ҳамеша аз худ мепурсидам, ки он чи боиси ин ҳама бадбахтӣ, ақибафтадагӣ ва ихтилофу чанддастагии мо мусалмонон гардида, чист? Чаро мо бо ҳам ихтилофу кашмакаш дорем? Чаро душманон моро ба ҳисобу эътибор намегиранд? Ва чаро ва...

Ва даҳҳо суоли дигаре, ки ҳамвора зеҳнамро ба худ машғул медошт, аммо ҷавобе барои он намеёфтам. Хулоса ин лутфу хости Худо буд, ки ман дунболи дарс ва талаби илм биравам.

Васвасаҳо:

Пас аз муддате таҳсил дар ҳавза эҳсос кардам, ки нусуси (ривоятҳои) зиёде маро ба худ машғул мекунад ва

масоили мухталифе маро ба ҳайрат ва шигифт вомедорад. Аммо ман ҳамеша худамро ба қачфаҳмиву заъфи идрок муттаҳам мекардам.

Вақте дидам вазъият идома пайдо кард, тасмим гирифтам баъзе масоилро бо яке аз устодони бузурги ҳавза дар ҷараён бигзорам, вале ӯ марди зираке буду фаҳмид, ки ин бемории маро ҷӣ гуна муолиҷа кунад ва ин васвасаҳоро чи тавр дар нутфа бугӣ кунад!

Бисёр оддӣ ва бо калимаҳои кӯтоҳ ба ман хитоб карду фармуд: Дар ҳавза ҷӣ мехонӣ?

Гуфтам: табиист ки мазҳаби аҳли байт (ъ).

Фармуд: Оё дар мазҳаби аҳли байт (ъ) шак дорӣ!?

Гуфтам: маъозаллоҳ!

Фармуд: Пас ин васвасаҳоро аз худат дур кун, ту аз пайравони аҳли байтӣ ва аҳли байт (ъ) илмашонро аз бобояшон ҳазрати Муҳаммад (с) ва он ҳазрат (с) илми худро аз Парвардигораш гирифтааст.

Андаке хомӯш мондам, сипас гуфтам: хеле мутташаккирам, ки маро аз ин васвасаҳо начот додед. Он гоҳ ба дарси худам бозгаштам, вале саволҳову васвасаҳо боз ҳучум оварданд. Ҳарчанд дарсам пештар мерафт, пурсишҳову сардаргумиҳо бештар мешуд.

Кунҷковӣ:

Хулоса ин ки дарсамро ба поён расондам ва мадраки илмии худамро дар ба дастовардани дараҷаи иҷтиҳод ва аз шахси беназири асраш Сайид Муҳаммад Хусайн Оли Кошифулғито, раиси ҳавзаи Наҷафи ашраф ҳосил намудам.

Инак, ба таври ҷиддӣ дар ин мавзӯ ба андешидан шурӯъ кардам, ки чи гуна мо умури шарӣятро мехонем, то ин ки тавассути он Худоро бипарастем, вале дар ҳамин

китобҳо нусуси сареху ошкоре вучуд дорад, ки куфри ба Худоро собит мекунад?!

Оре, ба Худо савганд гич шудам, намедонам мо чӣ мехонем? Оё воқиян, мумкин аст мазҳаби аҳли байт (ъ) ҳамин бошад?!

Ин қазия инсонро дучори танокузу сардаргумӣ мекунад, чӣ гуна мумкин аст, ки аз як сӯ Худо парастида шавад ва дар айни ҳол такзибу инкор гардад?!

Чӣ гуна мумкин аст, ки ҳам аз Паёмбари акрам (с) пайравӣ шавад ва ҳам ба эшон таън ворид гардад?!

Чӣ гуна мумкин аст, ки шахсе аз аҳли байт пайравӣ кунад, бо онҳо муҳаббат дошта бошад ва мазҳабашонро биёмӯзад, дар ҳоле ки вай онҳоро дашном медиҳаду тавҳину таҳқирашон мекунад?!!

Худоё, раҳмату лутфи Туро мехоҳам, агар бо раҳмати худат маро дарнаёбӣ, ҳатман аз гумроҳон ва балки аз зиёнкорон хоҳам буд. Боз бармегардам ва аз худам мепурсам, ки мавқияи ин ҳама олимони бузург ва раҳбарони гузаштаи мо дар ин бора чӣ будааст?

Оё чизе, ки ман альён дорам мебинам, онҳо намедиданд? Он чи ман акнун хондаам, онҳо намехондаанд?!

Оре, на танҳо хондаанд, балки он чи ки бисёр дарднок ва таассуфовар аст, ин ки бисёре аз ин китобҳо навиштаи худи онҳост. Ин чизе буд, ки хело маро ранҷ медод, ман ба шахсе эҳтиёҷ доштам, ки бо ӯ дарди дил кунам ва ғаму парешонии худамро ба ӯ бозгӯям.

Оғози таҳқиқ:

Саранҷом тарҳи чолибе ба зеҳнам расид ва он ин ки он чи хондаам, боз онро бо диди муҳаққиқона бозхонӣ кунам, бинобар ин ҳамаи манобиъи муътабарро хондам.

Нусусу масоили зиёде таваччӯҳи маро ҷалб мекард, ки эҳсос мекардам бояд чизе дар пой он бинависам. Ба ёддошту ҳошиянависӣ шурӯъ намудам. Вақте ки мутолиаи манобиъи муътабарро тамоm кардам, дидам ёддоштҳои фаровоне дар китобхонаам анбошта шудааст, онҳоро ҷамъу ҷур кардам ва дар ҷое нигаҳдорӣ намудам, ба умеди он ки шояд Худованд шароите фароҳам биёрад, ки битавон аз онҳо истифода кард.

Равобити ман мисли пештара бо тамоми уламо ва марочиъи динӣ хуб буд ва бо ин умед бо онҳо нишасту хез мекардам, ки ба натиҷае бирасам, то агар рӯзе тасмими душворе гирифтам, ба ман кӯмак кунанд.

Масъалаҳо бисёр шуда буд, то ин ки дар охир сад дар сад қонеъ шудам, ки тасмими душвори худамро бигирам, вале фақат дар интизори фурсати муносибе будам.

Ҳамфикрон:

Дӯсти азизам аллома сайид доктор Мӯсо Мӯсавиро намунаи бисёр ҷолибе меидам, ки аз пазириши инҳирофе, ки дар мазҳаби шиъа ба вучуд омада буд, худдорӣ намуд ва ошқоро муҳолифати худашро эълон кард ва талошхое, ки эшон барои тасхеҳи ин инҳирофот анҷом дод бисёр қобили таҳсин аст.

Чанде баъд китоби “Татаввур-л-фикри-ш-шиъӣ” яъне “Рушди андешаи ташайюъ” аз бародари азизамон, муфаккири тавоно Сайид Аҳмад Котиб ба бозор омад. Пас аз мутолиаи он дарёфтам, ки инак фурсати он фаро расидааст, ки ҳақро зоҳир кунам ва бародарону хоҳарони фиребхӯрдаамро огоҳ намоям.

Зеро мо ба унвони уламо ва раҳбарони динии ҷомеа масъулияти азиме ба дӯш дорем ва дар рӯзи қиёмат аз мо

суол хоҳад шуд, аз ин рӯ, маҷбурем тавзеҳу равшан намоем ва ҳақро баён кунем, ҳатто агар талх бошад.

Услуби ман дар тарҳи андӯхтаҳоям бо услуби оқоён, Мӯсаваӣ ва Котиб андаке тафовут ва фарқ дорад. Шояд сабабаш равиши мухталифе бошад, ки ҳар яке аз мо вақти таҳқиқу мутолиа дар пеш гирифтааст.

Инро ҳам арз кунам, ки шароити зиндагии дӯстони мазкур низ бо шароити ман фарқи кулӣ дорад, чунки ҳардуи эшон муваффақ шудаанд минтақаро тарк гӯянд ва дар яке аз кишварҳои ғарбӣ зиндагӣ кунанд ва корашонро аз он ҷо оғоз намоянд.

Вале банда ҳанӯз дар дохили Ироқ ва дар ҳуди Начафи ашраф ба сар мебарам ва табиист, ки имкониятҳои ман бо имкониятҳои шароити эшон баробар нест.

Хеле фикр кардам, ки чӣ бояд кард? Оё ман ҳам роҳи ҳичратро дар пеш гирам, ё ин ки ҳамин ҷо бимонам?

Саранҷом тасмим гирифтаам, ки бо таваккал ба Худо аз кишварам бирун наравам ва ҳамин ҷо кор кунам.

Хӯшхабар:

Инро низ бидонед, ки иддаи зиёде аз кишрҳои мухталифи мардуми мо, ба хусус дар миёни рӯшанфикрон ва донишгоҳиён ва ҳатто баъзе уламо ва толибилмон ба иллати он чи ки бар хилофи воқеият мебинанду мешунаванд ва дар китобҳо мехонанд ва бар он сукут мекунанд, вичдонашон саҳт нороҳат аст ва ҳар кадоми онҳо дар интизори фурсати муносибе ба сар мебаранд.

Ҳамчуноне, ки иддаи зиёде аз онҳо саргарми мутолиаву таҳқиқ ҳастанд. Аз Худованди бузург масъалат дорам, ки ин китоби маро василае қарор диҳад, ки эшон битавонанд аз он истифода кунанд ва бар асоси таҳқиқу истидлол роҳи худашонро интиҳоб кунанд, зеро умр кӯтоҳ

аст ва касе, ки ҳақро бишносад ва аз пазириши он сар печад, ҳуччат бар ӯ тамом шудааст ва дигар узре надорад.

Ин хушхабарро ҳам ба самъи муборакатон бирасонам, ки иддае аз марочиъ ва устодони мӯхтараме, ки бо онҳо робитаи наздиктаре дорам, бихамдиллоҳ даъватамро пазируфтаанд ва ҳақоике, ки ман бад-онҳо даст ёфтаам, аз диду мутолиаи эшон гузаштааст ва мудатест, ки онҳо машғули даъват ва тавзеҳу бозгӯӣ ҳастанд.

Аз Худованди маннон масъалат дорам, ки ба ҳамаамон тавфиқи мазид иноят фармояд, то ин ки битавонем мардуми азизамонро ба ҳақиқат ва роҳи шинохти он аз тариқи таҳқиқу мутолиа ошно кунем. Омин!

Пешбинӣ:

Бо вучуди ин ки медонам ин китоби банда сару садои зиёде ба по хоҳад кард ва иттиҳомоти бисёре ба сӯи ман сарозер хоҳад шуд, вале банда ҳамаи инҳоро дар назар гирифтаам ва ҳеч боке надорам.

Табиист, ки нӯқари Исроил ва Амрико муаррифӣ шавам ва ин ки дину вичдонамро ба маблағи андаке аз дунё фурӯхтаам.

Ин чизи таачҷубоваре нест, қаблан ба дӯстамон аллома доктор Мӯсо Мӯсавай низ чунин иттиҳомоте ворид кардаанд, то чое ки оқои Алӣ Ғаравӣ мефармуд: “Подшоҳи Арабистони Суъудӣ ба доктор Мӯсавай қавл додааст, ки зани зебод аз Оли Суъуд дар ихтиёраш бигзорад ва ҳолати моддиашро беҳбуд бахшад. Бинобар ин дар баробари пазируфтани мазҳаби “Ваҳҳобият” маблағи бисёр бузурге дар яке аз бонкҳои Амрико ба суратҳисоби ӯ рехта шудааст!!!”

Ин намунае аз дурӯғхову тӯҳматҳо ва шоиъапароканиҳое буд, ки роҷеъ ба доктор Мӯсо Мӯсавай

гуфта шуд, то бубинем, ки саҳми мо дар ин миён чӣ хоҳад буд.

Масири ислоҳталабон:

Шояд ҳам инак дар паи қатли банда бошанд, ҳамчунон ки касони дигариро, ки қаблан забон ба ҳақ кушоданд, куштаанд.

Яке аз чеҳраҳои бисёр муҳим ва маъруфе, ки ба қатл расондаанд, фарзанди рашиди имоми роҳил оятуллоҳулузмо Сайид Абулҳасани Мӯсавии Исфаҳонӣ (падари дӯсти мазкурамон, доктор Мӯсо Мӯсавӣ) буд. Ба ростӣ, ки оятуллоҳи бузурги шаҳидгашта ба иттифоқи ҳама нури чашми ҳамаи уламои шиъа маҳсуб мешуд. Бо вучуди ин вақте ки тасмим гирифт мазҳаби шиъаро ислоҳ кунад ва хурофотро аз домани ташайюъ бизудояд, таҳаммулаш накарданд ва барои он ки ўро аз барномаи ислоҳияш боздоранд, фарзанди азизашро монанди гӯсфанде дар дохили меҳроб сар буриданд.

Чунончӣ пеш аз он оқои Аҳмад Кисравиро, ки ў безории худахро аз инхирофу қачравӣ эълон карда буд ва дар паи тасҳеҳи мазҳаби ташайюъ баромада буд, куштанд ва тика-тика карданд. (Оятуллоҳи бузург Сайид Абулфазли Бурқабиро дар вақти намозхонӣ парронданд ва чӣ тавре ки худи ў мегуфт: “600 нафар аз рӯҳониҳо баёниеро имзо карданд, ки дар он чунин омада: Бурқабӣ яҳудӣ аст”).

Ва низ доктор Алӣ Музаффарӣни Шерозӣ, устод Ризо Занганиаи Исфаҳонӣ ва дигар шахсоне, ки ба сарнавишти ҳаммонанде гирифтдор шудаанд, ададашон кам нест. Ҳар кас ки аз пазириши хурофот ва ақоиди ботиле, ки ба мазҳаб раҳна карда сар печид, дар фурсати мумкин тасфия ва террор шудааст.

Бинобар ин банда ҳам баъид ва маҳол намедонам, ки қурбони чунин тавтиаи кӯру таассубомезе шавам!

Омодагӣ:

Албатта банда ҳеч воҳимаи надорам, барои ман ҳамин ифтихор кофист, ки бародарон ва хоҳаронамро насихат кунам ва роҳи ҳақ ва ҳақиқатро ба онон нишон диҳам ва дигар ҳеч орзуе надорам. Банда агар орзуҳои дунёро дар назар медоштам, сиға ва хумс бароям кофӣ буд. Ҳамчунон ки оқоёни дигар аз ҳамин роҳ тавонистанд сармояҳои ҳангуфте чамъ кунанд ва мошинҳои охири муделро савор шаванд.

Аммо банда бихамдиллоҳ пас аз ин ки ҳақро шинохтам, нахостам чайби мардумро бештар ҳолӣ кунам ва инак харочоти зарурии худ ва хонаводаамро ба қадри кофӣ аз роҳи ҳалол ва пешаи шарифи тичорат ба даст меоварам.

Банда саъй кардам дар ин китоб матолиби мушаххасеро унвон кунам, то бародарон ва хоҳаронам битавонанд ҳақиқатро он гунае ки ҳақ, дарёбанд ва барои ҳеч кас мушкиливу номафҳумӣ боқӣ намонад ва иншоаллоҳ тасмим дорам китобҳои дигаре низ дар заминаҳои мухталиф ба риштаи таълиф дароварам, то ин ки ҳамаи мусалмонон ҳақиқатро дарёбанд ва ҳар кас огоҳона роҳи ҳудашро интихоб кунад.

Умедворӣ:

Мутмаином, ки ин китоби банда аз сӯи толибони ҳақ ва ошиқони ҳақиқат, ки ададашон Худоро шукр бисёр аст, ба гармӣ истиқбол хоҳад шуд. Сухани мо ҳам бештар ба ҳамин навъ одамон равона гардидааст, вале оқоёне, ки зиндагии борафоҳият ва мавқеъу мақоми дилпазире

доранд ва ба далели доштани имома ва лақабҳои баланд хумс ва сифаашон мураббаъ мерасад ва мошинҳояшон ҳар сол иваз мешавад, табиист агар нахоҳанд гӯш фаро диҳанд ва мондани бар ботилро тарҷеҳ диҳанд, пас мо ҳам бо онҳо сухане надорем. Билахира ҳуди онҳо хоҳанд буд, ки бояд дар додгоҳи адли илоҳӣ ҳозир шаванд ва дар он рӯз, ки ҳеч молу фарзанде ҷуз қалби солим ва ҳолӣ аз ширк ба дарди касе нахоҳад хӯрд, ҷавоби ҳама корҳое, ки анҷом додаанд, пас медиҳанд.

ФАСЛИ АВВАЛ

Абдуллоҳ ибни Сабо афсона ё ҳақиқат?

Ончи дар назди мо шиъаён роиҷ аст, ин аст ки Абдуллоҳ ибни Сабо як шахсияти хаёли аст, ки ҳеч ҳақиқате надорад ва аҳли суннат барои ворид кардани таън бар шиъа ва муътақадоти онҳо ин афсонаро ихтироъ кардаанд ва оғози ташайюро ба ӯ нисбат медиханд, то ин ки мардумро аз шиъаён ва мазҳаби аҳли байт (ъ) боздоранд.

Банда аз аллома Муҳаммад Ҳусайн Оли Кошифулғито дар бораи Ибни Сабо пурсидам. Эшон фармуданд: “Ибни Сабо афсонаест, ки уммавиҳо ва аббосиҳо ба хотири кинае, ки бо аҳли байти атҳор (ъ) доштаанд, ихтироъ карданд, бинобар ин шахси оқил набояд худаширо бо ин гуна афсонаҳо машғул созад.”

Аммо дар китоби маъруфи эшон “Аслу-ш-шиъа ва усулуҳо” (саҳ. 40-41) матлабе дидам, ки бар вучуди ин шахсият далолат мекунад, мефармояд: “Ва аммо Абдуллоҳ ибни Сабо, касоне, ки ӯро ба шиъа ва шиъаро ба ӯ мечаспонанд, бояд бидонанд, ки ҳамаи китобҳои шиъа ба таври кулӣ лаъни худашонро бар ӯ ва безорӣ аз ӯро эълон мекунанд...”

Бидуни шак ин эътироф ба вучуди ин шахсият аст. Вақте аз худашон тавзеҳ хостам, фармуданд: “Он чи ман

гуфтам, такия (фиребу найранг) аст, чунки китоби мазкур мухотабонаш аҳли суннат ҳастанд, бинобар ин дар идомааш навиштаам: Баъид ба назар намерасад, гуфтаи касе, ки даъво дорад Абдуллоҳ ибни Сабо ва амсоли он ҳама афсонаҳоест, ки дostonсароён ва хаёлбофон ихтироъ кардаанд.”

Оқои Муртазо Аскарӣ китобе таълиф карда ба номи “Абдуллоҳ ибни Сабо ва афсонаҳои дигар”, ки дар он вучуди чунин шахсиятеро инкор кардааст. Чунончи оқои Муҳаммад Ҷаводи Муғанния дар муқаддимааш бар китоби мазкур аз вучуди шахсияти Ибни Сабо мункир шудааст.

Вале китобҳои мӯътабари ҳудамонро варақ бизанем, мебинем, ки Ибни Сабо як шахсияти ҳақиқӣ аст, гарчанде уламои мо теъдоде аз онҳо вучудаширо мункир шаванд, инак мулоҳиза намоед:

Ибни Сабо дар умқи ривоятҳо:

1. Касе аз имом Боқир ривоят мекунад, ки фармуданд: Абдуллоҳ ибни Сабо муддаъии нубувват буд ва ақида дошт, ки наъзубиллоҳ амиралмӯъминин худаш Худо аст. Вақте ба амиралмӯъминин хабар расид, ўро фаро хонданд ва дар мавриде аз вай пурсиданд, эътироф кард ва гуфт: Оре, ту Худой дар дилам омадааст, ки ту Худой ва ман паёмбарам. Амирулмӯъминин фармуданд: Ҳалокат бар ту бод, шайтон туро масхара кардааст. Модармурда! Баргарду тавба кун. Вай инкор кард, ўро зиндон карданд ва се рӯз ба ў мӯҳлат доданд, ки тавба кунад, вале тавба накард. Бинобар ин амирулмӯъминин ўро ба оташ андохтанд ва фармуданд: Шайтон ўро фиреб дода буд ва чунин куфриётеро дар дилаш васваса мекард.

(Риҷоли Кашиӣ, ҷ. 1, саҳ. 70)

2. Ва аз имом Содиқ (ъ) ривоят аст, ки фармуданд: “Худованд лаънат кунад Абдуллоҳ ибни Саборо, ки дар бораи амирулмӯъминин (ъ) иддаъои рубубият мекард ва ба Худо савганд, ки амирулмӯъминин (ъ) чуз бандаи фармонбардоре барои Худо набуд. Ҳалокат бод бар касе, ки бар мо дурӯғ мебандад, иддае дар бораи мо чизҳоеро иддаъо мекунад, ки худамон дар бораи худ иддаъо накардаем. Аз онҳо безорем ва ба Худо паноҳ мечӯем.”

(Риҷоли Кашиӣ, ҷ.1, сах.71)

3. Момқонӣ мефармояд: “Абдуллоҳ ибни Сабаъ касест, ки ба куфр бозгашт ва изҳори ғулув намуд ва мефармояд: “Ғоли матъунест, ки амирулмӯъминин (ъ) ўро бо оташ сўзонд. Вай мӯътақид буд, ки Алӣ (ъ) Худо ва худаш паёмбараст.”

(Танқиҳу-л-мақол, ҷ.2, сах.182-183)

4. Навбахтӣ мефармояд: “Сабоиҳо ба имомати Алӣ (ъ) қоил буданд ва эътиқод доштанд, ки имомат фарз аст ва аз сӯи Худо таъин мегардад, онҳо пайравони Абдуллоҳ ибни Сабо ҳастанд. Ибни Сабо аз касоне буд, ки бар Абӯбакр, Умар, Усмон ва дигар саҳобагон ошкоро таън ворид мекард ва аз онҳо безорӣ мечуст ва муддаъӣ буд, ки Алӣ (ъ) ўро ба ин кор мукаллаф кардааст.

Амирулмӯъминин аз вай дар ин бора тавзеҳ хостанд, ў эътироф намуд. Бинобар ин дастур ба қатлаш доданд. Мардум саросема назди амирулмӯъминин рафтанду гуфтанд: оё касеро мекушӣ, ки ба муҳаббати шумо, аҳли байт даъват мекунад ва ба сӯи вилояти шумо ва безорӣ аз душманони шумо мехонад. Бинобар ин ўро ба Мадоин табъид карданд.”

5. Низ мефармояд: “Иддае аз аҳли илм ҳикоят кардаанд, ки Абдуллоҳ ибни Сабо марди яҳудӣ буд, ки мусалмон шуд ва бо Алӣ (ъ) дӯстӣ кард. Ӯ қаблан, ки ҳанӯз яҳудӣ буд, дар бораи Юшаъ ибни Нӯҳ, ки пас аз Мӯсо (ъ) омад, ҳамин суханро мегуфт. Вақте ки мусалмон шуд, дар бораи Алӣ (ъ) ибни Абӯтолиб (ъ) низ чунин иддаъое кард. Ӯ аввалин касе буд, ки аз фарз будани имомати Алӣ (ъ) ва изҳори безорӣ аз душманонаш сухан гуфт. Аз ин ҷост, ки касоне, ки бо шиъа муҳолифанд, мегӯянд: асли рафз аз яҳудият аст.

(Фирақу-и-шиъа, сах.32-44)

6. Саъд ибни Абдуллоҳи Ашъарии Қумӣ дар оғози суханаш аз сабоият мефармояд: “Сабоиҳо пайравони Абдуллоҳ ибни Сабо ҳастанд, ӯ Абдуллоҳ ибни Ваҳби Росибии Ҳамадонӣ аст. Абдуллоҳ ибни Харсӣ ва Ибни Асвад, ки аз мӯътамадтарин ёронаш буданд, ӯро дар ин кор ёрӣ карданд. Вай аввалин касе буд, ки бар Абӯбакр, Умар, Усмон ошкоро таън ворид кард ва аз онҳо эълони безорӣ намуд.

(Алмақолот ва-л-фирақ, сах.20)

7. Ибни Абилҳадид тасреҳ карда, ки дар ҳоле, ки Алӣ (ъ) хутба мехонд, Абдуллоҳ ибни Сабо баланд шуду гуфт: туй, туй, чандин бор ин ҷумларо такрор кард. Ҳазрати Алӣ (ъ) фармуданд: нафрин бар ту бод, ман кистам? Гуфт: ту Худой. Амирулмӯъминин дастур доданд, ки ӯро бо пайравонаш дастгир кунанд.”

(Шарҳи Наҳҷу-л-балоға, ҷ.5, сах.5)

8. Оқои Неъматуллои Ҷазоирӣ мефармояд: Амирулмӯъминин гуфт: ту Илоҳи бар ҳаққӣ, амирулмӯъминин ӯро ба Мадони табъид карданд. Ӯ аз

яхудият мусалмон шуда буд ва монанди он чи ки ба ҳазрати Алӣ (ъ) гуфт, дар яҳудият ба Юшаъ ибни Нӯҳ ва Мӯсо (ъ) мегуфт.

(Ал-анвору-н-нӯъмония, ҷ.2, сах.234)

Натиҷагирӣ:

Ин буд чанд ривояте аз китобҳои муътабар ва муътамад дар улуми риҷол, фикҳ ва фирақ буд. Ба хотири он ки матлаб зиёд тӯлонӣ нашавад аз ривоятҳои бешумори дигаре, ки дар китобҳои мухталиф вучуд дорад, сарфи назар кардем, ки ҳамаи онҳо шахсиятеро собит мекунад, ки номаш Абдуллоҳ ибни Сабо аст. Баъд аз ин дигар мумкин нест, ки аз вучуди ӯ мункир шавем, хусусан ин ки амирулмӯъминин (ъ) ӯро ба хотири сухани куфромезе, ки гуфта буд, азоб дод. Маънии ин сухан он аст, ки ҳазрати амирулмӯъминин Абдуллоҳ ибни Саборо дидааст ва ин худ барои исботи шахсияти ӯ кофист, ки дигар ҷои инкор боқӣ намест.

Он чӣ аз нусуси (ривоятҳои) гузашта бармеояд, ин аст:

1. Исботи шахсияти Ибни Сабо ва вучуди фирқае, ки ӯро ёрӣ мекарданд ва ҳарфи ӯро мезаданд, ки фирқаи мазкур “Сабоият” ном дорад.

2. Ибни Сабо, марди яҳудӣ буд, ки муддаъии Ислому шуд. Агарчанде ӯ исломи худро вонамуд кард, вале ҳақиқат ин аст, ки ӯ бар дини яҳудияташ боқӣ монд ва бар асоси он захираҳои кард.

3. Ӯ аввалин касе буд, ки бидъати таън бар Абӯбақр, Умар ва дигар саҳобагон (р)-ро ихтироъ намуд.

4. Вай аввалин касе буд, ки аз имомати амирулмӯъминин (ъ) сухан гуфт.

5. Ва ӯ аввалин касе буд, ки васии Паёмбар (с) будани амирулмўъминин (ъ)-ро даъво кард.

Воқеан, ӯ ин суханро аз яҳудият нақл карда буд ва чунин вонамуд мекард, ки гӯё бо аҳли байт (ъ) муҳаббат дорад, аз ин рӯ ба вилояти онҳо ва безорӣ аз душманонашон, ки гӯё саҳобаи Паёмбар (с) буданд, даъват мекард.

Бинобар ин Абдуллоҳ ибни Сабо як шахсияти ҳақиқӣ аст, ки наметавон инкораш кард ва на аз канораш ба осонӣ гузашт. Аз ҳамин ҷиҳат бо сароҳат дар китобҳову манобеъи мўътабарӣ мо аз ӯ сухан рафтааст. Барои иттилоъу ошноии бештар ба Ибни Сабо метавонед ба китобҳои зайл мурочиат кунед:

Ғорат-и Сақафӣ, Риҷол-и Тӯсӣ, Риҷол-и Ҳиллӣ, Қомусу-р-риҷол-и Тастарӣ, Доирату-л-маориф-и Аъламии Ҳоирӣ мавсум ба Муқтабасу-л-асар, Ал-куно ва-л-алқоб аз Аббоси Қумӣ, Ҳаллу-л-ишқол-и ибни Товус, Риҷол-и бин Довуд, Таҳрир-и Товусӣ, Маҷмаъу-р-риҷол-и Қаҳбой, Нақду-р-риҷол-и Тафришӣ, Қомиъу-р-рувот-и Мақдиси Ардабилӣ, Миръоту-л-анвор-и Муҳаммад ибни Тоҳири Омилӣ ва Маноқиби Оли Абӯтолиб аз ибни Шаҳрошӯб.

Инҳо ки албатта намуна аст, на таъйини номгӯҳо, зеро илова бар ин теъдоди зиёди манобеъи дигари мо ҳамагӣ иттифоқдоранд, ки Ибни Сабо як шахсияти воқеӣ аст, ки ҳаргиз наметавон аз таърих ҳазфаш (махв) кард.

Вале тааҷҷуб мекунам, ки уламои муосири мо, амсоли Муртазо Аскарӣ ва Муҳаммад Ҷаводи Муғанния ва дигарон чаро исрордоранд, ки аз вучуди Ибни Сабо мунқир шаванд, дар ҳоле, ки иддаҳои онҳо қомилан беасос аст.

ФАСЛИ ДУВВУМ

Ташайноъ ва мазҳаби аҳли байт (ъ)

Дар назди мо шиъаён маъруф аст, ки фақат мо пайравону дӯстдорони аҳли байт (ъ) ҳастем ва мазҳаби шиъа ба иддаҳои мо ба таври кулӣ бар муҳаббати аҳли байт (ъ) устувор аст. Чунки безории мо аз омма (аҳли суннат) ба баҳонаи муҳаббати аҳли байт (ъ) аст, безории мо аз саҳобагон ба хусус се халифаи Расули Худо (с) ва уммулмӯъминин Оиша бинти Абӯбакр (р) ба баҳонаи муҳаббати аҳли байт (ъ) аст ва он чи дар зехну хаёли ҳама шиъаён, хурду калон, олиму чоҳил ва марду зан чои гирифта мустаҳкам шуда, ин аст, ки асҳоби Расули акрам (с) ба аҳли байт (ъ) зулм карда ва хунашонро рехтаанд ва ин ки ҳамеша дар баробари аҳли байт (ъ) мавқеъгирии душманона доштаанд.

Аз ҳамин чиҳат хеле табиӣ менамояд, ки мо онҳоро навосиб лақаб диҳем ва ҳамеша барои он ки эҳсосоту авотифи мардумро гарм ниғаҳ дорем, аз мазлумияти аҳли байт (ъ) ва шиъаён сухан биронем ва аз шаҳодати мазлумонаи имом Ҳусайн (ъ) нола кунем ва равза бихонем ва ашк бирезем!

Аммо китобҳои муътабаре, ки дар даст дорем, ҳақиқатро дигар хел баён мекунанд ва собит месозанд, ки

аҳли байт (ъ) чӣ гуна аз шиъаёнашон ранҷ мебурданд ва шиъаёни нахустин бо аҳли байт (ъ) чӣ гуна рафтор мекарданд ва чӣ мусибатҳое бар сарашон овардаанд ва равшан мекунанд, ки кадом ашхос хуни аҳли байт (ъ)-ро рехта, боиси шаҳодати онҳо гардиданд ва хурмати эшонро пос надоштаанд.

Ташайюъ аз дидгоҳи аҳли байт (ъ)

Раъйи амирулмӯъминин (ъ):

Лофи газоф: “Агар шиъаёни худамо ро чудо кунам, онҳоро чуз лофи занон ва худситоёне нахоҳам ёфт ва агар имтихонашон кунам, чуз муртадоне нахоҳам ёфт ва агар фирболашон кунам аз ҳазор нафар як нафари холис нахоҳам ёфт!”

(Равзату-л-кофӣ, ҷ.8, сах.338)

Шумо мардуми дун: Эй на мардони ба сурати мард, эй камхирадони нозпарвард! Кош шуморо надида будам ва намешинохтам, ки ба Худо поёни ин ошноӣ надомат буд ва дастоварди он андӯху ҳасрат, Худоятон (шуморо) бимиронад, ки дилам аз дасти шумо пурхун аст ва синаам молмоли хашм. Шумо мардуми дун (паст), ки паё-пай чуръаи андӯх ба комам мерезед ва бо нофармонӣ ва фурӯгузории чонибам корро ба ҳам дармеомезед, то он чо ки Қурайш мегӯяд, писари Абӯтолиб далер аст, вале илми чанг намедонад... Аммо онро, ки фармон набаранд, сариштаи кор аз дасташ берун аст.”

(Наҳҷу-л-балоға, хутбаи 27. Тарҷумаи Шаҳидӣ)

На бародарони якранг: “Гирифтори шумо шудаам, ки се чиз доред ва ду чиз надоред, каронед бо гӯшҳои шунаво, гунгонед бо забонҳои гӯё, кӯронед бо чашмҳои бино.

Ноозодагонед дар рӯзи ҷанг ва на ба ҳангоми бало. Бародарони якранг,... писари Абӯтолибро вогузored, чун зан, ки вақти зодан миёни рони худ кушояд.”

(Наҳчу-л-балoга, хутбаи 97, Тарҷумаи Шаҳидӣ)

Ангезаву сабаби чунин суханоне, ин буд, ки онҳо аз ҳимояти эшон даст кашиданд ва ба вай ғадру хиёнат карданд. Эшон (Али) суханони зиёде дар бораи шиъаёнаш фармуда, ки воқиян ибратангез аст.

Раъйи имом Ҳасан (ъ):

Равоншиноси муваффақ: “Ба Худо қасам, ман Муовияро барои худам аз инҳо беҳтар мебинам, онҳо даъводоранд, ки шиъаёни мананд, дар ҳоле ки дар пайи куштани ман ҳастанд ва ҷашм ба моли ман доранд. Ба Худо қасам, агар битавонам бо Муовия чӯр биёям ва хунам ва хонаводаамро ҳифз кунам беҳтар аз ин аст, ки маро бикушанд ва аҳли байтам зоиъ шаванд. Ба Худо савганд, агар бо Муовия бичангам инҳо маро зинда бо дасти худашон ба ӯ таслим хоҳанд кард ва боз ба Худо савганд, агар иззатманд бо Муовия сулҳ кунам, беҳтар аз ин аст, ки дар асорат маро бикушад.”

(Иҳтиҷоҷи Табриси, ҷ.2, саҳ.10)

Раъйи имом Ҳусайн (ъ):

Дуои хайр: “Парвардигоро! Агар ба онҳо то муддате мӯҳлат додӣ, ба чандин гурӯҳ парокандашон кун, то ин ки бо якдигар бичанганд ва ҳаргиз авлиёи умурашон (сардоронашон)-ро аз онҳо хушнуд магардон. Зеро онҳо моро даъват карданд, ки нусрату ёриамон диҳанд, вале бар мо зулму ситам раво доштанд ва моро куштанд.”

(Ал-иршод, аз Муфид, саҳ.241)

Нафрин бар тоғут: “Аммо шумо дар байъати мо ҳамчун паррандаи (ад-дабоъ) аз ачалаву шитобзадагӣ кор гирифтед ва ҳамонанди парвона шитобзада шудед ва билофосила аҳдатонро шикастед. Пас нафрин ва ҳалокату нобудӣ бод бар тоғутҳои он уммат ва гурӯҳҳои дигар ва онон, ки китобро ба фаромӯшӣ супурданд ва шумо ҳам, ки доред моро хор мегузореду мекушед. Ҳон, лаънати Худо бар ситамгарон бод.”

(Ихтиҷоч, ҷ.2, саҳ.42. Табрисӣ)

Ин суханони дарднок ба хубӣ бароямон равшан мекунанд, ки қотилони ҳақиқии имом Ҳусайн (ъ) шиъаёни Кӯфа буданд, пас чаро масъулияти шаҳодати эшонро бар дӯши дигарон мегузорем?!

Аз ҳуди онҳо шоҳиде гувоҳӣ дод: “Бист ҳазор нафар аз мардumi Ироқ бо имом Ҳусайн (ъ) байъат карданд, вале ба ӯ хиёнат намуданд ва алайҳи ӯ шӯриданд ва дар ҳоле, ки байъати вайро ба гарданашон доштанд, эшонро ба шаҳодат расонданд.”

(Аъёну-и-шиъа, қисмати аввал, саҳ.34)

Раъйи имом Зайнулобиддин (ъ):

Аз уммати ман нестанд: “Оё медонед, ки шумо ба падарам нома навиштед ва ӯро фиреб додед. Бо вучуди ин ки шумо бо ӯ аҳду паймон баста будед, ӯро куштед ва хор кардед. Ба кадом рӯ ба чехраи нозанини Паёмбар (с) нигоҳ хоҳед кард, ҳангоме ки ба шумо бигӯяд: аҳли байтамро куштед ва ҳурмати маро пос надоштед, пас аз уммати ман нестанд.”

(Ихтиҷоч, 2/32)

Заранг бояд буд: “Инҳо бар мо гиря мекунад! Магар моро, чуз онҳо кадом ашхос куштааст?”

(*Иҳтиҷоч, 2/29*)

Раъйи имом Боқир (ъ):

Худоро шукр: “Агар ҳамаи мардум ҳам шиъаи мо мебуданд, хатман сеяки онҳо дар бораи мо шаккок (дудила) ва чаҳоряки дигарашон аҳмақ буданд.”

(*Риҷоли Кашиӣ, сах. 79*)

Раъйи имом Содиқ (ъ):

То ин ҳад: “Ба Худо савганд агар се нафар мӯъмин аз миёни шумо биёбам, ки сирри маро китмон кунанд, ҳеч суханеро аз онҳо пинҳон нахоҳам дошт.”

(*Усули Кофӣ, ҷ. 1, сах. 496*)

Раъйи Фотимаи Суғро (с):

Ин ҳам ифтихор буд!? Эй аҳли Кӯфа, эй аҳли ғадру макр ва такаббур! Худованд мо аҳли байтро бо шумо ва шуморо бо мо гирифтор кардааст ва моро хуб дар озмоиш қарор додааст. Моро такзиб кардеду такфир намудед, ҷанги бо моро ҳалол дониста, молҳоямонро тороч кардед. Ҳамчунон ки дирӯз “Бобии” моро (Ҳусайнро) ба шаҳодат расондед, хуни мо аз шамшерҳои шумо чакида истодааст. Ҳалокат бод бар шумо, мунтазири лаънат ва азоб бошед, гӯё ин ки азобу иқоб бар шумо лозим шудааст. Худованд шуморо танбеҳи сахте хоҳад дод, дар азоби дардноки рӯзи қиёмат ҳамеша хоҳед монд. Ин ба сабаби зулмест, ки бар мо раво доштед. Ҷон, лаънати Худо бар ситамгарон бод, ҳалокат бод бар шумо, эй аҳли Кӯфа! Чӣ қадар... сипас ба

бародараш Алӣ ибни Абӯтолиб ва чаддам ҳазрати Ҳусайн ва фарзандонаш ва аҳли байти атҳораш хиёнат кардед.

Яке аз аҳли Кӯфа ифтихоркунон гуфт: Оре, Алӣ ва фарзандонашро мо бо шамшерҳои ҳиндӣ ва сарнайза куштем ва занонашонро каниз гирифтем!”

(*Иҳтиҷоч, ҷил.2, сах.28*)

Раъйи ҳазрати Зайнаб (с):

Ҷавоб доред: “Аммо баъд: эй аҳли Кӯфа, эй аҳли макру гадру хузлон! Мисоли шумо монанди зане аст ки бо заҳмат нах мересад ва бо дасти худаш харобаш мекунад. Оё дар шумо чуз такаббуру худхоӣ ва кинатӯзиву дурӯғ вучуд дорад? Шумо барои бародарам гиря мекунед, таачҷуб аст! Пас зиёдтар гиря кунед ва камтар бихандед, магар шумо намедонед ки нанги талаф кардани ўро шумо бар пешонӣ доред? Чи гуна ба худ ичоза додед ки набераи Хотаму-л-анбиёро ба шаҳодат бирасонед?!”

(*Иҳтиҷоч, 2/29-30*)

Натиҷагирӣ:

Ривоятҳо бисёранд ки аз рӯи маҷбури онро ихтисор намудем, аз он чи нақл намудем чунин бармеояд:

1. Хастагиву дилсардии амиралмӯъминин ва фарзандонаш аз шиъаёнашон ба сабаби макру хиёнат ва зиллате ки ба онҳо раво доштанд.

2. Ин ки хузлону хиёнати аҳли Кӯфа боиси рехтани хуни аҳли байт (ъ) ва низ обрӯрезии эшон гардид.

3. Ин ки аҳли байт (ъ) масъулияти шаҳодати ҳазрати имом Ҳусайн ва ёронашро мустақиман (рӯи рост) бар дӯши шиъаёнашон мегузоранд. Чунончи яке аз онҳо эътироф мекунад ки онҳо Алӣ ва фарзандонашро кушта ва занонашонро каниз гирифтаанд.

4. Ин ки аҳли байт бар шиъаёнашон дуои бад карданд ва онҳоро ташбих карданд ва ба касоне ки Китобро пушти сар меандозанд. Илова бар он фармуданд: Ҳон, лаънати Худо бар ситамгарон бод.

“Худо шуморо рофиза номид!”

Бинобар ҳамин далелҳо буд ки назди имом Содиқ (ъ) омаданду гуфтанд: чӣ кунем мо ба лақабе муттаҳам шудем ки пушти моро сангин кард ва дилҳои мо дорад метаркад ва ҳокимон хуни моро ба хотири он ҳалол медонанд?

- Фармуданд: Аррофиза?! (манзур рофиза аст?)

- Гуфтанд: Бале.

- Фармуданд: на, валлоҳ фақат онҳо нестанд ки номи шуморо рофиза гузоштанд, Худованд шуморо рофиза хондааст!”

(Усули Кофӣ, ҷ.5, саҳ.34)

Сабри аҳли байт (ъ):

Ин ривоятҳоро чандин бор хондам ва дар онҳо фикр кардам ва дар айни ҳол ин гуна ривоётро дар дафтарҳои алоҳидае ёддошт менамудам. Шабҳои тӯлонӣ менишастам ва дар онҳо нигоҳ мекардам ва меандешидам ва гич мешудам. Ногоҳ медидам ки беихтиёр аз забонам ҷумлаҳои радиф мешавад ва бо садои баланд дорам бо худам такрор мекунам: Эй аҳли байти Паёмбар, эй чеҳраҳои поку мукаддас! Дар баробари ин ҳама мусибатҳои ки аз шиъаёнатон таҳаммул кардед, Худоятон подош диҳад.

Мо ҳама медонем, ки анбиё (ъ) чӣ қадар мушкilotи фаровоне аз дасти ақвомашон таҳаммул карданд ва

Паёмбарамон (с) чи ранҷҳову мусибатҳо кашиданд, вале ман аз ду чараён хеле таачҷуб мекунам:

Яке: Аз Мӯсо (Ъ) ва сабри ҳайратангезе, ки дар баробари бани Исроил аз худааш нишон дод, бинобар ин мебинем, ки Қуръони карим аз миёни ҳамаи паёмбарон (Ъ) аз Мӯсо (Ъ) бештар сухан мегӯяд, ки чи гуна тавонист, ки дар баробари найранғову дасисаҳои гуногуни бани Исроил сабру муқовимат нишон диҳад.

Дуввум: Аз аҳли байт (Ъ) хеле дар таачҷубам, ки чӣ гуна дар баробари ин ҳама ситаму аҳдшиканӣ, ғадру хиёнат ва куштору қинояти аҳли Кӯфа сабр карданд, Кӯфае, ки дар он замон маркази ташайюъ ба ҳисоб мерафт ва он чи бештар ҷои таачҷуб дорад, ин аст, ки мо шиъаён масъулияти ҳама бадбахтиҳое, ки бар сари аҳли байт овардаем, ба дӯши дигарон мегузорем ва онҳоро маломат мекунем. Вақте китобҳои муътабарамонро мехонам, таачҷуб мекунам ва бисёр вақтҳо инсон наметавонад бовар кунад, ки китобҳои мо шиъаён ба аҳли байт (Ъ) ва ба Паёмбари азизамон (с) то ин ҳад ихонату таҳқир мекунанд, мулоҳиза намоед:

Тавҳину таҳқир ба Паёмбар (с)

Хар ва ҳадис!

Аз амиралмӯъминин (Ъ) ривоят аст, ки Ғафир (номи хари Паёмбар (с) ба эшон гуфт: (Падару модарам фидоят бод) эй Расули Худо, падарам аз падарбузургам ва ӯ аз падараш ва ӯ аз падарбузургаш (бибиаш) ривоят мекунанд, ки ӯ бо Нӯҳ (Ъ) дар киштӣ буд. Нӯҳ (Ъ) пушти ӯро даст кард ва фармуд: аз насли ин хар, харе пайдо хоҳад шуд, ки

сарвару хотами паёмбарон бар ӯ савор мешавад. Пас
Худоро сипос мегӯям, ки ин ифтихорро ба ман бахшид...
(Усули Кофӣ, ҷ.1, саҳ.237)

Натиҷагирӣ:

1 - Хар гап мезанад!

2 - Хар ба Паёмбар (с) хитоб мекунад: Падару модарам
фидоят бод, дар ҳоле, ки ин мусалмонон ҳастанд, ки падару
модарашонро фидои Расули Худо (с) мекунанд, на харҳо!

3 - Хар мегӯяд: Аз падарам то боби чаҳорумаш
мерасонад, дар сурате, ки байни Нӯҳ ва Паёмбарамон (с)
ҳазорон сол аст. Пас чӣ гуна хар мегӯяд, ки боби
чаҳорумаш бо Нӯҳ (ъ) дар киштӣ будааст, магар хар чӣ
қадар умр мебинад!?

Мӯъҷизаи Нӯҳ (ъ): Боре бо чанд нафар аз дӯстони
донишҷӯям дар назди имом Хӯй “Усули Кофӣ” мехондем.
Эшон дар шарҳи ҳадиси мазкур фармуданд: Ин мӯъҷизаро
бубинед, ки Нӯҳ (ъ) ҳазорон сол пеш аз таваллуди
Паёмбарамон (с) ба эшон ва нубувваташон башорат
медихад!

Ин суҳанони имом Хӯй то ҳануз дар зеҳнам мавҷ
мезанад, ки ин чи гуна метавонад мӯъҷиза бошад, дар ҳоле
ки хар ба Паёмбарамон (с) мегӯяд, падару модарам фидоят
бод?! Ва чӣ гуна амиралмӯъминин чунин ривояте нақл
кунад. Вале он рӯз банда мисли бақияи толибилмони дигар
аз канори он гузаштам.

Ҳатто Паёмбар?!:

Писар амаки ноз: Аз амиралмӯъминин (ъ) ривоят аст,
ки хидмати Расули Худо (с) омадам. Дидам Абӯбақр ва
Умар назди эшон нишастаанд. Байни он ҳазрат (с) ва Оиша
нишастам. Оиша гуфт: чуз рони ман ва рони Расули Худо

(с) чое наёфтӣ? Расули акрам (с) фармуданд: Оиша, хомӯш бош!”

(Ал-бурҳон фи тафсири-л-Қуръон 4/225)

Маро озурда макун: Бори дигар чое наёфт, Паёмбар (с) ишора карданд: Ин чо яъне пушти сарашон ва Оиша дар ҳоле, ки чодаре бар сар дошт, пушти сари он ҳазрат (с) истода буд. Алӣ омад ва байни Расули Худо ва Оиша нишаст. Оиша дар ҳоле, ки нороҳат шуда буд, гуфт: чуз бағали ман чое наёфтӣ, ки биншинӣ?! Расули Худо (с) нороҳат шуданду фармуданд: Хумайро, бо озурдани бародарам маро озурда макун.”

(Китоби Сулайм ибни Қайс, сах.179)

Ҳаққи ходим: Бо Расули Худо (с) ба сафар баромадем, чуз ман ходими дигаре надоштанд ва як лиҳоф ҳам бештар набуд. Оиша низ ҳамроҳ буд, Расули Худо (с) байни ман ва Оиша хобид. Дар рӯи ҳар сеямон ҳамон як лиҳоф (кӯрпа) буд. Ҳар гоҳ барои таҳаччуд баланд мешуданд, бо дасташон лиҳофро байни ман ва Оиша пойин мезаданд ки ба фарши пойинӣ мерасид.”

(Биҳору-л-анвор, 40/3)

Оё Расули Худо (с) дар бораи номусашон нангу ғайрат нишон намедиханд, ки розӣ мешаванд писарамакашон, ки номаҳрам аст, дар бағали ҳамсарашон биншинад, ё бо ӯ дар як бистар бихобад?! Ва он гоҳ амиралмӯъминин чӣ гуна тан ба чунин ҳаракати ғайриахлоқӣ медихад.

Ҳамчунон ки мулоҳиза мекунед, дар ин ёвагӯиҳо иҳонату таҳқири ошкоро ба Паёмбари Худо (с) аст. Ба ҳамин шаш ривоят дар робита бо Расули акрам (с) иктифо мекунем ва ба мавзӯи баъдӣ мепардозем.

Тавҳину таҳқир ба амиралмӯъминин (Ъ)

Кориносии қазоӣ: Аз имом Содиқ (Ъ) ривоят аст, ки фармуд: Як зан, ки ба марде аз ансор ошиқ шуда буд, назди Умар оварда шуд. Зан барои бадном сохтани марди ансорӣ тухми мурғе шикаста ва сафедии онро ба либосҳо ва байни ронҳояш молида буд. Ҳазрати Алӣ, ки машваратчии қазоии Умар буд, баланд шуд ва миёни ронҳои зани мазкурро нигоҳ кард ва ўро (он марди ансориро) муттахам намуд.

(*Биҳору-л-анвор, ҷ.4, сах.303*)

Оё воқеан, мумкин аст амиралмӯъминин миёни ронҳои зани номахрамеро нигоҳ кунанд ва оё бо ақли солим чур меояд, ки имом Содиқ (Ъ) чунин ривоятро нақл кунанд? Оё касе, ки бо аҳли байти Паёмбар (с) муҳаббат дошта бошад, чунин сухане мегӯяд?!

Омӯхтани даином аз минбар: Аз имом Содиқ (Ъ) ривоят аст, ки фармуд: Боре амиралмӯъминин (Ъ) бар сари минбар буд ва хутба мехонд, ки зани бадахлоқе баланд шуду гуфт: ин қотили дӯстон аст. Ҳазрати амиралмӯъминин ба тарафи вай нигоҳ карду фармуд: эй зани бебоку пуррӯ! Эй безабону шабиҳи мардон! Эй касе, ки монанди занон ҳайз намебинӣ! Эй касе, ки бар фарчаш (андомаш) ошкоро чизе овезон аст!

(*Биҳору-л-анвор, ҷ.41, сах.293*)

Оё мумкин аст амиралмӯъминин (Ъ) чунин суханони зиште аз даҳонашон берун кунанд? Ва имом Содиқ (Ъ) чунин сухани пӯчero нақл мекунад. Агар ин гуна ривоятҳои масхара дар китобҳои аҳли суннат мебуд, ғавғо ва сару

садо барпо мекардем ва онҳоро расво менамудем, вале мутаассифона дар китобҳои худӣ мо шиъаён аст!

Таноб андохтанд: Табрисӣ дар *Иҳтиҷоч* ривоят мекунад, ки Умар ва касоне, ки дар гирду атрофи ӯ буданд ба гардани амиралмӯъминин (Ъ) таноб андохтанд ва кашон-кашон ӯро назди Абӯбакр бурданд, то чое ки ӯ фарёд мекашад: *Ё ибна, уммӣ, инна-л-қавма истазъафунӣ ва кодӯ яқтулӯнанӣ*”. Оё амиралмӯъминин то ин ҳад буздил ва тарсӯ буданд?!

Муттаҳам кист?

Ҳамчунин дар *Иҳтиҷоч*-и Табрисӣ омадааст, ки Фотима (с) ба амиралмӯъминин (Ъ) фармуд: “Эй фарзанди Абӯтолиб! Хулқу ҳӯи инсон дар ту нест ва инак муттаҳам ва ғайри қобили эътимод ҳастӣ!”

Фақат хандарӯ:

Ва низ аз забони Фотима (с) мегӯянд: Занони Қурайш дар бораи ӯ ба ман мегӯянд: “*ӯ мардест бо шиками бузург, дастони дароз, пайвандҳои дурушт, мӯҳои ду тарафи пешонияш рехта, чашмони бузург, шонаҳояш ҳамчун кӯҳони шутур боло баромада ва хандарӯ, аммо молу сарвате надорад.*”

(*Тафсири Қумӣ, ҷ.2, сах.336*)

Пирмарди ҳуққабоз:

Дурӯғи дигареро мулоҳиза намоед: “Падарам рӯзи чумъа маро бо худашон ба масҷид бурданд, дидам, ки Алӣ бар болои минбар хутба мехонад; пир марди качал, бо

пешони баромада, шонаҳои паҳн, ҳуққабозӣ аз чашмонаш намоён буд!”

Чашмони хира: “*ӯ* (ъ) сабзинаи чаҳорпахлӯ буд, ки ба кӯтоҳӣ наздиктар буд, шикамкалон, ангуштони борик, бозуҳои кулуфт, соқҳои борик, чашмони хира, риши бузург, мӯи сари рехта ва пешониашон боло омада буд.”

Тавре, ки оқоён даъво доранд, агар амиралмӯъминин (ъ) дорои ҳамин сифатҳо мебуд, ҳазрати Захро (Фотима) (ъ) чӣ гуна ба эшон розӣ шуд?!

Тавҳин ба ҳазрати Фотима (с)!

Қаҳрамонӣ: Абӯчаъфари Кулайнӣ дар *Усули Кофӣ* ривоят мекунад ки “Фотима аз шонаҳои Умар гирифт ва ӯро ба тарафи худаш кашид.”

Баҳсу ҷидол: “Дар китоби Сулайм ибни Қайс омадааст, ки “*ӯ* (Фотима) (с) дар қазияи Фадак назди Абӯбакр ва Умар рафт ва бо онҳо баҳсу чадал кард ва дар миёни мардум фарёд кашид, то ин ки мардум дар гирдаш чамъ шаванд!”

(*Китоби Сулайм ибни Қайс, сах.253*)

Оё ҳазрати Захро (с) духтари гиромии Расули акрам (с) мумкин аст, чунин коре бикунанд?!

Норозигӣ: Оқои Кулайнӣ дар *Фурӯъ* овардааст, ки ҳазрати Захро (с) аз издивочаш бо Алӣ розӣ набуд! Чун падараш дохили хона гардид, дид, ки (Фотима) гиря мекунад, фармуд: чаро гиря мекуни, ба Худо қасам, агар дар фомили ман беҳтар аз *ӯ* касеро пайдо мекардам, ӯро домодам мекардам. Ман туро ба зании *ӯ* (Алӣ) надодам, Худованд туро ба зании *ӯ* додааст.”

Шикоят: Пас аз издивоч, ки он ҳазрат (с) бо Бурайда назди Фотима (с) рафтанд, то падарашро дид, чашмонаш ашколуд шуд. Он ҳазрат (с) фармуданд: Духтарам, чаро гирия мекуни? Фармуд: Ба далели камии таъом ва бисёрии нороҳатиҳо ва шиддати ғамҳо.

Ва дар ривояти дигаре чунин омада, ки фармуд: ба Худо қасам, нороҳатиам шиддат гирифта, тангдастиам зиёд шуда ва бемориам тӯлонӣ гардидааст.”

Тавҳин ба имом Ҳусайн (ъ)!

Ҳусайн намехоҳем: Оқои Кулайни дар *Кофӣ* нақл мекунад, ки ҳазрати Ҷабраил (ъ) бар Муҳаммад (с) фуруд омаду гуфт: эй Муҳаммад! Худованд туро ба фарзанде мужда медиҳад, ки аз Фотима таваллуд хоҳад шуд, уммати ту ўро пас аз ту хоҳад кушт.

Фармуд: эй Ҷабраил, ба Парвардигорам салом бирасон ва бигӯ ман чунин фарзанде намехоҳам, ки аз Фотима таваллуд шавад ва умматам пас аз ман ўро бидушад. Ҷабраил (ъ) боло рафту баргашт ва сухани аввалро бозгӯ намуд.

Ин гуфтугӯ ду бор такрор шуд, бори саввум Ҷабраил (ъ) фармуд: эй Муҳаммад! Парвардигор салом мегӯяд ва туро мужда медиҳад, ки имомат, вилоят ва васиятро дар насли ӯ қарор хоҳад дод. Фармуд: пас ман розӣ шудам!

Ман ҳам намехоҳам: Он гоҳ назди Фотима фиристод ва фармуд: Худованд туро ба фарзанде мужда медиҳад, ки аз ту таваллуд мешавад ва уммати ман ўро пас аз ман хоҳад кушт. Гуфт: ман ба чунин фарзанде эҳтиёҷ надорам. Дубора фиристод ва фармуд: Имомат, вилоят ва васиятро дар зуррияти ӯ қарор дода.

Гуфт: пас ман розӣ ҳастам.

Ҳусайн шир нахӯрд: Бо дили нохоста ҳомила шуд ва ўро таҳаммул кард ва бо дили нохоста ўро зод ва ҳаргиз Ҳусайн (ъ) аз Фотима (с) шир нахӯрд ва на аз ҳеч зани дигаре. Ўро назди Паёмбар (с) меоварданд, эшон ангушти ибҳоми худро дар даҳонаш мегузоштанд ки ў мемакид ва то ду-се рӯз барояш кофӣ буд!”

Аҷабо: Ман нафаҳмидам муждае, ки Худованд ба Паёмбараш меод, эшон чӣ гуна онро рад мекарданд? Ва намедонам он чи ки барои ҳазрати Заҳро дар тақдир навишта буд ва Худованд ба вай мужда меод, эшон чӣ гуна он тақдир ва он башоратро рад мекард ва мегуфт ман эҳтиёҷ надорам? Оё ҳазрати Заҳро бо дили нохоста ҳомила шуд ва нӯҳ моҳ Ҳусайнро дар шикам нигоҳ дошт?! Ва оё бо дили нохоста ўро зод?! Оё аз шир доданаш рӯй метофт!?

Наъзубиллоҳ, сайиду мавлои мо ҳазрати Ҳусайн (ъ) шаҳиди ҳамософарини таърих хеле бузургтар ва поктар аз ин аст, ки чунин суҳанони ёва ва беҳуда дар бораи эшон гуфта шавад. Занҳои дунё орзу мекунанд, ки ҳар кадоми онҳо даҳҳо Ҳусайн биёваранд, – вонгаҳе ҳазрати Фотимаи Заҳро (с), он тоҳираи афифа (поқдоман) чӣ гуна аз ифтихори фарзанде, ҳамчун Ҳусайн сарпечӣ мекунад ва нохоста ҳамлаш мекунад меозад ва шираш ҳам намедиҳад?

*Наъзу биллоҳ ба Худо паноҳ мебарем аз ин
бӯҳтони бузург!*

Тавҳин ба Уммикулсум (Ъ)

Чорае набуд: Вақте ки амиралмӯъминин (Ъ) духтарашон Уммикулсумро ба никоҳи Умар ибни Хаттоб доданд, чаро душманӣ бо аҳли байтро монӣи ин хешовандӣ надонистанд!?

Абӯчаъфари Кулайнӣ аз имом Содиқ (Ъ) нақл мекунад, ки эшон дар бораи он издивоҷ фармуданд: “Он фарче буд, ки аз мо ғасб шуд.”

(*Фурӯъи Кофӣ, ҷ.2, сах.141*)

Аз гӯяндаи ин сухан мепурсем: Оё Умар бо Уммикулсум издивоҷи шаръӣ карданд ё ин ки ўро ба зӯр ғасб намуд?

Каломи Содиқ (Ъ) маънояш возеҳу ошкор аст, оё мумкин аст Абӯабдуллоҳ чунин сухани пӯче дар бораи байти тоҳираи ҳазрати Алӣ (Ъ) бигӯянд? В-онгаҳе, агар Умар Уммикулсумро “ғасб намуд, падараш, Асадуллоҳ (шерии Худо), соҳиби Зулфиқор” ва қаҳрамони Қурайш чӣ гуна ба ин зиллат тан дод ва аз номусаш дифоъ накард?

Фармони муҳаббат бо кӣ: Магар дар ҳадиси Абӯбусайр намехонем, ки зане хидмати имом Содиқ (Ъ) омад ва дар бораи Абӯбакр ва Умар пурсид. Фармуданд: “он нафарро дӯст дошта бош.” Зан мегӯяд: пас дар рӯзи киёмат, ки ман бо Парвардигорам рӯ ба рӯ шавам, бигӯям, ки ту маро ба дӯстии онҳо амр кардӣ? Фармуданд: “Бале.”

(*Равзату-л-Кофӣ, ҷ.8, сах.101*)

Таноқуз кучост: Ҳоло диққат кунед, ки имом Содиқ(Ъ) чӣ гуна аз як тараф мефармоянд: Он фарче буд, ки аз мо аҳли байт ғасб шуд, тавассути кӣ, тавассути Умар ва аз тарафи дигар мефармоянд: Бо он ду нафар дӯстӣ кунед,

кадом ду нафар? Абӯбақр ва Умар, ин муамморо чи гуна бояд ҳал кард?!

Вақте ки аз имом Хӯй дар бораи ин фармудаи имом Содик (ӯ) пурсидам, ки фармуданд: “Бо Абӯбақр ва Умар дӯстӣ кунед” ҷавоб ин буд, ки имом Содик аз рӯи тақия (найранг) чунин фармудаанд!!!

Инҷост: Эй Хӯйи бузургвор, зани саволкунанда аз шиъаёни аҳли байт (ӯ) ва Абӯбусайр аз асҳоби имом Содик (ӯ) буд, пас ин ҷо ба тақия чӣ зарурате дошт?! Бинобар ин иҷоза бифармоед, ки бигӯям: ин тавҷиҳи оятуллоҳулузмо Абулқосими Хӯй нодуруст аст.

Тавҳин ба имом Ҳасани Мучтабо (ӯ)

Бидуни либос: “Аҳли Кӯфа чунон эшонро муҳосира карданд ва доираро бар эшон танг намуданд, на танҳо либосҳояшро, ҳатто ҷойнамозро аз зери пояш кашиданд. Саранҷом ҳазрат маҷбур шуд, шамшерашро ҳамоил кунад ва бидуни либос биншинад!”

(*Иршоди муфид, саҳ. 190*)

Оё шоиста аст, ки имом Ҳасани Мучтабо (ӯ) то ин ҳад мавриди зулму ситам қарор гирад, ки маҷбур шавад, ки лӯчи модарзод дар пеши мардум биншинад, ин аст муҳаббати аҳли байт!?

Хоркунандаи мӯъминон: Суфён ибни Абилайло хидмати имом Ҳасани Мучтабо дар манзили эшон рафт ва гуфт: “салом арз мекунам, эй хоркунандаи мӯъминон!”

Фармуд: аз кучо фаҳмидӣ, ки мӯъминонро хор кардам?

Гуфт: масъулияти умматро ба ту супурданд ва ту аз он шона холӣ кардӣ ва ба ин саркаш супурдӣ, ки ба ғайри қонуни Худо ҳукм кунад?”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.103)

Оё имом Ҳасани Мучтабо хорқунандаи мӯъминон буд, ё ин ки иззатдиҳандаи мӯъминон, ки чилави хунрезиро гирифт ва бо мудирияти ҳақимона ва дидгоҳи зераконааш дар он шароити бӯҳронӣ уммати Исломо муттаҳид гардонид?

Агар ҳазрати Мучтабо (ъ) бо Муовия бар сари хилофат мечангид, чӣ дарёҳое аз хун чорӣ мешуд ва Худо медонад ки чӣ қадар мусалмон аз дами тег мегузашт!?

Тавҳину таҳқир ба имом Содик (ъ)!

Эшон озору азиятҳои фаровоне дида ва ҳеҷ кори зиште набуда, ки ба эшон нисбат надода бошанд.

Санади расвоӣ: Аз Зурора ибни Аъюн ривоят аст, ки гуфт: “Аз Абӯабдуллоҳ дар бораи ташаххуд пурсидам, фармуд: Аттаҳиёту вассалавоту... Бори дигар дар бораи ташаххуд пурсидам, фармуд: Аттаҳиёту вассалавоту. Хангоме ки хориҷ шудам, ба ришаш гӯзидам ва гуфтам: Ҳаргиз растағор нахоҳад шуд!”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.142)

Эй ситамгарон ва эй Худобехабарон! Ба мо ҳақ бидиҳед, ки ба ҳоли имом Содик (ъ) хун бигирӣем, чӣ тавр ба он улғӯи донишу тақво ва чеҳраи дурахшони хонадони нубувват чунин алфози қабеху зиште истеъмол мекунед? Оё бо шахсияте, ҳамчун имом Содик (ъ) бояд чунин бархӯрд шавад?! Ин аст муҳаббати оли байт?!!

Мутаассифона, худуди ҳазор сол аст, ки аз таълифи китоби Кашӣ мегузарад ва тамоми уламои шиъаи мо дар ҳар замон онро дидаву хондаанд, вале надидам, ки яке аз онҳо бар ин санади расвой эътироз карда бошад!

Лағжиши олим: Ҳатто имом Хӯй, ҳангоме ки ба таълифи китоби бузургаш (*Мӯъҷаму риҷолу-ш-шиъа*) шуруъ кард, банда яке аз ҳамкорони эшон дар таълифи ин китоби калон будам ки ривоятҳоро аз миёни китобҳо ҷамъоварӣ мекардам. Вақте ки ба ин ривоят расидам ва онро барояшон хондам, андаке фикр карду фармуд: “Ҳеч олиме аз лағжиш ҳолӣ нест!” Ҳамину бас як калимаи дигар изофа накард!

Аммо чӣ бигӯям эй имоми бузургвор! Лағжиш он аст, ки бидуни ихтиёру қасд анҷом гирад, вале вақте эшон фаҳмид, ки фалон кор ё андешааш ғалат аст, дигар дуруст нест, ки хомӯш бимонад!

Агар банда барои шумо ба манзалаи фарзанд ва шумо барои ман ба ҳақиқат як падар набудед, ҳаргиз ин сукути шуморо таҳаммул намекардам!

Сукут дар баробари ин ихонати бузурге, ки ба имоми бузургворамон, имом Чаъфари Содик (ъ) раво дошта шудааст.

Аз ҳамон зиндиқ: Сиқатулислом Кулайнӣ мефармояд: Ҳишом ибни Ҳакам ва Ҳамод аз Зурора нақл мекунанд, ки гуфт: Дар дилам гуфтам: пирмардест, ки дар бораи хусумат ҳеҷ илме надорад (манзур имом Содик (ъ) аст).

Мақоми баланд: Дар шарҳи ин ҳадис навиштаанд, ки “ин шайх пирмардест, ки ақл надорад ва равиши сӯҳбат кардан бо рақибро балад нест!” Оё имом Содик (ъ) ақл надорад? Эй ситамгарон ва аз Худобеҳабарон! Эй қасоне, ки санги муҳаббати оли байтро ба сина мезанед! Охир, чӣ бигӯям?! Дилам аз ғаму дард ва андӯҳ дорад, хун мечаконад, оё ин гуна дашномҳову ихонатҳо ва

часоратҳову бепардагиҳо шоистаи аҳли байти киром аст?!
Бидонед, ки мақоми шомихи (баланди) аҳли байт (ъ) бисёр
болотар аз ин беадабиҳост!

Тавҳин идома дорад!

Ҳазрати Аббос (ъ):

Кашӣ ривоят мекунад, ки ин иршоди Худовандӣ
(**Фалабиъса-л-мавлó ва лабиъса-л-ъашир**) дар бораи ӯ, яъне
Аббос (ъ) нозил шудааст.

(Риҷоли Кашӣ, сах.54)

Ва ин иршоди Худованд (**Ман кона фӣ ҳозиҳи аъмо
фахува фи-л-охирати аъмо ва азаллу сабило**) ва (**ва ло
янфаъукум нусхӣ ин арадту анансаҳа лакум**) ҳам дар бораи
ӯ нозил шудааст.

(Риҷоли Кашӣ, сах.52-53)

Фарзандони Аббос (ъ):

Ва ҳамчунин Кашӣ аз амиралмӯъминин (ъ) ривоят
мекунад, ки эшон барои Абдуллоҳ ибни Аббос ва
бародараш Убайдулло дуои бад фармуданд:
“Парвардигоро, ду фарзанди Аббос (Абдуллоҳ ва
Убайдуллоҳ)-ро лаънат ва чашмонашонро кӯр гардон,
чунончи дилҳояшон кӯр шудааст... ва кӯрии чашмашонро
далеле бар кӯрии дилашон бигардон!”

Ҳазрати Ақил (ъ):

Сикатулисом Абӯчаъфари Кулайнӣ аз имом Боқир
(ъ) ривоят мекунад, ки дар бораи амиралмӯъминин фармуд:

“Бо ӯ ду марди заъифу залил (хор), тозамусалмон (навмусалмоншуда) боқӣ монда буд, Аббос ва Ақил.”
(*Фуруъи Кофӣ, 8/235*)

Кӯрдил кист?! Оятҳои сегонае, ки Кашӣ эътиқод дорад, ки дар бораи Аббос (ъ) нозил шуда, гӯё наъзузу биллоҳ ӯро кофир медонанд, ки ҳамеша то абад дар оташи ҷаҳаннам боқӣ хоҳад монд ва илло чӣ маънӣ дорад (фаҳува фи-л-охирати аъмо ва азаллу сабило)?!

Ва ин дуое, ки гӯё амиралмӯъминин дар бораи Абдуллоҳ ва Убайдуллоҳ фарзандони Аббос (ъ) фармуданд: ки Худованд онҳоро лаънат кунад ва чашмҳову дилҳояшонро кӯр намояд. Низ далолат бар он дорад, ки онҳо кофиранд!!! Наъзубиллоҳ.

Абдуллоҳ ибни Аббосро омма (аҳли суннат) “муфассири Қуръон ва донишманди уммат” лақаб медиҳанд, пас мо чӣ гуна ӯро лаънат мекунем ва муддаъии муҳаббати аҳли байт (ъ) ҳам ҳастем?!! Аҷабо! Ва оё Ақил, (ъ) ки бародари амиралмӯъминин (ъ) аст, залилу тозамусалмон буд?!!

Имом Зайнулобиддин (ъ):

Кулайнӣ ривоят мекунад, ки Язид ибни Муовия аз имом Зайнулобиддин (ъ) хост, ки ғуломи ӯ бошад. Ӯ пазируфт ва дар ҷавобаш фармуд: “Он чӣ аз ман хостӣ, қабул кардам, ман акнун ғуломи бе ихтиёри туам, агар хостӣ маро ниғаҳ дор ва агар хостӣ бифрӯш!!!”

(*Равзату-л-Кофӣ, ҷил.8, сах.235*)

Аҷиб! Оё шахсияте ҳамчун имом Зайнулобиддин (ъ) ба Язид мегӯяд: Ман ғуломи беихтиёри туам, агар хостӣ аз ман кор гир, агар нахостӣ, маро бифрӯш?!

Агар хоста бошем ҳама он чи ки дар бораи аҳли байт омада, чамъоварӣ кунем, сухан бисёр ба дарозо мекашад, чун фарде аз онҳо нест, ки калимаи зишт ё кирдори баде ба ӯ нисбат дода нашуда бошад.

Манобиъ ва сашчашмаҳои бузургамон мутаассифона аз ин гуна ихонату таҳқирҳо ва алфози пӯч ва беҳуда дар бораи аҳли байти атҳор (ъ) пур аст, ки боз ҳам қисмате аз онро мулоҳиза фармоед:

Чӣ меҳоҳанд: Аз имом Содиқ (ъ) ривоят аст, ки “Расули Худо (с) то рӯи Фотимаро намебӯсиданд, намехобиданд.”
(*Биҳору-л-анвор, сах. 43-44*)

“Он ҳазрат (с) рӯяшонро байни пистонҳои ӯ (Фотима) мегузошанд.”

(*Биҳору-л-анвор 43/87*)

Фотима (с) зани болиғае буд оё бо ақли солим чур меояд, ки Паёмбари Худо (с) рӯяшонро байни пистонҳои ӯ бигзоранд?!

Агар ин холи Паёмбар (с) ва Фотима бошад, пас дигарон бояд чӣ кор кунанд?!!

Тавҳин ба имом Ризо (ъ)!

Бузургони мо дар насаби Муҳаммад Қониъ шак кардаанд ки оё вай фарзанди имом Ризо аст ё ин ки фарзанди (...)! Мулоҳиза фармоед:

Як дoston як қиноят: Аз Алӣ ибни Чаъфари Боқир ривоят аст, ки ба ҳазрати Ризо (ъ) гуфта шуд: Дар миёни мо (аҳли байт) ранги сиёҳ набудааст. Фармуд: Ӯ писари ман аст. Гуфтанд: Расули акрам (с) ҳангоми зарурат аз

киёфашинос кор мегирифтанд, бинобар ин беҳтар аст киёфашинос байни мову шумо қазоват кунад...

Ҳамаи моро дар боғ чамъ карданд ва хоҳарону бародарон ва писарамакҳояшро дар саф шинонданд. Он гоҳ ҳазрати Ризо (Ъ)-ро дар ҳоле ҳозир карданд, ки абои пашмӣ бар тан, кулоҳе бар сар ва беле ҳам бар китф дошт. Ба эшон гуфта буданд, худро коргаре нишон диҳад, ки дар боғ кор мекунад. Он гоҳ Абӯчаъфарро оварданду гуфтанд: падари ин писарро бишинос.

Гуфт: падараш дар миёни ҳозирин нест, ин амаки падараш ва он як амаки дигар ва он дигарӣ аммааш ҳастанд. Агар падараш дохили ин боғ шуд, чуз ин боғбон каси дигаре нест, чунки поҳои ҳарду комилан монанди ҳам аст. Онгоҳ қабул карданд, ки ҳазрати Ризо падари Муҳаммад Қониъ аст.”

(Усули Кофӣ, ҷ.1, сах.322)

Тақлид аз мунофиқин:

Пас шиъаёни ҳазрати Ризо шак карданд, ки Муҳаммад Қониъ фарзанди эшон бошад ва бо вучуди ин ки ҳазрат мефармоянд: \bar{U} фарзанди ман аст, онҳо бовар намекунанд ва барои исботи муддаои худ даст ба домани киёфашинос меандозанд!

Қои шакку тардиде нест, ки ин бархӯрд таъни возеҳу ошкор дар обрӯву хайсияти ҳазрати Ризо (Ъ) аст, гӯё ҳамсарашро ошкоро муттаҳам карданд ва дар иффату покии \bar{u} шак намуданд (Чӣ тавре, ки мунофиқин ба обрӯи Расули акрам (с) ҳамла карданд ва ҳамсарашро муттаҳам намуданд).

Мумкин аст дар бораи дигар кас чунин иттиҳоме гуфта шавад, шояд ҳам мардум онро бовар кунанд, вале ба аҳли

байт (ъ) чунин тӯҳмати золимонае раво доштан, ниҳояти пастӣ ва разолатро нишон медиҳад.

Аммо мутаассифона, манобеъи илмии мо, ки мо муддаъӣ ҳастем улуми аҳли байт (ъ)-ро бароямон нақл кардаанд, аз ин гуна суханони ботил ва хурофотӣ пур мебошанд.

Таҳлили шохдор: Ҳангоме ки дар ҳавза ин ривоятро хондем, уламо ва марочеъи уззом (фақиҳони бузург) бо камоли хунсардӣ аз канори он гузаштанд. Ҳанӯз таҳлили оқои Хӯиро ба ёд дорам, ки вақте аз эшон дар бораи ин ривоят чӯё шудем, ба нақл аз оқои Кошифулғито фармуданд: “Онҳо ба ин далел чунин гумони баде ба ҳазрати Ризо (ъ) намуданд, то ин ки наслашон ҳамеша пок бимонад!”

Боз ҳам тӯҳмат: Балки илова бар он ҳазрати Ризо (ъ)-ро муттаҳам карданд, ки ба духтари амаки Маъмун ошиқ буд ва ӯ низ ба ҳазрат ошиқ шуда буд.”

(Уюну ахбори-р-ризо, сах.153)

Тавҳин ба Чаъфар (ъ):

Ҳазрати Чаъфарро, ки бародари имом Ҳасани Аскарӣ (ъ) аст, ба чаъфари каззоб (дурӯғгӯ) лақаб карданд ва ӯро дашному ҳақорат намуданд. Оқои Кулайнӣ мефармояд: “ӯ фочире буд, ки фискашро ошкор мекард. Шаҳватрон, ки ба шиддат ба шаробнӯшӣ одат карда буд. Дар миёни мардон мисли ӯ касеро надидам, ки худааш обрӯи худро бирезад ва дар ботин хештанро ҳақиру сабук бишморад.”

(Усули Кофӣ, ҷ.1, сах.504)

Оё воқеан, дар миёни аҳли байт (ъ) чунин шахсе вучуд дошта, ки фосиқу фочир ва шаҳватрону арақҳор бошад?!

Қотили аҳли байт кист?!:

Агар хоста бошем дар ин замина тафсили бештаре бидонем, бояд марочиъи муътабари худамонро бихонем, то ин ки бидонем дар ҳаққи боқимондаи аҳли байт (ъ) чӣ зулму ситаме раво дошта ва зуррияти поки онҳо чи гуна ба шаҳодат расидаанд ва қотили онҳо кихо ҳастанд?!

Иддаи зиёде аз эшон (аҳли байт) дар манотиқи шиъанишин ба дасти худи шиъаён ба шаҳодат расидаанд. Агар тарси он набошад, ки китоб аз ҳаҷми муайяншуда бузургтар шавад, номҳои касоне, ки аз аҳли байт ба шаҳодат расидаанд ва низ номҳои касонеро, ки онҳоро ба шаҳодат расондаанд, дар ин ҷо дарҷ мекардам, вале хонандаи мӯҳтарамро ба китоби “Мақотилу-т-толибин”-и Исфаҳонӣ ҳавола менамоям, зеро китоби мазкур ин матлабро ба қадри кофӣ баён кардааст.

Дар поёни ин фасл ёдовар мешавам, ки имом Муҳаммади Боқир ва имом Ҷаъфари Содиқ (ъ) беш аз дигар афроди аҳли байт мавриди таъну тамасхур қарор гирифтаанд ва аксари масоил, монанди тақия, мутъа, ливотат бо занон ва иъораи (кироя додан) фарҷ ва ғайраро ба онҳо нисбат додаанд, дар ҳоле ки соҳати муқаддаси онҳо ба тавр кулӣ аз ин гуна тӯҳмату суҳанони бофтаву сохта пок аст.

ФАСЛИ САВВУМ

Издивочи муваққат

Дӯст доштам унвони ин фаслро “Зан аз дидгоҳи ташайюъ” бигзорам, вале аз ин раъй гаштам. Зеро вақте дидам ҳама ривоятҳое, ки китобҳои мо нақл кардаанд, ба Расули акрам (с) ва амиралмӯъминин ва имом Содиқ (ъ) ва дигар имомон (ъ) нисбат дода шудааст, бинобар ин нахостам, ки онҳо мавриди таън қарор гиранд.

Чунки дар ривоятҳо он қадар зиштиву қабоҳат ба чашм мехӯрад, ки ҳатто фарде аз мо ҳозир нест онро барои худаш раво дорад, чи расад ба ин ки ин гуна суханони зиштро ба Паёмбари Худо (с) ва имомони пок нисбат дода шавад?!

Аз сиға ё издивочи муваққат бисёр сӯъиистифода шудааст ва аз ин роҳ бадтарин ихонатҳову таҳқирҳоро ба зан раво доштан. Бинобар ин мебинам, ки бисёриҳо хоҳишоти шахвонии худро дар зери пардаи издивочи муваққат (никоҳи вақти муайяншуда) ва ба номи дин розӣ мегардонанд, гӯё ба гумони худашон ба ин ояти қарима амал мекунанд ки **(фамастамтаътум биҳи минҳунна, фаотухунна учурахунна фаризатан)**. Ва занеро, ки аз онҳо лаззат мегиред, вочиб аст, ки маҳрашонро бтдиҳед.

(Сураи Нисо: 24)

Ривоятҳои зиёде дар тарғибу ташвиқи сиға овардаанд ва подошу савоби бисёре сохтаву бофтаанд ва барои касе, ки ба он амал накунад, азоби уқубати сахте дар назар гирифтаанд, балки чунин шахсро мусалмон ҳам ҳисоб намекунанд. Мулоҳиза фармоед:

Шарти имон: Садуқ аз имом Ҷаъфари Содик (ъ) ривоят мекунад ки фармуданд: “Сиға дини ман ва дини падарони ман аст, касе, ки ба он амал кунад ба дини мо амал карда ва касе, ки онро инкор кунад, дини моро инкор карда ва ба дини дигаре ғайр аз дини мо мӯътақид шудааст.”

(Ман ло яҳзуруҳу-л-фақиҳ, 3/366)

Мулоҳиза намоед, ки бинобар ин ривоят ҳар кас мутъа накунад ё онро қабул надошта бошад, кофир аст!

Савоби сиға: Аз имоми Содик (ъ) пурсида шуд: оё сиға савоб дорад? Фармуд: “агар максудаш аз он ризои Худо бошад, дар баробари ҳар калимае, ки бо \bar{u} сӯҳбат кунад, як некӣ барояш навишта мешавад ва ҳар боре, ки ба \bar{u} наздик шавад, Худованд гуноҳро аз \bar{u} мебахшад ва ҳар гоҳ ғусл кунад, ба андозаи қатраҳои обе, ки бар баданаш рехта Худованд гуноҳонашро меомурзад.”

(Ман ло яҳзуруҳу-л-фақиҳ, 3/366)

Паёмбари Худо (с) фармуданд: “Касе, ки як бор бо зани мусалмоне сиға кунад, гӯё ҳафтад бор хонаи Каъбаро зиёрат кардааст!”

Дикқат кунед, оё воқеан, як бор сиға кардан савоби ҳафтад зиёрати Каъбаро дорад?! Расули акрам (с) фармуданд: “Касе, ки якбор сиға кунад аз ғазаби Худои ҷаббор дар амон мемонад ва касе, ки ду бор сиға кунад, бо

аброр (накӯкорон) махшур мегардад ва касе, ки се бор сиға кунад, дар биҳишт дӯшодӯши ман хоҳад буд.”

(Ман лояҳзуруху-л-фақиҳ, 3/366)

Баландшавии дараҷа: Оқои Фатҳуллоҳи Кошонӣ дар тафсири Манҳачу-с-содиқин аз Паёмбари гиромӣ (с) ривоят мекунад, ки фармуданд, ки касе, ки як бор сиға кунад, ба мақоми имом Ҳусайн (ъ) мерасад ва касе, ки ду бор сиға кунад, ба мақоми имом Ҳасан (ъ) мерасад ва касе, ки се бор сиға кунад ба дараҷаи Мавло Алӣ (ъ) мерасад ва касе ки чор бор сиға кунад, ба дараҷаи ман мерасад.”

Диққат кунед, ки тибқи ин ривоят агар як инсон палиде як бор сиға кунад, дараҷааш баланд шуда, ба мақоми шомихи имом Ҳусайн (ъ) мерасад ва агар ду-се ва чор бор сиға кунад, ба тартиб дараҷоти имом Ҳасан ва амиралмӯъминин ва Расули акрам (с)-ро касб мекунад?!

Оё мақому манзилати Расули акрам (с) ва имомони атҳор (пок) то ин ҳад осон аст, ки бо чунин феъли пасте ба даст ояд, ҳатто агар ин сиғакунанда аз назари имонӣ ба мартабаи баланде расида бошад, оё мумкин аст дараҷаи ӯ ба имом Ҳусайн ё бародар ё падар ё бобии бузургвораш бирасад?!

Манзалати Расули акрам (с) ва аймаи атҳор (ъ) бисёр болотар ва арзишмандтар аз он аст, ки касе битавонад ба он дастрасӣ пайдо кунад, ҳарчанд ки аз назари имон ва амал таракқӣ кунад.

Ҳатто сиға кардан бо занони Ҳошимӣ, яъне занони аҳли байт (ъ)-ро ҷоиз шумурдаанд!

(Таҳзиби Тӯсӣ, ҷил.2, сах.193)

Хуб диққат кунед: занони Ҳошимие, ки сулолаи тоҳираи нубувват ва аз аҳли байти Паёмбар (с) ҳастанд, аз ин хучум дар амон намондаанд, дар ҳоле ки маҳол аст аҳли байти атҳор ба чунин амали зиште тан дар диҳанд.

Оқои Кулайнӣ сиға карданро, ҳатто барои як бор музочибат (ҳамбистаршавӣ) низ ҷоиз шумурдааст.

(*Фурӯби Кофӣ, ҷ.5, саҳ.460*)

Синни сиға: Инро ҳам бидонед, ки барои зани сиғашаванда шарт нест, ки ба синни булуғ расида бошад, балки духтари даҳсоларо низ метавон сиға кард!

Аз имом Содиқ (ъ) пурсида шуд: духтари хурдро ҳам метавон сиға кард?

Фармуданд: бале, магар ин ки хеле хурд бошад, ки фиреб бихӯрад. Пурсида шуд, дар чӣ синне фиреб намехӯрад? Фармуд: дар даҳсолагӣ.”

(*Фурӯби Кофӣ, ҷ.5, саҳ.463*) ва (*Таҳзиб, ҷ.7, саҳ.255*)

Дар ин ривоят, ки ба имом Содиқ (ъ) нисбат дода шуда ҳадди ақалли синни сиға даҳ сол дар назар гирифта шудааст, вале банда мегӯям: баъзеҳо мӯътақиданд, ки духтари ширхорро низ метавон сиға кард!

Ғатвои имом Хумайнӣ (р): Имом Хумайнӣ, ҳатто сиға кардан бо духтари ширхорро низ ҷоиз медонистанд, бинобар ин фармудаанд: “Агар духтари ширхореро бағал кунад ё дохили ронҳояш бигзорад ишколе (гуноҳе) надорад!”

(*Таҳриру-л-васила, ҷ.2, масъала 12*)

Қасам хӯрдан: Боре дар дафтари оқои Хӯй хидмати эшон нишаста будам, ки ду то ҷавон, ки гӯё бо ҳам ихтилофе доштанд ва қарор шуда буд, оқои Хӯиро довар қарор диҳанд, ворида дафтар (утоқи корӣ) шуданд. Яке аз

онҳо пурсид: оқо, назари шумо дар бораи сиға чист? Ҳалол аст ё ҳаром? Эшон, ки гӯё эҳсос карданд, ки ин суол манзуре дорад, пурсиданд: шумо сокини кучо ҳастед? Чавон гуфт: банда сокини Мавсил ҳастам ва инак ҳудуди ду-се моҳе аст, ки дар Начаф сукунат дорам.

Оқо фармуданд: пас шумо суннӣ ҳастед?

Чавон гуфт: Бале. Оқо фармуданд: сиға аз назари мо ҳалол аст, вале дар назди шумо ҳаром аст. Чавон гуфт: Ман дар ин шаҳр ғариб ҳастам, мумкин аст аз шумо хоҳиш кунам, то муддате ки ин ҷо ҳастам, бо духтари шумо сиға кунам?

Оқо нигоҳе ба чавон карданду фармуданд: Ман сайид ҳастам ва ин кор бар сайидҳо ҳаром аст, ин чиз фақат барои умуми шиъа ҳалол аст. Чавон нигоҳе ба оқои Хӯй карду лабханд зад, нигоҳаш мегуфт, ки гӯё фаҳмида буд, ки оқо тақия кардааст. Он гоҳ он ду чавон худохофизӣ карданду рафтанд.

Ман ҳам аз оқои Хӯй иҷоза гирифтаам ва худамро ба он ду чавон расондам. Акнун барои ман асли воқеа равшан шуд ки якешон суннӣ буд ва дигаре шиъа, ки дар бораи сиға ихтилоф карда буданд, ки ҳалол аст ё ҳаром.

Вақте бо онҳо сӯҳбат кардам чавони шиъа ба шиддат бар ман ҳашм гирифт ва шурӯъ ба носазо гуфтан кард: эй мучримон (чинояткорон), чи гуна ба худ иҷоза медихед, ки бо духтарони мо сиға кунед ва фатво медихед, ки ҳалол аст ва гӯё онро ибодат мешуморед ва дар айни вақт мегӯед духтарони шумо барои мо ҳаром аст?!

Ҳарчи дилаш хост, гуфт ва қасам хӯрд, ки дигар шиъа нахоҳад буд, аз ин пас суннӣ мешавад. Саъю кӯшиш кардам, ўро ором кунам ва савганд хӯрд, ки сиға ҳаром аст ва далелҳои онро барояш тавзеҳ додам.

Таҳрими сиға: Воқеият ин аст, ки сиға дар асри чоҳилият мубоҳ будааст. Вақте ки Ислом омад, то муддате

онро бар ҳукми ибодаташ боқӣ гузошт ва он гоҳ дар ҷанги Хайбар барои ҳамеша ҳаром гардид. Вале он чи дар назди мо шиъаён, авом ва фуқаҳоямон маъруф аст, ин аст, ки сиғаро Умар ибни Хаттоб ҳаром кардааст, дар ҳоле, ки худӣ он ҳазрат (с) дар ҷанги Хайбар ҳаром будани онро эълон фармудаанд.

Ҳадиси аввал: Амиралмӯъминин (ъ) мефармоянд: “Паёмбари Худо (с) дар рӯзи ҷанги Хайбар гӯшти харони ҳонагӣ ва никоҳи мутъа (сиға)-ро ҳаром гардониданд.”

(Таҳзиб, 2/186. Истибсор 3/142.

Васоилу-ш-шиъа, 14/441)

Ҳадиси дуввум: Аз имом Содик (ъ) пурсида шуд “Оё мусалмонон дар замони Расули Худо (с) бидуни шохид издивоч мекарданд? Фармуданд: На хайр”.

(Таҳзиб, 2/189)

Тӯсӣ дар тавзеҳи ин ривоят мефармояд: Манзур аз суол никоҳи доим нест, балки издивочи муваққат аст, бинобар ин ривояти мазкурро дар боби мутъа овардааст.

Бидуни шак ин ду ривоят барои насхи ҳукми мутъа ва ботил намудани он ҳуҷҷати қотеъ ба шумор меояд ва амиралмӯъминин (ъ) ҳукми таҳрими онро аз худӣ Расули акрам (с) нақл кардааст. Пас амиралмӯъминин низ аз рӯзи Хайбар ҳукми ҳаром будани сиғаро доништа ва ба дигарон расондааст ва бақияи имомони атҳор низ баъд аз эшон ин ҳукмро дониставу нақл кардаанд. Ин ҷост, ки миёни ду амри мутазад (бо ҳам зид) қарор мегирем, аз як сӯ ривоятҳои сарех ва равшан, ки ҳурмати мутъаро собит мекунад ва аз сӯи дигар, ривоятҳои, ки боз ҳам ба аймаи атҳор мансуб аст, ки амал, балки тарғиб ба онро собит месозанд, пас мусалмон бояд чӣ кунад?!

Ҳақиқат ин аст, ки мутъа ҳаром аст, чунончи нақли сарехи амиралмӯъминин онро ҳаром собит мекунад. Вале ривоятҳои мутаноқизе, ки ба аймаи атҳор мансуб аст, саҳеҳу дуруст нест, балки ҳамаи инҳо ривоятҳои аст, ки ба номи онҳо бофтаву сохта шудааст.

Чи гуна мумкин аст чизе, ки Расули Худо (с) онро ҳаром фармуда ва амиралмӯъминин ин ҳукмро нақл карда, онҳо бо ӯ муҳолифат кунанд, дар ҳоле, ки айма илми худашонро аз ҳамин манбаъ гирифтаанд, насл ба насл ин илм ба онҳо нақл шуда омадааст, пас мумкин нест, айма ба чизе амр кунанд, ки Расули Худо (с) аз он манъ кардааст. Агар имом Содик (ъ) ҳукми ҳаром будани мутъаро намедонист, намефармуданд: “Никоҳи бидуни шохид дуруст нест” ба вижа суол хос дар бораи мутъа аст ва Абӯҷаъфари Тӯсӣ чунончи зикр кардем, онро дар боби мутъа овардааст.

Бидъатгузор кист: Пас номумкин аст, ки имом Содик (ъ) ва аймаи қабл ва баъд аз эшон чизеро ҳалол кунанд, ки Расули ақрам (с) онро ҳаром кардааст ё наъузубиллоҳ бадияте падида оваранд, ки дар аҳди Расули Худо набудааст.

Бинобар ин мушаххас шуд, ки ривоёте, ки ба мутъа ё сиға тарғиб мекунанд, як ҳарфи он аз аймаи атҳор (ъ) собит нест, балки нирӯҳои сутуни панҷум ва душманон қасамхӯрдаи Ислом, ки манзурашон бадном кардани аҳли байт (ъ) ва тавҳин ба онон будааст, ин гуна ривоётро бофтаанд.

Ва илло чӣ гуна бояд тафсир кард, ки ҳар кас мутъа накунад, кофир аст. Дар ҳоле ки ҳатто аз яке аймаи атҳор ва ҳатто як бор ҳам собит нест, ки мутъа карда бошанд ё ин ки ба ҳалол будани мутъа ҳукм дода бошанд.

Оё наъузубиллоҳ онҳо дини дигаре ғайр аз дини Ислом доштаанд? Пас дидем, ки бофандагони ин ривоёт ҷуз

душманони аҳли байт наметавонанд бошанд ва агар чунин набошад наъзубиллоҳ аз ин ривоёт такфири аҳли байт собит мешавад! Хуб диққат кунед.

Як ривояти мутаноқиз: Оқои Кулайнӣ аз имом Содиқ (ъ) ривоят мекунад, ки зане назди Умар ибни Хаттоб омад ва гуфт (ман зино кардам, Умар дастур дод сангсор шавад. Ба амиралмӯъминин (ъ) хабар расид, пурсид чӣ гуна зино кардӣ? Ба сахро рафта будам хеле ташна шудам. Аз як аъробӣ об хостам, гуфт, то маро розӣ накунӣ об намедихам. Чун ташна шудам ва тарсидам ҳалок шавам, маҷбуран ба хостаи ӯ тан додам, амиралмӯъминин фармуд: (қасам ба Парвардигори Каъба ин издивоҷ аст)

(*Фуруъи Кофӣ, ҷ.2, сах.198*)

Ҳамчунон ки равшан аст, мутъа ё сиға бо ривояту шушнудии тарафайн анҷом мегирад, вале дар ин ривоят зан маҷбур аст ва барои он ки қони худашро наҷот диҳад, ба чунин коре тан дар медиҳад. Бинобар ин дар ҳукми зино нест, ки аз Умар бихоҳад ӯро сангсор кунад, Умар ҳам дар ҳол дастур содир кунад!

Қолиб ин қост, ки ривояти таҳрими мутъаро дар Хайбар худи амиралмӯъминин (Алӣ (ъ) аз Расули Худо (с) нақл кардаанд, боз чӣ гуна ин ривоятро ба эшон нисбат додаанд?!

Баъзе мафосиди (табоҳиҳои) сиза:

1. Муҳолиф бо нусуси шаръӣ аст, зеро ин ба манзалаи ҳалол кардани чизест, ки Худованд онро ҳаром кардааст.

2. Ин дидгоҳ боис шуда, ки ривоятҳои дурӯғине сохта шавад ва ба аймаи атҳор (ъ) нисбат дода шавад, дар ҳоле ки дар ин ривоёт он қадар тавҳин нисбат ба онҳо раво

дошта шуда, ки агар касе заррае имон дар дил дошта бошад, чуръати чунин ихсонатхоро ба онҳо надорад.

3. Дар ин ривоятҳо ҳатто сиға бо зани шавҳардор, ки шавҳараш зиндаву мавҷуд аст, чоиз доништа шуда, ки ин худ барои решақан кардани бунёди хонавода кофӣ аст. Дар ин сурат ҳеҷ марде наметавонад ба ҳамсараш эътимод кунад, чун ҳар замоне мумкин аст ӯ бо марди дигаре сиға кунад. Ин чиноят он қадар бузург аст, ки абъоду ҷузъиёти онро наметавон тасаввур кард, агар марде бидонад, ки ҳамсараш бо марди дигаре сиға карда ақсуламали ӯ чӣ хоҳад буд?!

4. Падарон ва дигар сарпарастони хонавода низ наметавонанд бар духтарони бокираашон мутмаин бошанд, зеро имкон дорад, ки онҳо бидуни иттилоъ ва ризоияти хонавода бо касе сиға шаванд ва бисёр вақтҳо падар (ногаҳон) мефаҳмад ки духтараш қабл аз издивоҷ ҳомила аст, чаро ва чӣ гуна намедонад. Он чи мушаххас аст, ин аст, ки аз як мард ҳомила шуда, аммо ӯ гузоштаву рафта! Зеро бо чунин вазъе эҳсоси масъулият надорад.

5. Аксар оқоёне, ки сиға мекунанд, барои ҳудашон иҷоза медиҳанд бо обрӯи мардум бозӣ кунанд, вале агар касе барои сиға кардан бо духтар ё яке аз наздиконашон бо онҳо сӯҳбат кунад, ҳаргиз мувофиқат нахоҳанд кард ва розӣ нахоҳанд шуд. Чунки ин издивоҷро мисли зино медонанд ва онро барои ҳудашон боиси нангу ор мепиндоранд. Агар воқеан сиға ҳалол ва то ин ҳад боиси аҷру савоб ва балки шартӣ имон аст, пас чаро ҳозир намешаванд дигарон бо духтарони онҳо сиға кунанд?!

6. Сиға на гувоҳ дорад ва на эълон ва на розигии сарпарастӣ зан шарт аст ва на зан аз марде, ки ӯро сиға карда мирос мебарад, балки ӯ маҳз як матоъи кироҷе аст, чи тавре ки ин дидгоҳро ба имом Содиқ (ъ) нисбат додаанд.

7. Сиға рохро барои занон ва мардони авбош боз карда, то ин ки ҳар фиску фучур ва гуноҳеро ба дин бичаспонанд, ки дар натиҷа обрӯи дин ва диндорон ба тороч рафтааст.

Аз мазмуни он чи зикр кардем, ба зарарҳову фасодиҳои динӣ, иҷтимоӣ ва ахлоқии сиға метавон пай бурд, ба ҳамин далел сиға ҳаром гардидааст. Агар дар он хайру некӣ ва ғоидае мебуд, ҳаром намешуд, зеро Расули акрам (с) ва амиралмӯъминин (ъ) онро ҳаром кардаанд. Ин аст он мафосид ва зарарҳое, ки ошкоро дар сиға ба чашм меҳӯрад.

Таъвилӣ бедалел: Аз имом Хӯй пурсидем, ки дар бораи фармудаи амиралмӯъминин дар таҳрими мутъа дар рӯзи Хайбар чӣ мефармоед? Гуфтанд: фармоиши амиралмӯъминин (ъ) ҷанбаи ихтисосӣ дорад, яъне таҳрим дар ҳамаи рӯзи мақсуд аст, на таҳрими доим?

Боз пурсидам ки дар бораи фармоиши имом Содик (ъ) чӣ мефармоед? (издивоҷи бидуни шохид, оё дар аҳди Паёмбар (с) роиҷ будааст?) Фармуданд: Ҷавобе, ки эшон ба саволкунанда доданд, аз рӯи тақия будааст, ҳамаи фуқаҳо бар ин амр иттифоқи назар доранд.”

Банда ҷасорат мекунам ва ба худам иҷоза медиҳам, ки бигӯям бо камоли таассуф раъйи фуқаҳои мо соиб (дуруст) набудааст, ба далели ин ки мутъа ҳамзамон бо ғӯшти хар ҳаром шуда ва ғӯшти хар аз рӯзи Хайбар то абад ҳаром шуд.

Бинобар ин аз ҳамаи рӯз шунида нашуда, ки касе ғӯшти хар хӯрда бошад ва то қиёмат ҳам ҳаром хоҳад буд.

Аз ин рӯ, иллатҳои ин ки таҳрими мутъа ба рӯзи Хайбар ихтисос дошта даъвои бидуни далел аст, илова бар он агар таҳрим ихтисосӣ мебуд, бояд насхи (беъътиборсозии) он аз Паёмбар (с) собит мешуд ва дигар ин ки набояд фаромӯш кард, ки иллати ибҳоти сиға ҷангу сафар будааст, пас чи

гуна дар чангу сафари бисёр шадида, ки ҳеч кас дастрасӣ ба ҳамсараш надорад, мутъа ҳаром шавад ва сипас дар ҳолати оддӣ мубоҳ мегардад?!

Пас биёем ҳақиқатро ба хотири Худо бипазирем, ки оғози ҳаромшавии мутъа аз Хайбар тавассути Расули акрам (с) ва нақли он тавассути амиралмӯъминин будааст ва тавҷихоту таъвилоти фуқаҳои мо ба камоли эҳтироме, ки ба онҳо дорем ҳеч арзиши динӣ, ахлоқӣ ва ҳеч мустанадӣ шаръӣ надорад ва чизе ҷуз бозӣ кардан бо нусус ва ривоёт нест.

Дузди роҳ: Ва боздоштани ин дузди роҳи хатарнок (мутъа) василае қарор гирифта, ки одамҳои паст ва шаҳватпараст ҳамвора барои розӣ сохтани хоҳишоти худ дар ҷустуҷӯи занони авбоше монанди худ ҳастанд ва бисёр вақтҳо хонаводаҳои шарифу мутадайине низ фиреб мехӯранд ва ба исми дин мавриди ҳамла ва сӯъистифодаи ин гургони дар либоси меш ва дуздони динӣ қарор мегиранд!

Ва аммо ин ки фармудаи имом Содик (ъ) дар ҷавоби саволкунанда аз рӯи тақия будааст, (бо арзи маъзарат) хандаовар аст, зеро саволкунанда худаш аз шиъаёни имом Содик (ъ) будааст. Далеле вучуд надорад, ки ин ҷо тақия кунад, ба хусус ин ки ин фармоиши имом Содик бо ривояти таҳрими мутъа аз амиралмӯъминин мувофиқ аст.

Аҷиб ин ҷост, ки ин мутъа ё сиғае, ки барои он фазоили бешуморе бофтаанд ва фуқаҳои азизи мо ҳам ба доми он гирифтор омадаанд, ба як мард иҷоза медиҳад, ки дар як вақт ҳар чи қадар мехоҳад, сиға кунад, ҳатто ҳазорто зан ҳам ба як вақт дар сиғаи марде бошад, ишколе надорад ва бисёр вақтҳо чунин рух дода, ки як мард бидуни он ки хабардор шавад, бо модар ва духтар ё ба дуто хоҳар ҳамзамон сиға мекунад!

Хотираи як хонум:

Зане аз воқеае, ки барояш рух дода буд, аз ман назар ва раъй хост, мегуфт: оқои Сайид!... бист сол пеш бо \bar{u} сиға карда ва аз \bar{u} ҳомила шудааст. Муддате баъд аз сиғаи хоҷиоқо бо \bar{u} духтаре таваллуд мешавад. Қасам хӯрд, ки ин духтар аз \bar{u} ст, чун дар он рӯзҳо каси дигаре бо \bar{u} сиға накардааст. Солҳо баъд, ки духтар калон мешаваду болиға мегардад, рӯзе модараш эҳсос мекунад ки духтар ҳомила аст. Вақте иллатро мепурсад, мегӯяд, ки оқои Сайид!... бо \bar{u} сиға карда ва аз \bar{u} ҳомила шудааст. Модар, ки ҳайратзадаву ҳавосашро бохта буд, намедонист чӣ кор кунад. Достонро барои духтараш боз гуфт, \bar{u} (духтар) бештар гич ва гаранг шуда буд, ки чӣ гуна падараш бо \bar{u} сиға кардааст?!

\bar{U} аз ман мепурсид, ки акнун робитаи \bar{u} бо оқои мазкур бар чӣ асос бояд бошад?!

Ин қабил иттифокот зиёд пеш меояд, яке бо духтаре сиға мекунад, баъд хабардор мешавад ва мебинад, ки \bar{u} хоҳараш аз сиға аст. Яке бо ҳамсари падараш сиға кардааст, чунин иттифокоту ҳолатҳое, ки пеш меоянд, бешумор ҳастанд!

Раъйи Қуръон чист:

Воқеан, ин саҳнаҳои такондиханда инсонро илова аз ҳайрату таачҷуб ба тафаккур ва тадаббур вомедорад, ки оё ислом барои ин мушкил илоҷе дар назар нагрифтааст? Аз Қуръон бипурсем, ки дар ин бора чӣ мефармояд:

Ояти аввал:

وَلَيْسَتَعَفِيفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ

“Касоне ки ба издивоч дастрасӣ надоранд, бояд сабр кунанд ва худашонро пок нигоҳ доранд, то вақте ки Худованд аз фазли худаш онҳоро бениёзӣ бахшад.”

(Нур: 23)

Пас илоч ин аст, ки инсон сабр кунад ва худашро аз олуида кардан ба чизҳои дигар пок нигоҳ дорад, то Худованд шароити издивочашро муяссар кунад. Агар сиға ҳалол мебуд дигар зарурате надошт, ки ба истиғфог (поки) ва интизор амр кунад, ошкоро мефармуд сиға кунед.

Ояти дуввум: Ҳамчунин Худованди ҳаким мефармояд:

﴿٢٤﴾ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ
الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ
فَتَايَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِّنْ
بَعْضٍ فَأَنْكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَفِّحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ
أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْصَيْنَ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ
مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ
الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

“Ва ҳар кас аз шумо тавоноии молӣ надошта бошад ки бо занони озоди мӯъмин издивоч кунад (*бехтар аст*), бо мулки яминҳоятон аз канизони мӯъминатон издивоч кунад ва Худованд ба имони шумо донотар аст. Ҳама аз якдигаред, пас бо ичозаи сарпарасташон бо онҳо издивоч кунед ва махрҳояшонро ба тарзи писандида ба эшон бидихед, дар ҳоле ки покдоманон ғайри палидкор бошанд ва дӯстгирони ниҳонӣ набошанд. Он гоҳ чун издивоч карданд, агар муртакиби ношоиста (*зино*) шуданд, мучозоти онҳо ба андозаи нисфи мучозотест ки бар занони озод муқаррар аст. Ин ҳукм (*издивоч бо канизон*) барои касе аз шумост, ки аз олоиши гуноҳ битарсад ва шикебой (ва покдоманӣ) пеша кардан бароятон бехтар аст ва Худованд омурзгору меҳрубон аст.”

(*Нисо: 20*)

Пас Худованди ҳаким дар каломи покаш касонеро, ки ба иллоти камбуди имконот ба издивоч дастрасӣ надоранд, дастур дода бо канизҳо издивоч кунанд, агар ба он ҳам дастрасӣ надоштанд, сабр кунанд. Агар мутъа ҳалол мебуд, чаро дар ин ҷо ба унвони осонтарин роҳи ҳал, ки ҳар кас дар ҳар шароите метавонад ба он дастрасӣ дошта бошад, тарҳ нагардид?!

Раъйи имом Содиқ (ъ): Аймаи атҳор (ъ) ин воқеиятро ба хубӣ медонистанд ва дар партави ҳамин воқеият ва фаҳми амиқе, ки аз Қуръон доштанд, иршодоту фармоишоташон дар таҳрими мутъа сариҳу равшан аст, мулоҳиза фармоед:

Абдуллоҳ ибни Синон мегӯяд: аз имом Содиқ (ъ) дар бораи мутъа пурсидам, фармуданд: “Нафси худро бо он касиф (олуда) магардон.”

(*Биҳору-л-анвор 100/318*)

Агар мутъа ҳалол мебуд ва ин қадар фазилат медошту шарти имон мебуд, чаро имом Содиқ (ъ) аз он чунин таъбире бинамоянд? Ҳазрат (с) ба ин низ иктифо накарданд, балки бо сароҳат ҳукми ҳаром будани онро баён фармуданд: Аз Аммор ривоят аст, ки гуфт: имом Содиқ (ъ) фармуданд: “Ба таҳқиқ мутъа бар шумо ҳаром шудааст.”

(Фурӯъи Кофӣ, 2/48. Васоилу-и-шиъа, 14/450)

Илова бар он имом Содиқ (ъ) асҳоби (ёрони) худашонро ҳамеша сарзаниш мекарданд ва аз сиға қардан барҳазар медоштанд, аз ин чиҳат мефармуданд: “Оё яке аз шумо хичолат намекашад, ки дар ҷои пинҳон ва шармоваре дида шавад, он гоҳ ин кирдори нописанди ӯ ба ҳисоби бародарон ва ёрони солиҳу накӯкораш гузошта шавад?!”

(Фурӯъи Кофӣ, 2+44. Васоилу-и-шиъа, 14/450)

Раъйи имом Ризо (ъ): Ҳангоме ки Алӣ ибни Яқин аз имом Ризо (ъ) дар бораи мутъа пурсид, ҷавоб доданд: “Туро бо мутъа чӣ сарукоре аст, Худованд туру аз он бениёз кардааст.”

(Фурӯъи Кофӣ, 2/43. Васоилу-и-шиъа 14/449)

Оре, Худованд мардумро бо издивочи шаръӣ аз мутъа бениёз кардааст. Аз ин рӯ, собит нашуда, ки касе бо зане аз аҳли байт (ъ) сиға қарда бошад, агар ҳалол мебуд ва ин қадар фазилату савоб медошт, онҳо ҳам ин корро мекарданд.

Раъйи имом Боқир (ъ): Вақте Абдуллоҳ ибни Умайр ба имом Боқир (ъ) гуфт: “Оё хушҳол мешавӣ, ки ҳамсарон,

духтарон, хоҳарон ва духтарони амаат ин корро бикунанд?! Яъне мутъа кунанд. Имом Боқир (ъ) вақте инро шуниданд, чеҳраи худашонро баргардонданд (аз он шахс рӯй тофтанд)”.
(Фурӯъи Кофӣ, 2/42. Таҳзиб, 2/186)

Хулоса: Пас ҳар мусалмони окиле ба дурустӣ медонад, ки сиға ҳаром аст ва ба далели мафосид ва зарарҳои бисёре, ки дар пай дорад ва низ ба далели муҳолифаташ бо Қуръон ва суннат ва сирату ақволи имомони атҳор (ъ) ба ҳеҷ унвон қобили таҳаммул ва тавҷиҳу таъвил нест. Бо тавачҷӯҳ ба он чи арз кардем, нусусе, ки гӯё аз фазоилу савоби мутъа сухан мегӯянд, ҳама сохтаву бофта аст, ки ҳеҷ арзиши шаръӣ наметавонанд дошта бошанд, чунки бо сареҳи Қуръон ва суннати Расули ақрам (с) ва амали аймаи атҳор (ъ) ва ақлу фитрати солим тазоди ошкор доранд ва паёмадҳову оқибати зишти он ки ба баъзе аз онҳо ишора кардем, фақат тасаввури он барои нафрату дурӣ аз чунин амали палид кофӣ аст.

Дини ислом омадааст ба фазоилу корҳои ҳамида тарғиб кунад ва аз разоилу корҳои паст боздорад ва масолеху манфиатҳоеро, ки зиндагии инсонҳо бар асоси он устувор гардида, равнақ меёбад, тарсим ва таквият кунад ва сиға бидуни шак на танҳо бар қиёму тавонмандии пояҳои зиндагӣ кумак намекунад, балки онро сусттару заифтар мекунад ва фаразан, агар як манфиати лаҳзай барои як фард таъмин кунад, мафосиду табоҳиҳои зиёдеро падида меоварад, ки паёмадҳои манфии он тамоми чомаеро дучори сустиву варшикастагӣ мегардонад.

Ҳадис бихонем:

Масалан, Тӯсӣ ривоят мекунад, ки аз имом Боқир (ъ) пурсида шуд: “Оё мумкин аст касе фарҷи (андоми)

канизашро барои бародараш ҳалол кунад? Фармуд: Бале, ишколе надорад, ҳарчи барои ӯ аз он (каниз) ҳалол буда, барои бародараш низ ҳалол аст.”

(Ал-истибсор, ҷил.3, сах.136)

Кулайнӣ ва Тусӣ аз Муҳаммад ибни Музориб ривоят мекунад, ки гуфт: имом Содиқ (ъ) ба ман фармуданд: “Ин каниз дар ихтиёри ту бошад ҳам хидмати туро мекунад ва ҳам худро бо ӯ розӣ мекунӣ! Ҳар вақт хостӣ биравӣ, ӯро ба мо баргардон!”

(Фуруъи Кофӣ 2/200. Истибсор 3/136)

Шумо ихтиёр доред: Агар инсонҳои руи замин чамъ шаванд ва қасам бихӯранд, ки имом Боқир ва имом Содиқ (ъ) чунин чизе гуфтаанд, ман ҳеч касе аз онҳоро бовар нахоҳам кард. Имомони атҳор бисёр азизтару бузургвортар аз онанд, ки чунин суханони ботилу ёва бар забон оваранд ё чунин амали зиштеро, ки бо ахлоқи исломӣ ва фитрати солими башарӣ муҳолифат дорад, чоиз бишморанд ва тавҷиҳу тафсир кунанд.

Ин кор айни дайюсӣ ва беномӯсӣ аст, он зотони муқаддас (ъ), ки илмашонро аз сарчашмаи нубувват фаро гирифтаанд, магар мумкин аст чунин суханони беҳуда ва сафсатае маъозаллоҳ, аз эшон содир шавад?!

Нисбат додани ҳар сухане ба онҳо ба манзалаи нисбат додан ба Расули акрам (с) аст ва нисбат додани сухане ба Расули акрам (с) ба манзаллаи ташриъи илоҳӣ аст, яъне ин ташриъу қонуни Худованд аст?!

Худоё, ба Ту паноҳ меҷӯем ва аз ин гуна ифтироот ва дурӯғҳои муқаддасмаобона безорем!

Дар сафаре, ки ба Ҳинд доштем ва мулоқотҳое, ки бо уламои бузурги шиъа, ба вижа оқои Нақавӣ анҷом додам, гурӯҳҳои зиёдеро аз наздик дидему мутолиа кардам:

ҳиндуҳо, сикҳо, говпарастон ва дигар пайравони адёни ботилу бутпарастӣ, дар ҳеҷ дини ботиле надидам, ки чунин амали зиштеро барои пайравони худаш ҷоиз бишморад!

Пас чи гуна мумкин аст, ки Ислом ба унвони охирину комилтарин дини осмонӣ, чунин амали пасту зидди ахлоқiero, ки бо одитарин ғояҳои ахлоқ зиддият дорад, барои пайравонаш ҷоиз бишморад?!

Машируъияти (ҷавози) ливот:

Қазия то ҳамин ҷо тамом намешавад, ливотро низ ҷоиз шумурдаанд ва ривоятҳои низ бофтаву ба аҳли байт (ъ) нисбат додаанд.

Тӯсӣ аз Абдуллоҳ ибни Яъфур ривоят мекунад, ки аз имом Содиқ (ъ) пурсидам: агар марде аз дубур (мақбад) бо зан наздик шавад, чӣ ҳукме дорад? Фармуданд: “Агар зан розӣ бошад, ишколе надорад!”

Гуфтам: пас маънии ояти карима “**Аз ҳамон роҳе, ки Худованд ба шумо дастур дода ба онон наздик шавед**” чист? Фармуданд: “Ин дар сурате аст, ки фарзанд хоста бошанд. Фарзанд аз ҷое бихоҳед, ки Худованд ба шумо дастур додааст, аз ҳамин ҷиҳат Худованд мефармояд: “**Ҳамсарони шумо барои шумо киштзоранд, ҳар тавре ки хостед, метавонед ба киштзори худ наздик шавед**”.

(Бақара: 223)

Қуввати исдидлол: Тӯсӣ аз Мӯсо ибни Абдулмалик аз марде ривоят мекунад ки гуфт: “Аз имом Ризо (ъ) пурсидам, ки агар марде аз ақиб дар дубури (мақбади) зан чимӯъ (алоқаи чинсӣ) намояд, чӣ ҳукме дорад?”

Фармуданд: “Ояте аз китоби Худо онро ҳалол кардааст.” Аз қавли ҳазрати Лӯт (ъ) ки фармуд: **(Ҳоъулоъи**

банотӣ хунна атҳару лакум), ӯ медонист ки онҳо фарҷро намехоҳанд!”

(Ал-истибсор, 3/243)

Ва Тӯсӣ аз Алӣ ибни ал-Ҳакам ривоят мекунад, ки гуфт: Аз Сафвон шунидам, ки мегуфт: ба имом Ризо (Ъ) гуфтам: яке аз мухлисони шумо мехоҳад аз шумо масъалае бипурсад, вале ҳиҷолат мекашад. Фармуд: Масъала чист? Гуфт: Оё ҷоиз аст, ки касе дар дубури ҳамсараш наздикӣ кунад? Фармуд: “Бале, ҷоиз аст.”

(Ал-истибсор, 3/243)

Мухолифат бо насси Қуръон: Умедворам хонандагони азиз ба ман иҷоза диҳанд, ки часорат кунам ва ба арз бирасонам, ки ривоятҳои мазкур бо насси сарехи Қуръон муҳолиф аст, зеро Худованд мефармояд:

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَأَعْتَزِلُوا النِّسَاءَ
فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ

“Туро аз ҳайз мепурсанд. Бигӯ он озорест дар занҳо, аз ин рӯ дар ҳолати ҳайз аз эшон дурӣ ҷӯед ва ба онҳо наздикӣ накунад, то ин ки пок гарданд.”

(Бақара: 222)

Агар наздикӣ бо зан дар дубур (мақъад) ҷоиз мебуд, Худованд фақат дастури дурӣ кардан аз фарҷро содир мефармуд ва мегуфт: Аз фарҷи занон дар ҳолати ҳайз дурӣ бичӯед. Вале азбаски наздикӣ кардан ба дубур ҳаром аст, Худованд мутлақ фармуд: “**Ва ба занон наздик нашавед.**”

Баъд аз он Аллоҳ таъоло баён фармуд, ки мард чӣ гуна ба ҳамсараш наздик шавад:

فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ

“Ҳар гоҳ онон (занҳо) пок шуданд аз ҳамон роҳе, ки Худованд ба шумо дастур дода ба онон наздик шавед.”

Ва низ фармуда:

نَسَاؤُكُمْ حَرَّتُ لَكُمْ فَأْتُوا حُرَّتَكُمْ أَنْى شِئْتُمْ

“Ҳамсарони шумо барои шумо киштзоранд, ҳар тавре ки хостед метавонед ба киштзори худ наздик шавед.”
Киштзор ҷое аст ки аз он умеди фарзанд меравад.

Хилофи фитрат:

Мафҳуми ривояти Абӯяъфур аз имом Содиқ (ъ) ин аст, ки фарҷ фақат барои талаби фарзанд, вале розӣ кардани ғариза ва лаззат бурдан дар “дубур” аст ё ҳадди ақал барои розӣ сохтани ғариза аз ҳар ду мешавад истифода кард, дар ҳоле, ки ин амр ба таври кулӣ ғалат аст ва танҳо фарҷ аст, ки ҳам барои талаби фарзанд ва ҳам барои розӣ сохтани ғариза мавриди истифода қарор мегирад.

Ин суннати Худовандӣ ва фитрати башарӣ аз оғози таърих то кунун аст ва то қиёмат идома хоҳад дошт. Имом Содиқ (ъ) бисёр поктару шаънашон баландтар аз он аст, ки наъзубиллоҳ ин гуна суханони ёва ва беҳуда бигӯянд. Эшон, ки аз боризтарину огохтарини уламои қарнҳои тиллоии Ислому аз моҳиртарин шахсиятҳо ба Қуръон ва улуми Қуръонӣ буданд, чӣ гуна ин ояти қаримаро бо ин сароҳату равшанӣ омада, наметавонанд бифаҳманд (Пас ҳар гоҳ пок шуданд....)

Агар фарз кунем, ки дар дубур ҳам метавонад инсон розӣ шавад, кубул (андоми пеш) ҳам ҳаст, ки роҳи саввумӣ низ вучуд надорад, бино бар ин ояти карима ва амре, ки дар он омада ва онро муқайяд ба таҳорату покшавӣ карда каломи бемаънӣ мешавад!

Аз он ҷое, ки яке аз ду роҳи мазкур ҳаром буд ва дигаре ҳалол, зарурат пеш омад, ки роҳи ҳалолро, ки гоҳе муваққатан ҳаром мешавад, баён фармояд, пас Худованд дастур дод ки аз киштзор истифода кунанд ва киштзор ҳамон ҷоест, ки аз он умеди фарзанд бурда мешавад, илова бар он ки ҳар ду ҳамсарро розӣ ҳам мекунад.

Роҳзанӣ: Ва аммо ривояте, ки ба имом Ризо (ӯ) мансуб кардаанд, ки ливотати бо занонро ҷоиз мешуморад ва ба қавли ҳазрати Лӯт (ӯ) ҳуччату далел оварданд, банда арзам ин аст, ки тафсири ояти мазкур: **(Ҳоъуллои банотӣ, ҳунна атҳару лакум)**, дар ояти дигаре омадааст, он ҷое, ки Ҳақ таъоло мефармояд:

﴿٢٧﴾ وَلَوْ طَأَّ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ
 مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾
 أَيُّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقَّطِعُونَ السَّبِيلَ

“Ва Лӯтро фиристодем, вақте ки ба қавми худ гуфт: ҳароина кори беҳаёиро (*ливотатро*) ба амал меоваред ки ҳеч кас аз ҷаҳониён дар (*иртиқоби*) он аз шумо пешӣ нагирифтааст. Оё шумо ба қасди шахват ба мардон наздиқӣ мекунед ва тариқро қатъ мекунед.”

(Анкабут: 28)

Роҳзанӣ танҳо он нест, ки дуздон роҳзанӣ мекунад, ин ки касе худаширо дар ғайри ҷои машруъ розӣ кунад ва наслро қатъ намояд, низ роҳзанӣ гуфта мешавад. Агар ҳамаи мардон фақат худашонро аз дубур розӣ намоянд ва роҳи талаби фарзандро тарк кунанд, насли башарият мунқариз (махв) мегардад. Пас маънои ояти карима равшан аст ва ин маъно аз имом Ризо (ӯ) махфӣ набудааст, бинобар ин дурӯғ будани ин ривоят аз забони имом Ризо (ӯ) равшану ошкор аст.

ФАСЛИ ЧАҲОРУМ

Хумс ё калиди бонкҳо

Аз хумс низ сӯъистифодаи зиёде ба амал омадааст ва ба василаи он сармояҳои калоне андӯхта шудааст, гарчи нусуси шаръ гӯеи ин ҳақиқат аст, ки бар шиъаён чизе ба номи хумс вочиб нест, балки як амри мубоҳ, аст ки монанди дигар молҳояшон ҳар тавре ки хостанд, метавонанд дар он тасарруф кунанд.

Барои он ки ҳақиқати хумс равшан гардад ва хонандаи азиз бо хумс ва чигунагии амалкард бо ин падидаи навин ошноии бештару беҳтар пайдо кунанд, мо дар ин ҷо нигоҳи гузаро ба собиқаи ин калиди бонкҳо хоҳем дошт.

Албатта дар партави ривоятҳои шаръӣ ва ақволу фатвоҳои уламо ва муҷтаҳидини муътабаре, ки мардум онҳоро ба расмият мешиносанд ва аз эшон тақлид мекунанд.

Хумс аз дидгоҳи аима (ъ):

1. Аз Зурайси Кинонӣ ривоят аст, ки имом Содиқ (ъ) пурсиданд: Зино аз кучо дар байни мардум роҳ ёфт? Гуфтам: ҷонам фидои шумо бод, намедонам. Фармуданд: “Аз тариқи хумси мо аҳли байт, магар шиъаёни хуби мо, зеро хумс барои онҳо ҳалол аст, то ин ки наслашон пок бимонад.”

(Усули Кофӣ, 2/502 бо шарҳи шайх Мустафо)

2. Аз Ҳақими Муаззин ибни Исо ривоят аст, ки гуфт: аз имом Содиқ (ъ) пурсидам, тафсири ояти карима **(Ваъламӯ аннамо ғанимтум мин шайъин, ғайнна лиллоҳи хумсаҳу ва лиррасули ва лизилқурбо)** чист?

Имом андаке фикр карданд, сипас фармуданд: “...вале падарам шиъаёни худаширо аз он муъоф (озод) кардааст, то ин ки пок шаванд.”

(Усули Кофӣ 2/499)

3. Аз Умар ибни Язид ривоят аст, ки гуфт Муслимро дар Мадина дидам, ки дар он сол хидмати имом Содиқ (ъ) маблағе пул оварда буд. Имом пулаширо ба худаш баргардонду фармуд: Абӯсайёр! Мо ин хумсро ба ту бахшидем ва туро аз адои он муъоф кардем. Ин молатро бардор ва тамоми он чи ки шиъаёни мо доранд, то вақте ки имоми қоим зуҳур накарда барои онҳо ҳалол аст.”

(Усули Кофӣ 2/268)

4. Аз Муҳаммад ибни Муслим аз яке аз ду имом (ъ) ривоят аст, ки фармуд: саҳтгарин ҳолате, ки мардум дар он қарор доранд, ин аст, ки соҳиби хумс бархезад ва бигӯяд: “Парвардигоро! Хумсро барои шиъаёни худ ҳалол кардем, то ин ки наслашон ва фарзандонашон пок бимонад.”

(Усули Кофӣ 2/502)

5. Аз имом Содиқ (ъ) ривоят аст, ки фармуданд: “Ҳамоно ҳамаи мардум дар сояи ғазлу раҳмати мо зиндагӣ мекунанд, магар ин ки мо шиъаёни худро аз он (хумс) муъоф (озод) кардем.”

(Ман ло яҳзуруҳу-л-ғақиҳ 2/243)

6. Аз Юнус ибни Яъқуб ривоят аст, ки гуфт: хидмати имом Содиқ (ъ) будам, ки марде ворид шуду гуфт: чонам

фидоят бод, эй имом! Молу сармойи зиёде аз тичорат ва рохҳои дигар ба дасти мо мерасад ва мо медонем, ки шумо дар ин мол ҳақ доред ва мо дар ин ҳаққи шумо муқассирем. Фармуданд: “Агар мо шуморо ба он муқаллаф кунем, дар ҳаққи шумо аз инсоф кор нагрифтаем.”

(Ман ло яҳзуруҳу-л-фақиҳ, 2/23)

7. Аз Алӣ ибни Маҳзиёр ривоят аст, ки гуфт: дар номае, ки аз имом Боқир (ъ) хондам, ки шахсе хидмати эшон омад ва аз эшон хост, ки вайро аз пардохти хумс муъоф кунанд. Имом бо хати худашон навиштанд: “Касе, ки бар асари тангдастӣ ба чизе аз ҳаққи ман ниёз дошта бошад, барояш ҳалол аст.”

(Ман ло яҳзуруҳу-л-фақиҳ, 2/32)

8. Марде хидмати амиралмӯъминин (ъ) омад ва гуфт: Моли фаровоне чамъ кардаам ва ҳубби (дӯст доштани) он дарунамо ро сӯзондааст, оё тавбаи ман қабул мешавад?

Фармуданд: Хумси маро ҳозир кун. Вақте хумсро ҳозир кард, имом фармуданд: “Ин мол моли туст, чунки ҳар гоҳ инсон тавба кунад, молаш низ бо ӯ тавба мекунад.”

(Ман ло яҳзуруҳу-л-фақиҳ, 2/22)

Инҳо ва бисёр ривоятҳои дигар ҳамагӣ бо сароҳат гӯи ин ҳақиқат ҳастанд, ки шиъа аз пардохти хумс муъоф аст. Ҳар кас чи тавре ки хоста бошад, метавонад бо ихтиёри комил дар моли хумс тасарруф кунад, ҳеҷ фарди шиъае маҷбур ба пардохти хумс нест, то он ки имоми қоим зуҳур фармояд. Тааҷҷубу шигифт ин ҷост ки вақте бо ҳузури ҳуди аима (ъ) пардохти хумс маҷбурӣ набуда, акнун пас аз гузашти асрҳо чӣ гуна пардохти он илзомӣ (маҷбурӣ) аст.

Аз ҳамин ҷиҳат дар партави ривоятҳои бисёре, ки шиъаёнро аз пардохти хумс муъоф мекунад, уламову муҳаққиқин ва мучтаҳидини зиёде, ки дар асри худашон аз марочеъи бисёр муътамади ҷаҳони ташайюъ ба шумор мерафтаанд, ҳамаашон фатвоҳое содир кардаанд, ки шиъаёнро аз пардохти хумс муъоф (озод) мекунад. Бинобар мазмуну маънои фатвоҳои мазкур пардохти хумс ба ҳеҷ касе дар ҳар мавқеъияту мақома, ки бошад, пеш аз зуҳури имоми қоим ҷоиз нест.

Фатвоҳои воҷиб набудани хумс:

1. Алломаи муҳаққиқ Начмуддин Ҷаъфар ибни Ҳасан ал-Ҳиллӣ (соли вафоташ 676-и ҳ.қ.) мефармояд: “Қасоне ки соҳиби хумс ҳастанд, пардохти хумс бар онҳо воҷиб нест.”

(Шароъиу-л-ислом, сах.182-183)

2. Аллома Яҳё ибни Саъид ал-Ҳиллӣ (соли вафоташ 690-и ҳ.қ.): “Аз назари эшон хумс ва дигар вучӯхот ба унвони зиёфат ва бақоёи мо яҳтоҷи аима (ъ) бар шиъаён ҳалол аст ва онҳо аз пардохти он муъоф (озод) ҳастанд.”

(Ал-Ҷомеъ ли-ш-шароеъ, сах.151)

3. Аллома Ҳасан бин ал-Мутаҳҳари Ҳиллӣ, ки дар қарни ҳаштум мезиста, соҳиби китоби маъруфи “Минҳочул-қарома” фатво додааст, ки “Хумс барои шиъаён ҳалол аст ва онҳо аз пардохти он муъоф ҳастанд.”

(Таҳриру-л-аҳком, сах.75)

4. Аллома Шаҳиди Сонӣ (соли вафоташ 966-и ҳ.қ.): Эшон ба таври мутлақ хумсро барои шиъаён мубоҳ доништа ва онҳоро аз пардохти он муъоф фармудааст ва

дар поён мефармояд: (Анналасаҳҳа хува золика, камо фи китоби *Масолику-л-афҳом*).

(*Маҷмаъу-л-фоида ва-л-бурҳон, ҷ.4, сах.355-358*)

5. Аллома Мақдиси Ардабелӣ (соли вафоташ 993 ҳ,к.) аз донишмандтарин фуқаҳои асри хеш буд, бинобар ин Мақдис лақаб ёфт: Эшон тасарруф дар амволи ғоибро барои шиъаён, ба хусус дар сурате, ки эҳтиёҷ вучуд дошта бошад, мутлақо ҳалол медонад ва мефармояд: Умуми ахбор далолаткунанда бар он аст, ки дар замони ғайбат хумс ба таври кулӣ соқит мешавад, яъне пардохти он вочиб ва ҳатмӣ нест, чунки далели қавие вучуд надорад, ки аз фавоиди касбу қор хумс гирифта шавад, ғанимат ҳам ки вучуд надорад.”

Банда изофа мекунам, ки ин дидгоҳи олимонаи эшон аз ояти қарима (**Ваъламӯ аннамо ғанимтум мин шайъин**) истинбот гардидааст. Сипас ӯ дар идома мефармояд: Ривоятҳое аз худи имоми замон собит аст, ки мефармояд: “Мо хумсро барои шиъаён мубоҳ қарор додем.”

6. Аллома Солор мефармояд: “Аима хумсро дар замони ғайбат фақат ба хотири навозише, ки бар шиъа доштанд, бахшиданд.”

(*Китобу-л-маросим, сах.633*)

7. Сайид Муҳаммад Таботабое, ки дар аввалҳои асри ғоздаҳум зиндагӣ қардааст, мефармояд: “Дурусттар ҳамин аст, ки хумс мубоҳ аст.”

(*Мадорику-л-афҳом, сах.344*)

Яъне вочиб нест, балки бахшида шудааст, магар ки қасе бо майли ҳудаш ҳоста бошад, бипардозад, ки боз нусуси гузашта аз он манъ мекунад.

8. Шайх Муҳаммад Боқирӣ Сабзворӣ, ки дар авохири қарни ёздаҳум вафот карда, мефармояд: Он чи аз ривоятҳои зиёде, ки дар муҳаббати арбӯ (қоидаи қасбу қор) омада бармеояд, монанди Саҳиҳ-и Ҳорис ибни Муғира ва Саҳеҳу-л-фузало ва ривояти Муҳаммад ибни Муслим ва ривояти Довуд ибни Қасир ва ривояти Исҳок ибни Яъқуб ва ривояти Абдуллоҳ ибни Синон ва Саҳиҳ-и Зурора ва Саҳиҳ-и Алӣ ибни Маҳзиёр ва Саҳиҳ-и Қурайб аз ҳамаи ривоятҳои мазкур чунин бармеояд, ки хумс бар шиъа баҳшида шудааст. Он гоҳ баъзе ишқолотеро, ки дар ин замина омада, рад мекунад ва мефармояд: Ривоятҳои ибӯҳат (ҳалол будани хумс) саҳиҳтару сарехтар аст, бинобар набояд аз онҳо гузашт ва ба ривӯети мазкур таваҷҷӯҳ кард. “Хулоса ин ки назарияи ибӯҳати хумс дар замони ғайбат аз қувват ҳолӣ нест.”

(Захирату-л-миъод, 292)

9. Муҳаммад Ҳасан Файзи Қошонӣ ин дидгоҳро баргузида, ки он чи ба имоми замон тааллуқ мегирад, соқит аст ва мефармояд: “Зеро ки айма (Ъ) онро барои шиъаён ҳалол донистаанд.”

(Мафотиху-и-шариъа, саҳ.229, Мифтоҳ 260)

10. Шайх Чаъфар Қошифулғито (вафоташ 127-и х,қ) тасриҳ фармудааст ки “хумс барои шиъаён баҳшида шуда ва пардохти он бар онҳо вочиб нест.”

(Қаифулғито, 364)

11. Аллома Муҳаммад Ҳасани Начафӣ (вафот 1266-и х,қ.) бо қотезият мефармояд: “Хумс дар замони ғайбат барои шиъаён баҳшидааст ва аҳбору ривоятҳо дар ин замина мутавоҷир (саҳиҳ) аст.”

(Қавоҳиру-л-қалом, 16/141)

12. Матлабро бо дидгоҳи шайх Ризо Ҳамадонӣ (вафоташ 1310-и ҳ.қ.) ба поён мебарам. Эшон мефармояд: “Хумс дар замони ғайбат бахшидааст.”

(Мисбоҳу-л-фақиҳ-и Ҳамадонӣ, сах.155)

Дар ҳоле ки эшон хеле мутааххир аст ва фақат чизе беш аз як қарн аз асри эшон мегузарад. Пас мулоҳиза намудед, ки муоф будани шиъа аз хумс ва маҷбур набудан ба пардохти он дар миёни фуқаҳои мутақаддимин ва мутааххирини шиъа қавли бисёр машхуру муътабар аст, тақрибан то авоили қарни чаҳордаҳуми ҳиҷрии қамарӣ, яъне саду чанд сол пеш ба он амал мешудааст.

Тақлид аз аима ё оқоён:

Бинобар ин бо таваҷҷӯҳ ба ривоятҳову фатвоҳое, ки мулоҳиза намудед, чӣ гуна метавон хумс пардохт. Вақте худи аима (ъ) аз пазируфтани хумс инкор намуданд ва онро ба соҳибонаш баргардонданд ва бо сароҳати комил шиъаёнашонро аз пардохти он муъоф карданд, оё мо аз аима (ъ) наъзу биллоҳ олимтарем ё беҳтар ё ба молу сарват мӯхтоҷтар?!

Қобили зикр аст, ки фуқаҳо ва мучтаҳидине, ки фатвоҳояшонро нақл кардем, фақат ҳаминҳо нестанд, ки ба муъоф будани шиъа аз хумс фатво додаанд, балки чандин баробар ин шумора фатвоҳояшон дар дохили китобҳо мавҷуд аст. Мо ба хотири он ки мавзӯро ба таври фишурдаву мухтасар арз карда бошем, тақрибан аз ҳар асре як нафар интиҳоб кардем, то барои ҳама равшан гардад, ки шиъа ҳеҷ гуна маҷбурияте ба пардохти хумс надорад. Чаро ин эътиқодно матраҳ мекунем, зеро бо Қуръон ва ривоятҳои саҳиҳ ва амали аима (ъ) ва бо ақли

солим ва фатвоҳои фуқаҳо ва мучтаҳидини шиъа мутобиқат дорад ва ҳамеша ба он амал мешудааст.

Инак ба ду фатвои дигар аз фатвоҳои бузургтарин уламои ҷаҳони ташайюъ тавачҷӯҳ фармоед:

Раъйи муфассали Шайх Муфид:

Мефармояд: гурӯҳе аз асҳоби мо дар бораи хумс дар замони ғайбат ихтилоф кардаанд, ҳар гурӯҳ дидгоҳро баргузидааст. (Сипас дидгоҳҳои гуногунро зикр мекунад, аз ҷумла) мефармояд: Баъзе ин нуқтаназарро, ки хумсро бояд барои омодагии зуҳури имоми замон пардохт қабул намекунад, баъзе захира кардани онро воҷиб медонанд, яъне онро дар замин дафн кунад ва ин ривоятро ки мегӯяд: “Замин дар ҳангоми зуҳури имоми замон ганҷхояшро зоҳир мекунад ва ҳар гоҳ имом қиём фармояд, Худованд эшонро роҳнамоӣ мекунад, ки он ганҷхоро дар ҳар ҷое ки бошад, баргиранд” ин ривоятро таъвил мекунад.

Он гоҳ аз миёни дидгоҳҳои мухталиф як дидгоҳро баргузидааст, мефармояд: Хумсро барои соҳиби амр, яъне имом Маҳдӣ канор гузошта шавад. Агар тарсад, ки қабл аз зуҳури имом бимирад ва натавонад онро ба эшон бисупорад, ба шахси дигаре, ки ба ақлу диёнаташ эътимод дорад вогузор кунад, то ин ки ӯ ба имом бисупорад. Ӯ агар зуҳури имомро дарёфт, ки бо эшон бисупорад ва илло ба шахси диндор ва мӯътамаде вогузор намояд ва ба ҳамин тартиб то ин ки имом қиём фармояд.

Сипас шайх Муфид мефармояд: “Ин қавл аз дигар дидгоҳҳо ба назари ман ошкортар аст, чунки хумс ҳаққи ғоиб аст, эшон ҳам қабл аз ғайбат равиши муайяне таъйин накарданд, ки аз он пайравӣ шавад.”

Сипас вай боз мефармояд: “Ин низ монанди закот аст, ки дар ҳангоми фаро расидани фурсат мустаҳиққони он

ҳозир мешаванд, бинобар ин вақте ки мустаҳиқи он вучуд дошта бошад, соқит намешавад.”

Ва низ мефармояд: “Агар касе ин бахш аз хумсро, ки саҳми холиси имом аст, ба тавре ки зикр кардем, адо намояд, яъне амонат бигзорад ва ҳамчунин аввалӣ ба дуввумӣ ва дуввумӣ ба саввумӣ биспорад ва қисмати дигари хумсро барои ятимони оли Муҳаммад (с) ва мусофирон ва бечорагони онҳо ба тартибе, ки дар Қуръони карим омада масраф кунад, аз ҳақ дур нагардидааст, балки ӯ бар ҳақ аст. Аммо ба ҳар ҳол асҳоби мо дар ин боб ихтилофи назар доштаанд.”

(*Ал-муқанниъа, саҳ, 46*)

Раъйи муфассали шайх Тӯсӣ:

Пас аз он ки аҳкоми хумсро баён мекунад, мефармояд: “Ин, яъне хумс дар ҳоли зуҳури имом ҳукме дорад ва дар ҳоли ғайбати эшон ҳукми дигаре. Сипас мефармояд: Ва амма дар ҳоли ғайбати аима (ъ) барои шиъаёнашон иҷоза додаанд, ки дар ҳуқуқи онҳо, аъам аз ҳуқуқи никоҳ, тичорат ва маскан ҳар тавре, ки хостанд тасарруф кунанд. Дар ғайри он чи арз кардем, ба ҳеч унвон дар хумс, ки ба аима (ъ) марбут мешавад дар замони ғайбат тасарруф ҷоиз нест. Назарияҳои асҳоби мо дар ин бора аз якдигар фарқ мекунад, ҳарчанд насси мушаххасе вучуд надорад, вале дар маҷмӯъ ҳар кадоми аз фуқаҳои мо дидгоҳе дорад, ки мазмуну мафҳуми он “ихтиёт” аст. Он гоҳ шайх Тӯсӣ дидгоҳҳои фуқаҳои шиъаро дар ҷаҳор нукта хулоса мекунад:

1. Хумс дар замони ғайбат монанди дигар чизҳо аз қабили ҳақи издивоҷ ва ҳақи тичорат ва ғайра барои шиъаён мубоҳ аст ва ин саҳиҳтарин қавлҳост, чунки

мувофиқ бо нусусест, ки аз аима (Ъ) ривоят шуда ва бисёре аз фуқаҳои мо бар ҳамин назаранд.

2. Вочиби аст, ки шахси соҳибмол хумсро, то замоне ки зинда аст, ҳифз кунад. Вақте ки вафоташ наздик мешавад, ба каси дигаре аз бародарони мусалмонаш, ки ба ӯ эътимод дорад вогузор кунад, то ин ки ба соҳиби амр агар ҳозир шуд, биспорад ва ӯ низ ба ҳамин сурат.

3. Вочиби аст, ки хумс дафн гардад, зеро дар вақти хуручи қоим, замин ҳама чизҳоеро, ки дар худ пинҳон дорад, ошкор мекунад.

4. Вочиби аст, ки хумс ба шаш қисмат тақсим шавад, се қисмати он барои имом ки ё дафн гардад ва ё назди шахси муътамаде вадиъат (амонат) гузошта шавад ва се қисмати дигарро барои мустаҳиққон, ки ятимон, фуқаро ва мусофирони оли Муҳаммад (с) ҳастанд, тақсим гардад, ин чизест, ки бояд ба он амал шавад ва ин қавл мувофиқ бо фатвои шайх Муфид аст, ки хумсро бар закот қиёс кардааст.

Сипас шайх Тӯсӣ мефармояд: Агар инсон ҷониби “иҳтиёт”-ро бигирад ва ба яке аз ақволи гузашта амал кунад, гунаҳкор нахоҳад шуд. Поёни суханони шайх Тӯсӣ бо андак тасарруф.

Пас шайх Тӯсӣ тасарруф дар хумсро дар замони ғайбат ба ин дидгоҳҳои чаҳоргона мунҳасир ва маҳдуд кардааст ва худаш қавли чаҳорумро баргузидааст, ки қавли бисёре аз фуқаҳо низ ҳаст. Мулоҳиза кардед, ки дидгоҳҳои чаҳоргонаи мазкур гарчи дар тафсилот андаке бо ҳам фарқдоранд, вале дар умум ҳама бар як чиз муттафиқанд, ки мо мехоҳем ба он бирасем ва он (чизи мазкур) ин аст, ки ин молу сармояе, ки саҳми имоми ғоиб аст ё саҳми дигарон ба каси дигаре дода намешавад, ҳатто ишорае ҳам наметавон ёфт, ки таъйидкунандаи пардохти хумс ба амсоли банда бошад. Пурсиш ин аст, ки худӣ шайх Тӯсӣ

ва фуқаҳову мучтаҳидини бешуморе, ки қабл ва баъд аз эшон ба дидгоҳҳои чаҳоргона амал кардаанд ва фатво додаанд ва чандин аср ба он амал шуда, оё ҳамагӣ дар иштибоҳу хато будаанд?!

Чархиши андеша:

Ин буд фатвоҳои аввалин раису раҳбар ва бунёдгузори ҳавзаи илмия дар ҳаҷони ташайюъ, шайх Тусӣ дар қарни панҷуми ҳиҷрӣ ва инак мулоҳиза намоед фатвои охирин раҳбару раиси ҳавзаи илмия, устои бузургворамон имоми роҳил Абулқосим Хӯӣ дар қарни понздаҳуми ҳиҷрӣ, эшон дар тавзеҳи мустаҳикқини хумс ва чигунагии масрафи он мефармоянд:

Хумс дар замони мо, ки замони ғайбат аст, ба ду қисмат тақсим мешавад (*Нисфун лимоми-л-ъасри ал-ҳуҷҷати-л-мунтазари, ҷуъила арвоҳуно фидоҳ ва нисфун либани Ҳошимин, айтомиҳим ва масокиниҳим ва абноъи-с-сабил...*) дар идома мефармояд: Нисфи он ба имоми (замон) мутааллиқ аст, дар замони ғайбат ба ноиби эшон тааллуқ мегирад ва ноиби эшон ҳар фақиҳи амонатдоре аст, ки бидонад чи гуна онро масраф кунад: ё ба ӯ вогузор шавад ё ин ки аз ӯ иҷозаи масрафи онро гирифта шавад...”

(Зиёу-с-солиҳин, масъалаи 1259, саҳ.347)

Пас фатвои имом Хӯӣ бо фатвоҳои шайх Тусӣ муҳолиф аст, шайх Тусӣ ба ҳеч унвон иҷоза намедихад, ки хумс ё ҷузъе аз он ба фақиҳи мучтаҳид ё ноиби имом дода шавад ва ин фатво дар замони эшон мавриди амали тамоми шиъаён будааст. Имом Хӯӣ баръақси ин дидгоҳ роҳро барои истифода аз хумс ҳамвор мекунад!!!

Хулосаи таҳаввул дар дидгоҳи хумс

Марҳалаи аввал:

Пас аз инкитоби силсилаи имомия ва ғайбати имоми замон дидгоҳи роиҷ ин буд, ки хумс ҳаққи имоми ғоиб аст ва ҳеч кас ҳаққе дар он надорад. Ба ҳамин далел буд, ки беш аз бист нафар иддаё карданд, ки ноиби имом ҳастанд, то битавонанд хумсро бигиранд ва дар он тасарруф кунанд ва гуфтанд мо бо имоми ғоиб мулоқот дорем ва метавонем хумсро ба эшон бирасонем.

Ин замони ғайбати суғро (хурд) буд, худуди ду аср пас аз он ин дидгоҳ ҳамчунон роиҷ буд ва хумс ба касе дода намешуд. Дар ин даврон *Сиҳоҳ*-и чаҳоргона падида омад ва тамоми онҳо ривоятҳои нақл карданд, ки айма (Ъ) хумсро бар шиъаёнашон бахшидаанд ва онҳоро аз пардохти он муъоф кардаанд. Ҳеч фатвояе дар ин даврон вучуд надошт, ки хумс бояд пардохт.

Марҳалаи дуввум:

Сипас марҳалаи дигаре падида омад ва пас аз марҳалаи аввал, ки шиъаён аз пардохти хумс муъоф буданд, гурӯҳе омаданд ва гуфтанд: Бар шиъаён вочиб аст, ки хумс бипардозанд, чунки афроди муғриз ва фурсатталаб мехостанд аз ончи дар марҳалаи аввал бад-он амал мешуд, худашонро начот диҳанд, аз ин рӯ гуфтанд: Баровардани хумс вочиб аст, ба шарте ки дар замин дафн гардад, то замоне, ки имоми ғоиб зуҳур фармояд.

Марҳалаи саввум:

Дар ин марҳала гуфтанд: бале, ихроҷи хумс вочиб аст, ба шarti ин ки назди шахси амонатдоре гузошта шавад ва беҳтарин касоне, ки метавон дар ин замина ба онҳо эътимод

кард, фуқаҳо ҳастанд, бо ин ёдоварӣ, ки амри мазкур истихбоб аст, на вочибу илзомӣ ва фақиҳ наметавонад дар он тасарруф кунад, балки бояд онро ниғаҳдорӣ кунад, то замоне, ки ба дасти имоми замон бирасад.

Дар ин чо нуктаи муҳиме қобили тавачҷӯҳ аст ва саволи бисёр ба мавриде матраҳ мешавад ва он, ин аст, ки касоне, ки ҳамвора ин амонат ба онҳо тааллуқ гирифта, то кунун қадом шахсе онро солим ба ашхоси дигаре супурда, то ин ки ӯ низ онро ба дигарон бисупорад?!

Тасаввур намекунам, банда нашунидаам ва на дар ҷое хондаам, ки чунин шахсе ё шахсияте то кунун ин шаҳоматро аз худ нишон дода бошад ва моли амонати хумсро, ки мардум назди ӯ амонат гузоштаанд, ба каси дигаре баъд аз худ супурда бошад, балки дуруст ва мутаассифона ҳақиқати талх ин аст, ки ҳамеша ворисони ин бузургон баъд аз онҳо нишастаанд ва ин моли амонатро дуруст монанди ин ки мулки шахсии (!) ҳоҷӣоқо бошад, байни худашон тақсим кардаанд. Бад-ин тартиб хумси имом бидуни ҳеҷ пурсишу муҳосибае ба ҷайби мо рехта мешавад, ин дар суратест, ки банда худам амонатдор бошам ва шахсан дар он тасарруф накарда бошам ва онро моли худам напиндошта бошам!

Як пурсиши муҳим:

Қозӣ ибни Беҳроҷ ё аввалин касе, ки ин амрро аз истихбоб ба вучуб кашонду гуфт: Вочиб аст саҳми имомро назди касе аз фуқаҳо ва мучтаҳидине, ки ба вай эътимод мешавад, гузошта шавад, то ин ки ӯ агар имоми ғоибро дарёфт ба эшон бисупорад, ё ин ки васият кунад, то баъд аз вай ин мол ба касе супурда шавад, ки муътамад бошад ва ӯ ин вазифаро анҷом диҳад ва ба ҳамин тартиб, ки бидуни шак ин гоми бисёр муҳиме ба шумор меравад.

(Ал-муҳаззаб 8/180)

Марҳилаи чаҳорум:

Сипас уламои мутааххирин омаданд ва гоми муҳими дигаре бардоштанд ва гуфтанд: пардохти хумс ба фуқаҳо вочиб аст, то ин ки байни мустаҳиқини он, ки ятимон ва мустамандони аҳли байт (ъ) ҳастанд, тақсимаш кунанд. Голибан фақиҳ ибни Ҳамза аввалин касе буд, ки дар асри шашум чунин дидгоҳеро матраҳ кард ва изофа кард, ки ҳуди соҳиби мол шахсан онро тавзиъ (тақсим) кунад, ба вижа агар вай тақсими онро балад набошад.

(Ал-васила фӣ найли-л-фазила, сах.682)

Марҳалаи панҷум:

Ин таҳаввул дар асрҳои муттааххир ҳамчунон идома ёфт, тақрибан то ҳудуди як аср пеш ки охирин гом бардошта шуд ва охирин марҳала аз ин таҳаввули бузургу таъриҳӣ дар ин бахш аз мактаби ташайюъ такмил гардид ва роҳ барои истифодаи хуб (!) аз ин дастранчи мардум ҳамвор гардид. Баъзе фуқаҳо гуфтанд: “фақиҳ метавонад дар саҳми имом ҳар гуна ки салоҳ бубинад, тасарруф кунад, монанди харҷ бар толибилмон ва барпо кардани шиъори динӣ ва ғайра.” Ин фатвоя буд, ки шайх Муҳсинулҳаким содир фармуд.

(Мустамсаку-л-ъурвату-л-вусқо, 9/584)

Иллати таваллуди хумс:

Ин дар ҳолист, ки аз сӯи дигар гуфтанд: дар ин ки саҳми имом чӣ гуна ба масраф бирасад, зарурате ба пурсиш аз фақиҳ ва мучтаҳид нест, маънои сухан ин аст, ки саҳми мучтаҳид аст, ки дар асрҳои бисёр мутааххир падида омада аст. Пас калимаи хумс марҳалаҳои зиёде убур карда, то саранҷом бад-инҷо расида аст, ки пардохти хумси “касб ва кор” ба фуқаҳо ва мучтаҳидин вочиб аст, бинобар ин

мулоҳиза мефармояд, ки ҳеҷ нассӣ дар бораи хумси касбу кор вучуд надорад, на Китоб на суннат ва на қавли имом, балки ин дидгоҳест, ки дар асрҳои бисёр мутааххир тавассути баъзе фуқаҳо падида омадааст ва комилан бо Қуръон ва суннат ва ақволи айма (ъ) ва фуқаҳо ва мучтаҳидини муътабар муҳолиф аст.

Раъйи Имом Хумайнӣ (р): Лозим медонам, ки қавли имоми роҳил Оятуллоҳулузмо имом Хумайнӣ (р)-ро дар ин ҷо зикр кунам. Эшон дар суҳанрониҳои фаровоне, ки соли 1389-и ҳ.қ. дар ҳавзаи илмияи Начаф дар ҷамъи устодон ва толибилмон, ки банда низ ифтихори ширкат дар онҳоро доштам, ирод фармуданд. Ва сипас онҳоро ба шакли китобе низ ба номи Ҳукумати исломӣ (ё Вилояти фақиҳ) мунташир карданд. Аз ҷумла фармуданд: Ин кӯтоҳназарӣ аст, агар бигӯем, ки ташриҳи хумс сирфан ҷиҳати таъмини маоши зуррияти Расулуллоҳ (с) будааст. Фармуданд: Гӯшае аз ин сармои бисёр калон барои маоши онон кофӣ аст. Хумси бозорҳои тижории бузурге, чун Бағдод, Техрон ва ғайра ба назари шумо ҷи сармои бузургеро ташкил медиҳад, ин сармои ҷи гуна бояд масраф шавад?! Сипас фармуданд: ба назари банда ҳукумати исломии одил ба сармоиҳои газофе эҳтиёҷ надорад, ки ба корҳои пеши по афта ва масолеҳи шахсӣ масраф кунад.

Сипас мефармоянд: Хумс молиёте набуда, ки маҳз ҷиҳати таъмини заруриёти оли байти Расулуллоҳ (с) вочиб шуда бошад ё закот барои он фарз нашуда, ки фақат байни фуқаро ва масокин тақсим гардад, бидуни шак хумс ва закот хеле бештар аз ҳоҷати табақаҳои мазкур аст. Пас оё Ислом зиёдатии хумс ва закот ва дигар вучуҳи шаръиро ба мардум вогузор мекунад ё ин ки ба дарё мерезад? Ё роҳи ҳалли дигаре вучуд дорад? Теъдоди сайидиҳои аҳли байт (ъ) дар он замон (садри ислом) аз сад нафар намегузашт. Агар фарз кунем, ки теъдодашон ним миллион ҳам мебуд, оё бо ақли солим

мақбул меояд, ки бигӯем ҳадаф аз машруъияти хумс (ин сармояи рӯ ба рушд, ки ҳар рӯз бо рушди тичорату санъат афзоиш меёбад, чунон ки имрӯз мушоҳида мекунем), фақат ба хотири он будааст, ки оли Расул (с) сер карда шаванд?! Ҳаргиз наметавонад чунин бошад.

(*Ҳукумати исломӣ, чопи Наҷаф, сах.32-42*)

Сабабҳои инҳирофи инсон:

Пас мулоҳиза фармудед, ки имом бо сароҳат мефармоянд: “Амволи хумс сармояи бисёр калонест.” Ин сухан дар он замон буд, имрӯз пас аз ҳудуди сӣ сол ин сармоя чи қадар бояд бештар шуда бошад?! Ва ҳамчунин дидем, ки имом тасриҳ фармуданд, ки ҷузъи кучаке, (шумо фарз кунед як ҳазорум 1000 шояд ҳам камтар) барои таъмини маъоши оли байти Паёмбар (с) кофӣ аст. Пас боқимондаи ин сармояи бузург ва сарсомоварро чӣ бояд кард?!

Инсон аз ду роҳ мумкин аст фосид шавад, пул ва шаҳват. Кист, ки битавонад дар муқобили ин ду чиз муқовимат кунад, ба вижа онон, ки мутаассифона ҷуз барои расидан ба ин бихшти барин дар ин роҳ қадам нагузоштаанд.

Дуҳои хаммос

Амиралмӯъминин (ъ) мефармоянд. Хушо ононе, ки дил аз ин ҷаҳон гусастанд ва ба-дон ҷаҳон бастанд, онон мардумеанд, ки заминро густарданин худ гирифтаанд ва хоки онро бистар ва оби онро тайибу гуворо, Қуръонро ба ҷонашон баста доранд ва дуёро вирди забон. Чун Масеҳ дунёро аз худ дур сохтаанд ва нигоҳе бад-он наандохта. Довуд дар чунин соъати аз шаб берун шуд ва

гуфт: Ин соъатест, ки бандае дар он дуъо накунад, чуз ин ки аз ӯ пазируфта шавад, магар он ки бозситонад ё гузориши кори мардумонро ба ҳоким расонад ё хидматгузори дорӯға бошад.

(*Наҳчу-л-балога, тарҷумаи Шаҳидӣ, с.379-378*)

Ҳоло шумо муқоиса кунед байни ин иршоди амиралмӯъминин(ъ) ва байни ҳолати имрӯзи мо он гоҳ худ қазоват кунед (!) бо камоли таассуф ин насс ва ҳазорон нусуси арзишманд ва тиллоии дигар ҳеҷ таъсире ба ҳоли касоне, ки худро пайравон ва ошиқони оли байт (ъ) мехонанд, надорад. Зиндагии пурнозу неъмате, ки доранд, зуҳду тақвои амиралмӯъминин(ъ)-ро аз ёди онҳо бурдааст ва бо арзи маъзарат чашмонашонро кӯр кардааст, ки суханони пурнури ҳазрати амирро бубинанду тадбир кунанд ва ба қор банданд. Ашшор касест, ки ушр чамъ мекунад чуноне ки амиралмӯъминин(ъ) фармуданд: дуъои ӯ қабул намешавад. Пас хаммос чӣ гуна дуъояш қабул шавад. Ушр як ваҷҳи шаръист ва ашшор онро барои байтулмол чамъ мекунад, дар ҳоле, ки чамъ кардани хумс голибан чунин нест. Пас чӣ гуна мехоҳад дуъояш қабул шавад?!

Кош шеъри форсӣ мегуфт:

Дар поёни мабҳаси хумс лозим медонам қавле аз дӯсти азизу муборизам, шоъири чирадаст, оқои Аҳмад Софии Начафӣ (р)-ро нақл кунам, ки пас аз гирифтани санаду мадраки иҷтиҳод бо таваҷҷӯҳ ба тафовути синниё, ки байни ман ва эшон вучуд дошт, ки чизе ҳудуди сӣ сол аз ман бузургтар буд, бо ҳам хеле дӯст шуда будем. Мефармуд: фарзандам, Ҳусайни азизам, худатро ба хумс олула макун,

ки ҳаром аст.” Он гоҳ чанд байте, ки дар ин замина суруда буд бароям хонд ва навиштаашро ба ман дод, ки онро дар сандуқчаи ёддоштҳоям нигоҳ доштам. Инак онро бидуни каму кост барои хонандагони азиз нақл мекунам:

*Таъачҷуб мекунам ба ҳоли мардуме, ки гадоияшон
ба номи дин аст!*

*Барои марди бо шаҳомат чӣ гуна муносиб аст
гадой кунад?!*

Агар таҳсили илм ангезааш ҳамин бошад,

Пас ҷаҳл беҳтар аз ин илм аст!

Оё дар замони Паёмбар ҳам гурӯҳе будаанд,

Ки бо ин ном аз моли мардум маъош кунанд?

Агар Худованд закотро воҷиб кардааст, барои он набуда,

Ки бо зиллат пардохта шавад,

балки бо зӯр гирифта мешуд.

ФАСЛИ ПАНЧУМ

Бозӣ бо китобҳои осмонӣ

Ҳеч мусулмоне шак надорад, ки пас аз саҳифи осмонӣ ва се китоби маъруфи дигар, ки ҳамагӣ мансух ҳастанд, Қуръони карим ягона китоби осмонӣ аст, ки бар Паёмбари Ислому ҳазрати Муҳаммад (с) нозил шудааст. Аммо банда тайи мутолиъоте, ки доштаам, пай бурдам, ки фуқаҳо ва рӯҳониёни мо аз китобҳои сухан мегӯянд, ки гӯё илова аз Қуръони карим бар Паёмбари бузургворамон (с) нозил шуда ва эшон ин китобҳоро ба таври ихтисос (махсус) дар ихтиёри амиралмӯъминин (ъ) гузоштаанд! Мулоҳиза фармоед:

1. Ал-қомиъа:

Абӯбакр аз имом Содик (ъ) ривоят мекунад, ки эшон фармуданд: дар назди мо Қомиъа аст. Онҳо чӣ медонанд, ки Қомиъа чист?! Гуфтам чонам фидои шумо бод, Қомиъа чист?! Фармуданд: Саҳифаест, ки тӯли он ҳафтод газ аст, бо андозагирии худи Расули Худо (с) ва имлои эшон ва аз забони худи эшон, ки Алӣ (ъ) онро бо дасти худаш навиштааст. Дар он ҳукми ҳар ҳалол ва ҳарома матраҳ гардидааст. Ва дар он ҳар чизе ҳаст, ки мардум то рӯзи қиёмат бад-он эҳтиёҷ дошта бошанд. Ҳатто, ки ҷазои захме, ки касе бардошта бошад.

(Усули Кофӣ, 1/239. Биҳору-л-анвор 22/26)

Дар ин бора ривоятҳои бисёре вучуд дорад, ки ба хоштири ихтисор аз зикри он сарфи назар мекунем. Нигаред ба: “Бихор”, “Басоиру-д-дараҷот”, “Васоилу-ш-шиъа” ва ғайра.

Ин ки Ҷомиъа акнун дар кучост? Ва бо ин ҳама илме, ки дар он нуҳуфта, балки шомили тамоми чизхоест, ки мардум, то қиёмат ба он мӯҳтоҷанд чаро пинҳон дошта шуда. Чаро миллионҳо инсон аз истифодаи он маҳруманд? банда ҷавобе барои ин саволҳо наёфтам?!

2. Саҳифаи Ан-номӯс:

Аз ҳазрати Ризо (ъ) дар ҳадиси аломатҳои имом омадааст, ки фармуданд: Дар назди имом саҳифае хоҳад буд, ки “дар он номи тамоми шиъаёнашон то рӯзи қиёмат дарҷ хоҳад буд” ва саҳифаи дигаре, ки “дар он номи тамоми душманонашон то рӯзи қиёмат дарҷ хоҳад буд.”

(Биҳору-л-анвор, 25/117)

Намедонам чӣ чур саҳифаест, ки битавонад номҳои ҳама шиъаёни ҷаҳонро аз оғоз то қиёмат дар худ ҷой диҳад?! Ва намедонам он чи гуна саҳифае хоҳад буд, ки битавонад ин ҳама душманони оли байт (ъ)-ро дар худ бигунҷонад?!

Ба назари шумо ҳама компютерҳо ва ақлҳои электроники дунё метавонанд ин адади хаёлиро бишуморанд ва дар худ ҷой диҳанд? Агар мӯъҷиза ҳам хостаанд собит кунанд, он фақат дар ихтиёри паёмбарон қарор мегирад, он ҳам дар ашёи малмус (эҳсосшаванда), на чизҳои ғайбӣ?!

Ин ки чи зарурате буда, ки дурӯғ ба ин гундае аз забони аима ва аҳли байт (ъ) гуфта шавад мо ки сар дар наёвардем

ва Худо кунад, ки ин расвоиҳои мо ба дасти душманони Ислом наҷфад, вагарна баҳонаҳои хеле хубе барои тамасхур ва интиқоми бештар аз Ислом ва мусалмонон хоҳад буд!

3. Саҳифаҳои Ал-ъубайита:

Аз амиралмуъминин (ъ) ривоят аст, ки фармуданд: Ба Худо қасам, дар назди ман саҳифаҳои зиёде аз Расули Худо (с) ва аҳли байти эшон мавҷуд аст, дар он миён саҳифаест, ки Ал-ъубайита номида мешавад, ки саҳттар аз он бар арабҳо ворид нашудааст. Дар он номи шаст қабилаи араб аст, ки хуни онҳо мубоҳ доништа шуда ва гуфта шуда, ки онҳо ҳеҷ саҳме дар дини Худо надоранд.” Ин ривоят ба ҳеҷ унвон қобили қабул нест ва на бо ақли солим мувофиқ меояд. Агар ин ҳама қабилаҳо ҳеҷ саҳме дар дини Ислом надошта бошанд, маънояш ин аст, ки дар миёни тамоми арабҳо мусалмонон вуҷуд надорад. Илова бар он аз махсус кардани қабилаҳои Араб ба ин тамғаи золимона бӯи миллатгарой ба машом мерасад.

4. Саҳифаи Зуобату-с-сайф:

Абӯбусайр аз имом Содиқ (ъ) нақл мекунад, ки дар ғилофи шамшери Расули Худо (с) саҳифаи хурде буд, ки дар он ҳарфҳои махсусе навишта шуда буд, ки ҳар яке аз он ҳарфҳо ҳазор ҳарфи дигарро мекушод. Абӯбусайр мегӯяд: имом Содиқ (ъ) фармуданд: то кунун аз он ду ҳарф бештар боз нашудааст.

(Биҳору-л-анвор, 26/25)

Оё мо метавонем бипурсем, ки ҳарфҳои дигар кучост? Оё набояд онҳоро низ берун оваранд, то ин ки мо шиъаёни

аҳли байт (ъ) аз он истифода кунем ё ин ки то зуҳури имоми замон ин илм пӯшида хоҳад монд?!

5. Саҳифаи Алӣ (ъ):

Аз имом Содиқ (ъ) ривоят аст, ки фармуд: “Дар ғилофи шамшери Расули Худо (с) саҳифае ёфта шуд, ки дар он навишта буд: “**Бисмиллоҳи-р-рахмони-р-рахим.**

Саркаштарин мардум дар рӯзи қиёмат касе хоҳад буд ки ба ҷои қотилаш каси дигареро бидушад ва ба ҷои касе, ки ӯро зада каси дигареро бизанад. Касе, ки ба ҷои мавлояш бо каси дигаре дӯстӣ кунад, яқинан бар он чи бар Муҳаммад (с) нозил шуда, кофир гардидааст ва касе, ки бидъате падида оварад ё бидъатгузореро паноҳ диҳад, Худованд ҳеч ибодати ӯро дар рӯзи қиёмат қабул нахоҳад кард.”

(Биҳору-л-анвор, 27/65-104-375)

6. Ал-ҷафр:

Ва он бар ду қисм аст, Ҷафри сафед ва Ҷафри сурх. Аз Абулғало ривоят аст, ки гуфт аз имом Содиқ (ъ) шунидам, ки мефармуд: “Дар назди ман Ҷафри сафед аст. Гуфтам: дар он чист? Фармуданд: Забури Довуд ва Тавротии Мӯсо ва Инҷили Исо ва Суҳуфи Иброҳим (ъ) ва ҳукми ҳалол ва ҳаром ва фармуд: дар назди ман Ҷафри сурх аст. Гуфтам: дар он чист? Фармуд: силоҳ, ки фақат барои хунрезӣ боз мешавад ва соҳиби шамшер барои куштан онро боз хоҳад кард.”

Кина бо аҳли байт:

Абдуллоҳ ибни Абияъфур гуфт: аслаҳақаллоҳу, оё фарзандони (имом) Ҳасани (Мучтабо) аз ин амр иттилоъ доранд? Фармуд: Ба Худо савганд, бале, ҳамчунон ки

шабро шаб ва рӯзро рӯз медонанд, вале ҳасаду ҳирси дунё (!) онҳоро водор мекунад, ки инкор кунанд. Агар ҳақро бо ҳақ чустучӯ мекарданд, хатман барои онҳо беҳтар буд.”

(Усули Кофӣ, 1/24)

Интиқом аз аҳли байт:

Аз имоми роҳил, имом Хӯй пурсидам, ки Ҷафри сурхро кӣ боз хоҳад кард ва хуни кӣ рехта хоҳад шуд? Фармуданд: имоми замон “ъаччаллоҳу фараҷаху-ш-шариф” онро бозхоҳанд кард ва хуни ома (аҳли суннат)-ро хоҳанд рехт, онҳоро тика-тика хоҳанд фармуд ва чунон кушторе дар онҳо ба роҳ хоҳанд андохт, ки ҳамчун Дачла ва Фурот хун чорӣ шавад ва аз ду санами Қурайш (Абӯбакр ва Умар) ва духтаронашон (Оиша ва Ҳафса) ва Наътал (Усмон) ва бани Умайя ва бани Аббос интиқом хоҳанд гирифт ва қабрҳояшонро яке баъди дигаре мекананд.”

Намедонистам, ки дар ҷавоби имом Хӯй чӣ ақсулғамале дошта бошам, ман бовар намекунам, ки оли байт (ъ) ин гуна ахлоқ ва рафторе дошта бошанд ва аслан ба ботинияти поки онҳо мувофиқ намеояд, ки қабреро, ки асре аз он мегузарад бикананд ва мурдаашро берун бароранд!

Аима (ъ) бо касоне, ки ба онҳо бозӣ мекарданд, бархӯрди хуб доштанд ва ба онҳо эҳсон мекарданд ва онҳоро мебахшиданду аз камбудихои эшон дармегузаштанд, пас ин ҳадиси сохтаву дурӯғиро чӣ гуна тафсиру таъвил кард?

Саффоқтарин инсонҳо низ аз ин гуна кирдори зишт ибо меварзанд, он инсонҳои муқаддас, ки хуни нубувват дар вучуди эшон чорӣ буда ва аз манбаъи софи рисолат илму ахлоқ омӯхтаанд, чӣ гуна мумкин аст, ки чунин

ҳаракати зиште аз онҳо сар занад?! Пас ин ривоятҳо аз кучо омада?!

7. Мусҳафи Фотима:

Аз Алӣ ибни Саъид ривоятаст, ки имом Содиқ (ъ) фармуданд: “Дар назди мо Мусҳафи Фотима аст, як оят аз Қуръон ҳам дар он нест. Расули Худо (с) имло кардаву Алӣ (ъ) онро бо дасти худаш навиштааст.”

(Биҳору-л-анвор, 26/41)

Ва аз Муҳаммад ибни Муслим аз яке аз ду имом ривоят аст ки “ҳазрати Фотима (с) Мусҳафе ба ҷой гузошта, ки Қуръон нест, аммо каломи Худованд аст, ки бар эшон нозил шудааст. Онро Паёмбари Худо (с) имло кардаву ҳазрати Алӣ (ъ) бо дасти худ навиштаанд.”

(Биҳору-л-анвор 26/42)

Аз Алӣ ибни Абихамза ривоятаст, ки имом Содиқ (ъ) фармуданд: “дар назди мо Мусҳафи Фотима аст, ки ба Худо қасам як ҳарфе аз Қуръон дар он нест, бо имлои Расули Худо (с) ва хати Алӣ навишта шудааст.”

(Биҳору-л-анвор, 26/48)

Агар ин Мусҳафро Паёмбари Худо (с) имло фармуда ва Алӣ (ъ) онро навиштааст, пас чаро аз уммат пинҳонаш доштаанд.

Магар Худованд Паёмбараш (с)-ро дастур надода, ки тамоми он чиро ки ба таблиғи он амр шудааст, ба мардум бирасонад, вагарна рисолату пайғоми Илоҳиро иблог накарда (нарасонида) аст.

Пас чӣ гуна Паёмбар (с) ин Қуръонро аз уммат пинҳон медорад ва ҳазрати амир ва дигар аима (ъ) чӣ гуна онро аз шиъаёнашон пинҳон доштаанд?!

8. Таврот ва Инҷил ва Забур:

Аз имом Содик (ъ) ривоятаст, ки “эшон Таврот, Инҷил ва Забурро бо забони сурёни мехонданд.”

(Усули Кофӣ, 1/207)

9. Қуръони карим:

Дар ҳоле ки Қуръони карим бидуни ҳеҷ гуна шакку шубҳае каломи Худованд аст ва Аллоҳ таъоло ҳифозату ниғаҳбонии онро ба ўҳда гирифтааст, мутаассифона фуқаҳо ва рўхонияти мо нусус ва ривоёте нақл кардаанд, ки мегӯяд Қуръони карим таҳрифшудаду дастхӯрдааст!

Бо далел бояд гуфтан:

Муҳаддиси бузурги мо шайх Нурии Табрисӣсботи таҳрифи Қуръон китоби бузурге навишта ва онро “Фаслу-л-хитоб фӣ исботи таҳрифи китоби Рабби-л-арбоб” ном гузоштааст, ки дар он худуди ду ҳазор ривоят чамъоварӣ карда ки далолаткунанда бар таҳрифи Қуръон аст ва дар он ақволи тамоми фуқаҳо ва уламои моро, ки бо сароҳат таҳрифи Қуръонро баён мекунанд, дарҷ кардаву собит намудааст, ки тамоми уламо ва фуқаҳои мутақаддим ва мутааххири шиъа мўътақиданд ки Қуръони феълӣ ки дар дасти мусалмонон аст таҳриф шудааст!

Сайид Ҳошими Баҳронӣ мефармояд: “Пас аз баҳсу баррасии осор ва ривоятҳо банда ба вузуҳ метавонам бар ин қавл (таҳрифи Қуръон) сикҳат бигзорам ва балки бояд гуфт, ки эътиқод ба он (қавли мазкур) аз заруриёти мазҳаби

ташайюъ аст ва аз бузургтарин мақосиде, ки хилофат ба хотири он ғасб гардидааст” диққат кунед!

(Муқаддимату-л-бурҳон, сах.49)

Неъматуллоҳи Қазоирӣ дар ради касоне, ки таҳрифи Қуръонро қабул надоранд, мефармояд: “Пазируфтани ин ки Қуръон мутавотир аз ваҳии илоҳӣ аст ва ин ки ҳамаи он бар Қабраил (ъ) нозил шуда мунҷар ба ин мегардад, ки бисёре аз ривоятҳои муътабари мо дур андохта шаванд, дар ҳоле ки асҳоби мо бар сиҳату дурустии онҳо ва боваркунии онҳо таъкид кардаанд.”

(Ал-анвору-н-нӯъмония, 2/357)

Аз ҳамин ҷиҳат имом Боқир (ъ) чунончи Қобир аз эшон ривоят мекунад, мефармояд: “Ҳеч касе аз мардум иддаё накарда, ки ҳама Қуръонро чамъ намуда, магар ин ки дурӯғӯ аст. Он гунае ки Қуръон нозил шуда, ҳеч касе ҷуз Алӣ ибни Абитолиб ва айма баъд аз эшон онро ҳифз ва чамъоварӣ накардааст.”

(Усули Кофӣ, 1/26)

Бидуни шак, ин ривоят барои исботи таҳрифи Қуръоне, ки инак дар ихтиёри мусалмонон аст, бисёр сареху равшан аст. Бинобар ин Қуръони ҳақиқӣ ба таври комил фақат дар назди ҳазрати амир ва дигар айма будааст, то ин ки саранҷом ба дасти имоми коим расидааст!

Як саволи бечавоб:

Агар воқеан ин китобҳо аз тарафи Худо нозил шуда бошанд ва ба ростӣ ҳазрати амир ва дигар айма (ъ) онҳоро дар ихтиёр доштаанд, бо ҳама эҳтиёҷи сахте, ки уммати (Ислому) ба онҳо дошта ва дорад, чаро махфӣ нигоҳ дошта

шуда, бинобар ин фоидаи нозилшавии китобҳои мазкур чист?!

Бисёре аз фуқаҳои мо гуфтаанд аз тарси ин ки мабодо душманон ба онҳо осебе ворид кунанд, онҳоро махфӣ доштаанд, аммо чӣ баҳонаи пӯче!

Оё шахсияти мӯъмин ва қаҳрамонӣ чун амиралмӯъминин (ъ), шери бани Ҳошим он қадар тарсӯ ва буздил буда, ки натавонад аз китобҳои осмонӣ дифоъ кунад?!

Оё бовар карда мешавад, ки оятҳои Худоро, ки ба хотири ҳидояти башар нозил шуда аз тарси душманон пинҳон нигоҳ дошта шавад?! Ҳаргиз ба Худое, ки осмонро бидуни сутун нигоҳ дошта ҳазрати амир (ъ) марде набуда, ки ҷуз Худо аз каси дигаре битарсад.

Эътироф ба як ҳақиқати талх:

Саволи муҳими дигаре, ки матраҳ мешавад, ин аст, ки ҳазрати амир ва дигар айма (ъ) чӣ эҳтиёче ба Таврот, Инҷил ва Забур доштаанд, ки онҳоро даст ба даст кунанд ва махфиёна бихонанд?!

Вақте мо муддаъӣ ҳастем, ки Қуръонро ба таври комил ва ҷунончи нозил гардида ҷуз ҳазрати амир ва айма (ъ) ҳеч каси дигаре хифзу чамъоварӣ накарда, пас онҳо чӣ эҳтиёче ба Таврот, Инҷил ва Забур доштаанд (!!) он ҳам китобҳое, ки бо омадани Қуръон мансӯх (бекор) шудааст?!

Росташиро бихоҳед ҳақиқат чизи дигарест, ки бо камоли таассуф маҷбурем ба он тан диҳем ва бо дарду андӯҳи фаровон бипазирем, ки дастҳои шуме кор карда, ки ҷунин ривоятҳоеро ба номи поки айма (ъ) бофтаву сохтанд, то он шахсиятҳои муқаддасро бадном кунанд ва зери номи онҳо аз Ислом интиқом бигиранд. Ин матлабро дар фасли дигаре иншоаллоҳ тавзеҳ хоҳем дод.

Оре, мо ҳама медонем ва ҳама шиъаёни мо имон доранд, ки Ислом як китоб бештар надорад ва он Қуръони карим аст. Ин касрат ва бисёрии китобҳои муқаддас хоси яҳуд ва насоро аст. Бинобар ин як бори дигар бояд ин ҳақиқати талхро бипазирем ва эътироф кунем, ки ин гуна дасисаҳову тавтиаҳо дастоварди душманони қасамхӯрдаи Ислом аст, ки боз мутаассифона таҳти номи поки ташайюъ ва исми Ислом ва иддаъои муҳаббати аҳли байт (ъ) фарҳанги Ислом ва улуми аҳли байтро олуда кард.

ФАСЛИ ШАШУМ

Аҳли суннат аз дидгоҳи ташайюъ

Вақте ки мо шиъаён китобҳои муътабарамонро мехонем ва ба ақволи фуқаҳо ва мучтаҳидини худамон бармегардем, мебинем, ки ягона душмани шиъа аҳли суннат ҳастанд. Аз ҳамин ҷиҳат номҳову лақабҳои зиёде барои онҳо гузоштаем, гоҳо ома, гоҳе навосиб ва аҳёнан бо номҳои дигаре ба онҳо ишора мекунем. Ҳанӯз баъзе шиъаёни мо муътақиданд ки аҳли суннат думдоранд ва агар касе бихоҳад, якеро дашном диҳад ва хашми худашро бар ӯ фурӯ бирезад, мегӯяд: “устухони суннӣ дар гӯри падарат бод” ва аз ин қабил ҳарфҳо!

Иллати ин амр он аст, ки мо сунниро ба қадре начису палид медонем, ки агар ҳазор бор ҳам шустушӯ дода шавад, начосаташ аз байн намеравад ва пок намешавад!

Ҳанӯз ба ёд дорам, ки падари марҳумам марди ғариберо дар яке аз бозорҳои шаҳр дида буд ва азбаски дилаш ба ҳоли ӯ сӯхта буд, ӯро бо худаш ба хона овард, то ин ки шаб меҳмони мо бошад. Падарам, Худо раҳматаш кунад, одами хайрхоҳе буд. Ба ҳар ҳол тибқи маъмул аз ӯ пазирой кардем ва баъд аз шом сари сӯхбат боз шуд. Банда дар он замон нав ба ҳавза рафта будам. Аз миёни сӯхбатҳо муайян шуд, ки бандаи Худо (меҳмон) суннӣ аст, аз атрофи Сомиро барои коре ба Начафи ашраф омадааст.

Хулоса шабро хобидем ва фардояш баъд аз субҳона марди мазкур зимни сипосгузориву ташаккур Худохофизӣ кард ва дунболи кораш рафт. Иттифоқан, падарам маблағе ҳам ба ӯ кумак кард, шояд эҳтиёҷ дошта бошад. Баъд аз рафтани ӯ падарам дастур дод, ки рахтхобе, ки ӯ дар он хобида, бисӯзонанд ва зарфҳое, ки ӯ дар онҳо чизе хӯрда хуб бишӯянд, зеро мӯътақид будем, ки суннӣ начис (палид) аст (!) ва ин эътиқоди аксари шиъаён аст. Аз ин рӯ, фуқаҳои мо сунниро дар радифи кофир ва мушрик ва ҳатто хӯк шумурда ва онро чузъи чизҳои начис муаррифӣ кардаанд, (!) ба ҳамин далел аст, ки ҳар коре онҳо мекунанд, вочиб аст, ки акси онҳо амал кунем!

1. Ихтилоф бо ома вочиб аст:

Шайх Садуқ аз Алӣ ибни Асбот ривоят мекунад, ки гуфт ба имом Ризо (ъ) гуфтам: гоҳе масъалае пеш меояд, ки фаҳмидани он лозим аст ва дар шаҳре, ки ман ҳастам, касе аз шиъаёни шумо нест, ки аз ӯ фатво бигирам. Имом фармуданд: назди фақиҳи ҳамон шаҳр бирав ва аз ӯ фатво бихоҳ, ҳар чи ҷавоб дод, баръакси он амал кун, ки ҳақ дар ҳамин аст.

(Уюну ахбори-р-Ризо, 1/275, ҷони Техрон)

Ва аз Ҳасан ибни Холид ривоят шуда, ки гуфт: аз имом Ризо (ъ) нақл гардида ки фармуданд: “шиъаёни мо касоне ҳастанд, ки ҳарфи моро мепазиранд ва бо душманони мо муҳолифат мекунанд. Касе ки чунин набошад, аз мо нест.”

(Алфусулу-л-муҳимма, 225, ҷони Қум)

Муфаззал ибни Умар аз имом Содик (ъ) ривоят карда ки фармуданд: “Дурӯғ мегӯяд касе, ки муддаъӣ аст аз

шиъаёни мост, дар ҳоле ки ба ресмони ғайри мо чанг
задааст.”

(Алфусулу-л-муҳимма, сах.225)

2. Мувофиқати ома қоиз нест:

Ин сарлавҳаи бобест, ки Ҳиромулӣ дар китоби худаш
“Васоилу-ш-шиъа” овардааст, мефармояд: “Аҳодис дар ин
бора мутавотир аст, аз ҷумла қавли имом Содиқ (ъ) дар
бораи ду ҳадиси мутаъориз, ки фармуданд: “Онҳоро бо
ривоятҳои ома мутабиқат диҳед, ончи бо ривоятҳои эшон
мувофиқ буд, таркаш кунед ва он чи бо ривоятҳои онҳо
муҳолиф буд, ба он амал кунед.”

Ҳамчунин фармуданд: “Ҳар гоҳ ду ҳадиси бо ҳам зид
ба шумо расид, ба он чи муҳолифи онҳост, амал кунед.”
Ва низ фармуданд: “Ба он чи хилофи ома аст, амал кун ва
фармуд: он чи муҳолифи ома бошад, саъодат дар он аст.”

Ҳамчунин фармуданд: Ба Худо савганд ҳаргиз
Худованд дар пайравӣ аз ғайри мо барои касе ҳеч хайре
нагузоштааст, касе ки мувофиқи мо амал кунад, муҳолифи
душмани мост ва касе ки дар гуфтор ё кирдоре мувофиқи
душмани мо бошад, на ӯ аз мост ва на мо аз ӯ ҳастем.”

Имом Ризо (ъ) фармуданд: “Ҳар гоҳ ду ҳадисро
мутаъориз (бо ҳам зид) ёфтед, бубинед, ки кадом як бо ома
муҳолиф аст, ба он амал кунед ва он чи бо ривоятҳои онҳо
мувофиқ буд, онро бигзоред.”

Ҳамчунин аз қавли имом Содиқ (ъ) нақл шуда ки “ба
Худо савганд ҷуз истиқболи қибла дар назди онҳо чизе аз
ҳақ намондааст.”

(Алфусулу-л-муҳимма, сах.325-326)

Ҳуромулӣ дар бораи ин гуна ривоятҳо мефармояд: “Аз
ҳадди тавотур гузаштааст, тааҷҷуб аст, ки баъзе

мутааххирин хаёл кардаанд, ки далели мо дар ин чо хабари воҳид аст.”

Ҳамчунин мефармояд: “Он чи аз ин ҳадисҳои мутаваотир собит мешавад, ин аст, ки аксари қавоиди усулие, ки дар китобҳои ома (аҳли суннат) вучуд дорад, ботил аст.”

(Алфусулу-л-муҳимма, сах.326)

3. Бо ома муштарак нестем:

Неъматуллоҳ Ҷазоирӣ мефармояд: “Мо бо онҳо дар ҳеч асле муштарак нестем (!) на дар Илоҳ, на дар Паёмбар ва на дар имом, зеро онҳо мӯътақиданд Парвардигорашон Зотест, ки Паёмбараш Муҳаммад (с) ва халифааш Абӯбакр аст, дар ҳоле ки мо чунин Худое ва чунин паёмбареро қабул надорем. Парвардигоре, ки халифаи паёмбараш Абӯбакр бошад, Худои мо нест ва он паёмбар ҳам паёмбари мо нест.”

(Анвору-н-нӯъмония, 2/278)

Шайх Садуқ аз Абӯисҳоқи Арҷоӣ ривоят мекунад, ки гуфт: имом Содик (ъ) фармуданд: “Оё медонӣ чаро ба шумо дастур дода шуда бар хилофи аҳли суннат амал кунед? Гуфтам: намедонам. Фармуд: Зеро ки Алӣ (ъ) ҳеч коре набуда, ки анҷом диҳад, магар ин ки уммат (!) бо ӯ муҳолифат мекард, то ин ки амри ӯро ботил кунанд. Аз он чӣ намедонистанд аз амиралмӯъминин (ъ) мепурсиданд, вале ҳарчи эшон фатво меод, онҳо аз пеши ҳудашон барои он зиддие метарошиданд, то ин ки ҳақро барои мардум ворона чилва диҳанд.”

(Илалу-ш-шароӣъ, сах.531, чопи Эрон)

Ин чо саволе матраҳ мешавад, фарз кунем, ки дар масъалае ҳақ бо ома аст, оё бо вучуди ин вочиб аст, ки бар хилофи қавли онҳо амал кунем?

Боре Сайид Муҳаммад Боқири Садр дар ҷавоби ин суоли банда чунин фармуданд: “Бале, вочиб аст, ки бар хилофи қавли онҳо амал кунем, зеро муҳолифат бо эшон, ҳатто агар бар хилофи ҳақиқат бошад, беҳтар аз он аст, ки бо онҳо мувофиқ бошем!”

Душманӣ бо саҳоба!

Душманӣ бо аҳли суннат амри тозае нест, балки решаи бисёр тӯлонӣ дорад, ҳатто ба асри аввал мерасад, яъне бо ҳуди саҳобаи Паёмбар, ки мо мӯътақидем, ҳамаи онҳо аз доираи Ислому хориҷанд, ба ҷуз се нафар, ки сиққатулислум Кулайнӣ дар китоби арзишмандаш “Кофӣ” онҳоро истисно кардааст, чунончи мефармояд: “Ҳама мардум баъд аз Паёмбар (с) муртад шуданд, ба ҷуз се нафар: Миклод ибни Асвад, Салмони Форсӣ ва Абӯзари Ғифорӣ”.

(Равзату-л-Кофӣ, 8/246)

Росташ банда фаҳмидам ки ин чӣ муаммоест (?!), яъне дастоварди Паёмбар (с) дар тамоми бисту се сол зиндагии рисолат ва даъват фақат се нафар буда? Чаро Паёмбари бузургвори Ислому (с) бо чунин мушкиле рӯ ба рӯ шуданд?!

Агар аз яҳуд бипурсанд, ки дар дини шумо беҳтарин афрод пас аз паёмбари шумо кихо ҳастанд? Дар ҷавоб хоҳанд гуфт: ёрони ҳазрати Мӯсо. Агар аз насоро ҳам пурсида шавад, онҳо ҳам хоҳанд гуфт: Ҳаввориюни ҳазрати Исо (ъ), вале агар аз мо шиъаён бипурсанд, ки бадтарин афрод дар дини шумо баъд аз Паёмбар (с) кихо

ҳастанд? Дар ҷавоб хоҳем гуфт: Асҳоби Паёмбари Худо (с)! Ба ростӣ ман ин муамморо намефаҳмам, бузургтарин асҳоби Расули акрам (с), ки дар воқеъ динро пас аз рихлати эшон на танҳо ҳифзу ниғаҳбонӣ карданд, балки бо ҷонҳову молҳояшон аз он дифоъ карданду то дуртарин нуқтаҳои ҷаҳон онро расониданд, мавриди бадтарин ҳамлаҳо қарор гирифтанд.

Ҳатто ҳамсарони Паёмбар (с), ки аҳли байти дараҷаи аввал эшон ҳастанд ва тибқи фармони илоҳӣ (**Ва азвочуху уммаҳотухум**) модарони мӯъминонанд, аз тавҳину носазо маҳфуз намонданд. Аз ин рӯ, дар дуои маъруфи мо, ки ба номи “дуои Санамаи Қурайш” шӯҳрат дорад ва дар китобҳои мӯътабари мо аз қабили Бихору-л-анвор ва Мифтоҳ-и Кафъамӣ ва ғайра дарҷ гардида чунин омадааст: “Аллоҳуммалъан санамай Қурайшин ва ҷибтайхумо ва тоғутайхумо вабнатаяхумо” ки манзур аз ду санами Қурайш ва ду ҷибту тоғӯт Абӯбақр ва Умар, падарзанони (хусурони) Паёмбари Худо (с) ва манзур аз духтарони санамайн” Оиша ва Ҳафса саломуллоҳи ғалайҳим аҷмаъин (ҳамсарони Паёмбар (с) ҳастанд. Имоми роҳил, имом Хумайнӣ (р) ҳар рӯз субҳ баъд аз намоз ин дуоро мехонданд!

Аз Ҳамза ибни Муҳаммади Тайёр нақл шуда, ки фармуд: Дар маҷлиси имом Содик (ъ) будем, ки сӯҳбат аз Муҳаммад писари Абӯбақр ба миён омад, фармуданд: “Худоят раҳмат кунад, рӯзе хитоб ба амиралмӯъминин (ъ) фармуд: дастатонро бидихед, ки бо шумо байъат кунам. Пурсиданд: магар байъат накардаӣ. Фармуд: чаро, байъат кардаам, вале барои амри дигаре мехоҳам байъат кунам. Амиралмӯъминин дасташонро дароз карданд, Муҳаммад дасти ҳазрати амирро гирифтӣ фармуд: “Гувоҳӣ медиҳам, ки шумо имоми воҷибулитоят ҳастед ва падарам дар дӯзах аст!”

(Риҷоли Кашиӣ, сах. 61)

Аз Шуъайб нақл гардида, ки имом Содик (ъ) фармуданд: “Ҳеч хонаводае нест, магар ин ки дар онҳо шахси начибе аз худашон вучуд дорад ва начибтарин шахс аз бадтарин хонавода (!) Муҳаммад ибни Абӯбақр аст.”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.61)

Илова бар он ин воқеъиятро ҳадди ақал эронӣён медонанд, ки дар шаҳри Кошон зиёратгоҳест, ки ба номи Бобошучоъ шӯҳрат дорад ва бисёре аз мардум аз дур ва наздик барои дидани ин зиёратгоҳ меоянд, тақрибан чизе шабиҳи қабри сарбози гумномест, ки дар баъзе кишварҳои ғарбӣ вучуд дорад. Ин қабри хаёли гӯё қабри Абӯлуълуи маҷӯсӣ, қотили Умар ибни Хаттоб (р) аст. Бар дару девори ин зиёратгоҳ калимоте аз қабилӣ марг бар Абӯбақр, марг бар Умар, марг бар Усмоноро метавонед мушоҳида кунед.

Ба вижа эронӣён, ки бисёре аз онҳо ҳақиқатро намедонанд, хеле ба ин зиёратгоҳ мераванд ва пулҳову назрҳои зиёде ҳам бар он мерезанд. Банда шахсан ин зиёратгоҳро дидаам ва дар солҳои аввали инқилоб Вазорати Иршод зиёратгоҳи Бобошучоъ (!)-ро тавсияву тармим карда буд ва кортҳои табрикӣ ҳам чоп карда буданд, ки акси зиёратгоҳи мазкур бар рӯи онҳо мушоҳида мешуд!

Сикқатулислом Кулайнӣ аз имом Боқир (ъ) ривоят мекунад, ки фармуданд: “Шайхайн (Абӯбақр ва Умар) дар ҳоле аз дунё рафтанд, ки он чи бо амиралмӯъминин карда буданд ба ёд наёварданд ва аз он тавба нанамуданд, лаънати Худо ва фариштагон ва ҳамаи мардум бар онҳо бод.”

(Равзату-л-Кофӣ, 8/246)

Ва аммо Усмон ибни Аффон, ки ду духтари Паёмбар (с)-ро ба ҳамсарӣ гирифта буд, аз Алӣ ибни Юнуси Баёзӣ ривоят аст, ки “Усмон номард буд, ки бо ӯ бозӣ мешуд”.

(Ас-сироту-л-мустақим, 2/30)

Ва аммо Оиша ҳамсари Расули Худо (с), ки чанд оят аз сураи Нур дар исботи покдомании эшон нозил шуд, ибни Раҷаби ал-Бурсӣ мегӯяд: “Оиша чихил динор аз хиёнат (!) чамъ карда буд.”

(Машиорифу аввори-л-яқин, сах.86)

Суоли банда ҳамчун як мусалмони озода ин аст, ки агар хулафои сегона дорои чунин сифатҳое буданд, пас чаро амиралмӯъминин (ъ) бо онҳо байъат кард ва чаро дар тамоми муддати хилофати онҳо ба унвони як вазири мушовир бо онҳо ҳамкорӣ кард, оё аз онҳо метарсид?!

Ва чаро духтараш Уммикулсумро ба издивоҷи Умар дод (!), дар ҳоле ки Умар чунин беморие (!) дошт ё ин ки амиралмӯъминин аз ин бемории Умар иттилоъ надошт, вале оқои Неъматуллоҳи Ҷазоирӣ иттилоъ пайдо кард?!

Фақат андаке фикру тааммул лозим аст, масъала бисёр равшан аст, ба шарте ки касе бихоҳад аз ақл кор бигирад. Оқои Кулайнӣ ҳадис нақл мекунад, ки “чӯз шиъаёни мо ҳамаи мардум нутфаи зино ҳастанд!”

(Равзату-л-Кофӣ, 8/135)

Ба ҳамин иллат аст, ки уламои мо хун ва моли суннихоро мубоҳ донистанд! Аз Довуд ибни Фарқат ривоят аст, ки гуфт: хидмати имом Содик (ъ) арз кардам, ки назари шумо дар бораи куштани носибӣ чист? Фармуданд: Ҳалолу-д-дам аст, вале метарсам ба ту зараре бирасонанд. Агар битавонӣ ӯро зери девор кунӣ ё дар об

гарқ кунӣ, ки бар алайҳи ту гувоҳӣ надихад, ин корро бикун.

(Васоилу-и-шиъа, 18/463, Биҳору-л-анвор, 27/23)

Хулосаи ин бахши китобро бо матлаби чомиъу муҳим аз оқои Неъматуллоҳи Чазоирӣ дар бораи ҳукми навосиб ба поён мебарам, эшон мефармояд: “Онҳо ба иҷмоъи (иттифоқи) уламои шиъаи имомӣ кофир (!) ва начис (!) ҳастанд ва аз яҳуд (!) ва насоро (!) бадтаранд! Аз аломатҳои носибӣ ин аст, ки ғайри Алиро дар имомат барӯ муқаддам дорад!”

(Ал-анвору-н-нуъмония, сах.206-207)

Чамъбандӣ:

Оре, касоне, ки дар тамоми майдонҳои даъват ва чиҳод дар канори Паёмбар (с) истода буданд (!) ман намедонам чӣ бигӯям, воқеан, агар онҳо набуданд, Расули акрам (с) ба танҳои ё ҳадди аксар бо даҳ нафар чи гуна бо ин ҳама душман, аъам аз яҳуд, насоро, маҷус, мушрикони ва мунофиқин мечангиданд?! Ва Исломи чӣ гуна ба саросари дунё мерасид?!

Банда бо ҳама иродату ихлосе ки ба фуқаҳо ва уламои мутақаддим ва мутааххирамони дорам, наметавонам ин иддаҳои онҳоро бипазирам, бинобар ин часорат мекунам, ки ҳақ барои мо мӯхтарамтар аз ҳар шахси дигаре аст ва бедалел худро бо беш аз як миллиард мусалмони аҳли суннат даргир карданро ба салоҳу ғоидаи Исломи ва мактаби аҳли байт (ъ) намедонам ва бечихат дар муқобили Қуръон, суннати Паёмбар (с) ва сирати аймаи атҳор (ъ) мавқеъи гирифтаниро ҷуз зарба ба Исломи ва кӯмак ба душманони Исломи ва Қуръон чизе болотар намешуморам.

ФАСЛИ ҲАФТУМ

Нақши бегонагон дар инҳирофи ташайюъ

Дар фасли аввали китоб нақши Абдуллоҳ ибни Сабои яҳудиरो дар инҳирофи ташайюъ мулоҳиза кардед ва ин ҳақиқатест, ки мутаассифона аксари мо шиъаён аз он беҳабарем. Солиёни дароз аст, ки банда дар ин бора фикру мутолиа мекунам, ки чаро бояд бисёре аз мундараҷоту мӯхтаваёти китобҳои мо муҳолиф бо Қуръон ва суннати Паёмбар (с) ва амали аймаи атҳор (ъ) бошад?!

Саранҷом дарёфтам, ки чеҳраҳои машкуки зиёде ҳастанд, ки дар дохил қардани ин ақоиди ботил ва афкори инҳирофӣ ба мактаби ташайюъ нақши муҳим доштаанд. Албатта ёдовар шавам ин лутфи Худо буд, ки ба ман мӯҳлат дод, ин ҳама муддати тӯлонӣ дар ҳавзаи илмиаи Начафи ашраф таҳсил ва сипас тадрис кунам ва ба ҳама манобиъ ва сарчашмаҳои илмиамон дастрасӣ дошта бошам. Ҳақиқатан фурсати бисёр тиллоӣ буд, ки ба мутолиоту таҳқиқотам идома диҳам, ба хусус дар ин чанд соли ахир ба ҳақиқатҳое даст ёфтаам, ки бисёр муҳим аст ва низ шахсиятҳоеро шинохтам, ки яқинан дар мунҳариф қардани мактаби ташайюъ нақши бисёр бориз ва асосӣ доштаанд.

Шояд ангезаи аслие, ки бандаро маҷбур кард дар ин замина ба ковиш ва чувстучӯ бипардозам, зулму хиёнате буд, ки эҳсос кардам шиъаёни Кӯфа ба аҳли байт (ъ) раво

доштаанд, воқеан барои ман на танҳо хеле дардовар, ки бисёр суолбарангез буд, ки охир чаро?!

Ва акнун хурсандам ба арз бирасонам ки на танҳо тааччубовару шигифтангез, балки таассуфовар аст бидонем, ки ин ҳама душманӣ, ситам ва хиёнат ба аҳли байт (ъ) тавассути касоне буда, ки худро ба ном шиъа чор зада буданд ва иддаъои муҳаббати аҳли байт (ъ)-ро доштанд. Инак чанд намуна аз шиъаёни дурӯғин ва душманони воқии аҳли байт (ъ)-ро бишносем:

Ҳишом ибни ал-Ҳакам:

Ҳадисҳои Ҳишом дар кутуби *Сихоҳ*-и ҳаштгонаи мо бисёр ба чашм меҳӯрад. Ҳамин Ҳишом ибну-л-Ҳакам буд, ки сабаби зиндонӣ шудани имом Козим (ъ) ва сипас шаҳодати эшон гардид, мулоҳиза фармоид: “Ҳишом ибну-л-Ҳакам гумроҳ ва гумроҳкунанда буд, дар хуни имом Козим (ъ) шарик буд.”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.229)

Ҳишом ба имом Козим (ъ) гуфт: маро насихат кунед, имом фармуданд: насихати ман ба ту ин аст, ки дар бораи хуни ман аз Худо битарсӣ!”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.226)

То чое ки имом Козим аз ӯ хоста буданд, ки ҳарф назанад, як моҳ сабр кард, вале боз ба сухан гуфтан шурӯъ кард. Имом ба ӯ фармуданд: “Эй Ҳишом, оё хушҳол мешавӣ ки дар хуни як шахси мусалмон шарик шавӣ? Гуфт: На, фармуданд: пас чи гуна дар рехтани хуни ман дорӣ кумак мекуни, хомӯш меистӣ ё ин ки розӣ ҳастӣ маро сар бибуранд? Хомӯш нашуд, то ин ки имом (ъ)-ро ба шаҳодат расонданд.”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.231)

Оё як дӯстдори аҳли байт (ъ), ки воқиян мухлис бошад, қасдан боиси шаҳодати имоми маъсуме мешавад?!

Мулоҳиза фармоед: Аз Муҳаммад ибни Фараҷи Ар-рухҷӣ ривоят аст, ки гуфт ба имом Козим (ъ) нома навиштам ва пурсидам, ки дар бораи қавли Ҳишом ибни ал-Ҳакам дар “ҷисм” ва қавли Ҳишом ибни Солими Чаволикӣ дар “сурат” чӣ мефармоед? Имом дар ҷавоб навиштаанд: “Ба саргардон тавачҷӯҳ нақун ва аз шарри шайтон ба Худованд паноҳ бичӯй, он чи ду Ҳишом гуфтаанд, дуруст нест.”

(Усули Кофӣ, 1/105, Биҳору-л-анвор, 3/288.

Ал-фусулу-л-муҳимма, сах.51)

Ҳишом ибни ал-Ҳакам мӯътақид буда, ки Худованд ҷисм аст ва Ҳишом ибни Солим мегуфта: Худованд сурат аст ва аз Иброҳим ибни Муҳаммад ал-Ҳароз ва Муҳаммад ибни ал-Ҳасан ривоят аст, ки гуфтанд: Хидмати имом Ризо (ъ) расидам ва пурсидам: дар бораи ривояте, ки мегӯяд ҳазрати Муҳаммад (с) Парвардигораширо ба шакли ҷавони шодоб ва сисола дидааст, ки поҳояш дар камараш!!! буда чӣ мефармоед?

Ва гуфтем, ки Ҳишом ибни Солим ва шайтони тоқ ва Майсамӣ мегӯянд: Худованд то ноф (!) дарунҳолӣ аст (!) ва бақияш “самад” аст.

(Усули Кофӣ, 1/101. Биҳору-л-анвор, 4/40)

Ин айнан ақидаи яҳуд аст. Дар Тавротӣ таҳрифшуда, дар Сифри таквин омадааст, ки “Худованд иборат аз инсонест аст ки заҳмати (пайкари) бузург дорад.” Пас ин ақоиди яҳудият аст, ки тавассути Ҳишом ибни Ҳакам ва Ҳишом ибни Солим ва шайтони тоқ ва Алӣ ибни Исмоили Майсамӣ, муаллифи китоби “Имомат” ба ташайюъ раҳна кардааст.

Агар ба китобҳои мӯътабари мо, бахусус *Сихоҳ*-и ҳаштгона диққат кунем мебинем, ки ривоятҳои ин гуна афроди мунҳариф ва гумроҳ дар аввал қарор доранд!

Зурора ибни Аъюн:

Шайх Тӯсӣ мефармояд: Зурора аз хонаводаи насронӣ аст. Падарбузургаш Сансан аст, ки як роҳиби насронӣ буд. Падараш ғуломи румӣ дар хидмати марде аз бани Шайбон буд.

(Ал-фехрист, сах.114)

Ин ҳамон Зурора аст, ки мегуфт: “Аз имом Содиқ (ъ) дар бораи ташаххуд пурсидам.. чун берун омадам, ба ришаш гузидам ва гуфтам: ҳаргиз растагор (!) нахоҳад шуд!”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.142)

Ҳамчунин Зурора мегӯяд: Ба Худо савганд, агар ҳама он чи ки аз имом Содиқ (ъ) шунидам, баён кунам: “Олати таносулии мардон бар чӯб меҳезад!!!”

Яъне, наъзу биллоҳ имом он қадар масоили чинсии таҳриқкунандае ба ин оқо гуфтаанд, ки агар ривоят кунад, мардон наметавонанд худро контрол кунанд ва маҷбур хоҳанд шуд, ҳатто агар бар рӯи чӯб ҳам ки бошад, худашонро розӣ кунанд!!!

(Риҷоли Кашиӣ, сах.123)

Аз Ибни Мискон ривоят аст, ки аз Зурора шунидам, ки мегуфт: “Худованд раҳмат кунад имом Боқирро, вале имом Содиқ дар бораи ӯ дар дилам чизе дорам! Гуфтам: чаро Зурора чунин мавқеъ гирифта? Гуфт: ба ин далел, ки имом Содиқ расвоиҳои ӯро ошкор кардааст.

(Риҷоли Кашиӣ, сах.131)

Аз ҳамин чихат имом Содик (б) фармуданд: “Худованд лаънат кунад Зурораро.” Ва низ фармуданд: “Парвардигоро, агар дӯзах ба андозаи як бушқоб ҳам бештар набошад, умедворам оли Аъюн ибни Сансанро дар худ чой диҳад.”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.133)

Ҳамчунин фармуданд: “Худованд Барид ва Зурораро лаънат кунад.” Ва низ фармуданд: Зурора нахоҳад мурд, магар саргардон. Лаънати Худо бар ӯ бод. Ҳамчунин фармуданд: “Ба Худо савганд, Зурора ибни Аъюн аз касоне аст, ки Худованд онҳоро дар китобаш чунин баён кардааст: **“Ва ба ҳар гуна коре ки кардаанд, мепардозем ва онро ҳеч ва пуч мегардонем.”**

(Фурқон: 23)

(Риҷоли Кашиӣ, сах.126)

Ҳамчунин имом Содик (б) фармуданд: “Зурора аз касонест, ки имон ба онҳо амонат дода мешавад ва сипас аз онҳо салб мегардад. Дар рӯзи қиёмат ба онҳо алмуъорун, яъне амонатдорон гуфта мешавад. Бидонед, ки Зурора ибни Аъюн аз онҳост.”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.414)

Ва низ фармуданд: Агар бемор шуд, ҳолашро напурсед, агар мурд дар чанозааш ширкат накунад. Касе бо таачҷуб пурсид: Зурора? Фармуданд: “Бале, Зурора, аз яҳуд ва насоро бадтар аст, касе ки гуфтааст, ки Худованд яке аз сетост (Солису салосатин, ақидаи масиҳиён аст). Худованд Зурораро сарнагун кунад. Ва фармуданд: Зурора дар имомати ман шак кард.”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.138)

Ҳоло банда намедонам, ки баъд аз дарчи бахшҳое аз зиндагии тиллоии Зурора ибни Аъюн ровии бузург ва шояд бузургтарин ровии ҳадиси мо, ки дар тамоми китобҳои ҳадис метавонед ривоятҳои мулоҳиза намоед, чӣ кунам? Бовар кунед, аз шармандагӣ қалам кашидан ҳам бароям душвор аст! Чунин шахсе чӣ меҳаҳад барои Ислом тақдим кунад ва он чӣ ӯ ба номи ҳадис нақл мекунад, чӣ гуна метавонад дин қарор бигирад?!

Абӯбусайри Муродӣ:

Ин ҳамон Абӯбусайр аст, ки ба имом Мӯсои Козим (ъ) тавҳин кард. Рӯзе пурсид: Агар марде бо зани шавҳардоре издивоҷ кунад, чӣ ҳукме дорад? Имом фармуданд: Сангсор мешавад. Албата агар касе чизе надонад, айбе нест. Абӯбусайр тамасхуркунон гуфт: тавре ки маълум мешавад, дӯстамон ҳануз илмаш комил нашуда!

(Риҷоли Кашиӣ, сах.154)

Рӯзе ибни Абуяъфур бо Абӯбусайр (Лайс ибнул-Бухтар) дар бораи дунё гуфтугӯ мекарданд. Абӯбусайр гуфт: агар дӯсти шумо имом Чаъфари Содик (ъ) дастрасӣ пайдо кунад, дунёро бо каси дигаре нахоҳад дод! Ногаҳон Абӯбусайр дид саге дар канори ӯ пояшро боло гирифта, меҳаҳад шоша кунад, Ҳамад ибни Усмон баланд шуд, ки онро битарсонад, ибни Абуяъфур гуфт: бигзораш, ӯ омадааст, ки дар гӯши Абӯбусайр шоша кунад!!!

(Риҷоли Кашиӣ, сах,145)

Азбаски ӯ ба имом Содик (ъ) тавҳину таҳқир кард ва ҳазраташро ба муҳаббати дунё ва алоқа бо ҷамъовариҳои он муттаҳам намуд, Худованд барои танбеҳи ӯ саге фиристод, ки дар гӯшаш шоша кунад. Аз Ҳумоди Ноб нақл шуда, ки гуфт: Абӯбусайр дами дарвозаи имом Содик (ъ)

нишаста буд, то ки барояш ичозаи даромадан диҳанд, вале ичозат намерасид. Гуфт: агар мо ҳам дастпӯри медоштем, хатман ба мо ичозат меод. Дар ин асно саге омад ва бар чеҳраи Абӯбусайр шоша кард! Абӯбусайр (ки нобино буд) гуфт: уф-уф, ин чист? Касе, ки бо ӯ нишаста буд, гуфт: ин саге буд, ки бар чеҳраат шоша кард!

(Риҷоли Кашиӣ, сах.155)

Абӯбусайр аз назари ахлоқӣ низ марди пасте буд, чунон ки худаш бар худ гувоҳӣ медиҳаду мегӯяд: Занеро дарси Қуръон меодам, рӯзе бо ӯ шӯхии номуносибе кардам. Вай назди имом Боқир (ъ) омада, аз ман шикоят кард. Имом фармуданд: Абӯбусайр ба зан чӣ гуфтӣ? Бо дастам ишора кардам ва гуфтам ин тавр кардам ва чеҳраамро аз хичолат пӯшидам. Имом фармуданд: Дубора такрор накуни.

(Риҷоли Кашиӣ, сах.145)

Ту худ хон тафсили ин муҷмал: Абӯбусайр дар ривояти ҳадис мухаллит (изофакунанда) буд. Аз Муҳаммад ибни Масъуд нақл шуда, ки гуфт: аз Алӣ ибни Ҳасан дар бораи Абӯбусайр пурсидам, фармуд: Абӯбусайр қабл аз ин ба Абӯ Муҳаммад шӯҳрат дошт ва ғуломи озодшудаи бани Асад буд ва дар ҳамон замон нобино буд. Пурсидам, ки оё ба ғулувв (ифротандешӣ) ҳам муттаҳам шуда? Фармуд: ба ғулувв ҳеҷ вақт муттаҳам нашуда, вале мухаллит (изофакунанда) будааст.

(Риҷоли Кашиӣ, 145)

Ҳоло ҷои тааммул аст, ки бо диққат ба аҳодиси зиёде, ки ин оқоён ва амсоли инҳо ривоят кардаанд, чӣ гуна бояд ташхис карду фаҳмид, ки чӣ қадар аҷоиб аз он қисм ривоёт(!) дар дин дохил карда бошанд? Ин суолест, ки

чавобашро чанд китоби таҳқиқи мустақил бояд бидихад. Ба умеди он ки уламо ва донишмандони муҳаққиқ ва дилсӯзи мо шуқри Худо кам нестанд, ин ҷойгоҳи холиро низ пур кунанд. Албатта холигоҳ зиёд аст, аммо аз теъдоди муҳаққиқин бештар нест.

Дуздии фарҳангӣ!

Ин як паҳлӯи қазия аст, услубҳои дигаре низ вуҷуд доранд, ки бегонагон тавонистаанд ба воситаи онҳо дар мазҳаби ташайюъ раҳна кунанд. Онҳо тавонистанд бо муҳимтарин кутуб ва бузургтарин мароҷиъи мо бозӣ кунанд. Инак чанд намунае зикр мекунам, ки хонанда метавонад ба василаи он ҳаҷми ин хиёнати ошкор ба мактаби ташайюъро тахмин бизанад.

Манзалату мақоми Усули Кофӣ:

Ҳама медонем, ки китоби Кофӣ бузургтарин масдари ҳадиси шомил дар мазҳаби ташайюъ аст, ки аз тарафи имоми замон ҳам таъйид шудааст. Зеро вақте сикқатулислом Кулайни онро таълиф карданд ва ба ҳазрат арза шуд, фармуданд: “Кофӣ барои шиъаёни мо кофӣ аст.”
(*Муқаддимаи Кофӣ, саҳ.25*)

Аллома муҳаққиқ шайх Аббоси Қумӣ мефармоянд: Кофӣ арзишмандтарин китоби Исломӣ ва бузургтарин марчаъи имомия аст, ки баъд аз он китоби муҳимтаре барои имомия навишта нашудааст.

Мавло Муҳаммад Амини Астарободӣ мефармоянд: Аз уламо ва машоихамон шунидаам, ки дар Ислом китобе таълиф нашуда, ки бо Кофӣ рақобат кунад ё ҳамдасти он бошад.

Кофӣ фарбеҳ мешавад:

Ҳоло бо назардошти ин мақолаи баланд ва шаъну манзалати фавқуллодае, ки Кофӣ дорад, мулоҳиза фармоед: Аллома Хонсорӣ мефармояд: Дар бораи китоби Равза, ки маҷмӯъае аз бобҳоро дар бар мегирад, ихтилофи назар вучуд дорад, ки оё бахше аз китоби Кофӣ аст, ки ба дасти сикқатулислом Кулайнӣ таълиф гардида ё ин ки баъдҳо ба он изофа шудааст.

(Равзату-л-ҷаннот, 118/6)

Шайхи сикқа, Сайид Ҳусайн ибни Сайид Ҳайдарии Куракии Омулӣ (вафоташ 1076-и қамарӣ) мефармояд: китоби Кофӣ панҷоҳ китоб аст, ки ҳар ҳадиси он бо санади муттасил ба аима (ъ) мерасад.

(Равзату-л-ҷаннот, 114/6)

Дар ҳоле, ки Абӯҷаъфари Тусӣ (вафоташ 460-и қамарӣ) мефармояд: китоби Кофӣ сӣ китоб аст.

(Ал-фехрист, саҳ.161)

Аз гуфтаҳои мазкур ба равшанӣ мушаххас мешавад, ки худуди бист китобе, ки ҳар китоб чандин бобро дар бар мегирад, яъне чизе худуди чил дарсади кулли китоб дар қарнҳои панҷум то ёздаҳуми қамарӣ ба асли китоби Кофӣ афзуда шудааст! Ин илова ба дигар тағйиротест, ки дар китоб оварда шуда, аз қабилӣ табдили ривоёт, тағйири алфоз, ҳазфи баъзе ҷумлаҳо ва изофа кардани ҷумлаҳои дигар.

Ҳоло чӣ касе Кофиро ба ин рӯзгор расонидааст?! Оё воқият касе ё касоне, ки чунин хиёнате кардаанд, метавонанд инсонҳои поке буда ва дӯстдори аҳли байт (ъ)

бошанд?! Ин хидмат ба аҳли байт ва мактабӣ онон аст?! Оё банда ё ҳар шиъаи дигаре ҳақ дорем, бипурсем, ки оё акнун ҳам Кофӣ аз назари ҳазрати Маъсум мавриди таъйид аст?! Кош метавонистем аз худи Маъсум бипурсем!

Кадам фарбеҳтар аст?!

Биёем намунаи дигареро баррасӣ кунем. Китобе ки баъд аз Кофӣ болотарин мартабаро дорост ва яке дигар аз *Сихоҳ*-и арбаъа аст. *Таҳзибу-л-аҳком* аз шайх Тӯсӣ, асосгузори ҳавзаи илмияи Начафи ашраф: Шумораи ривоёте, ки акнун дар Таҳзиб аст, бинобар гуфтаи уламову муҳаққиқини мо ҳудуди сездаҳ ҳазору панҷсаду навад (13590) ҳадис аст, дар ҳоле, ки худи муаллифи китоб тавре ки дар *Иддату-л-усул* аст, мефармояд: Ривоёти Таҳзиб чизе беш аз панҷ ҳазор ҳадис аст. Пас кадом шахсе беш аз кулли аҳодиси китобро ба он афзудааст?!

Масъул кист?

Илова бар он бо таваҷҷӯҳ ба аҷоиботе, ки акнун дар *Кофӣ* ва *Таҳзиб* вучуд дорад, метавон бо қатъият гуфт, ки дастҳои пинҳоне дар қор буда, ки ба номи Ислому ва дар либоси дӯстдори аҳли байт (ъ) муртакиби чунин хиёнатҳои шигифтангезе шуда ва чизҳоеро ба номи Ислому дар китобҳоямон дарҷ карда, ки Ислому аз он безор аст. Ин вазъияти ду марчаъ аз чаҳор марчаъи бузургест, ки дар асрҳои чаҳорум ва панҷум навишта шуда ва тақрибан тамоми таълифоти дигар уламои мо, ки баъд аз қарни даҳум навишта шуда, аз ин чаҳор марчаъ сарчашма мегирад (Чун аз қарни панҷум то ёздаҳум ҳеҷ таълифи муҳиме нашоштаем.” Агар бақияро баррасӣ кунем, чӣ хоҳем ёфт?!

Эътирофи шуҷӯона:

1. Аз ин рӯ, Сайид Ҳошим Маъруфи Ҳусайнӣ мефармояд: “Достонсароёни шиъа дар муқобили ривоёти дурӯғине, ки душманони айма (ъ) бофта буданд, достонҳои дурӯғини мушобихе ба нафъи айма (ъ) бофтанд, ки мутаассифона ин теъдод бисёр аст!!”

2. Ҳамчунин мефармояд: Пас аз баҳсу баррасии ривоёти мавҷуд дар кутуби ҳадис, монанди *Кофӣ*, *Вофӣ* ва ғайра дармеёбем, ки касоне, ки дар бораи айма (ъ) ғулув ва ифрот мекарданд ва аз онҳо кина ба дил доштанд, ҳеч роҳро нагузоштаанд, магар ин ки аз он дохил шуда ва барои фосид кардани аҳодиси айма (ъ) ва хароб кардани обрӯи эшон талош кардаанд.

(*Ал-мавзӯёт, сах.165-253*)

3. Шайх Тусӣ низ дар муқаддимаи *Таҳзиб* ба ин амр эътироф карда мефармояд: Баъзе дӯстон дар бораи аҳодиси асҳоби мо ба ман гуфтунгӯ карданд, ки чаро ин қадар ихтилоф, тафовут, тазод ва мунофот байни ривоёт вучуд дорад, то ҷое ки тақрибан ҳеч ривояте нест, магар ин ки дар муқобили он ривоёте дар тазоду муқобили он қарор дорад ва ҳеч ҳадисе вучуд надорад, магар ин ки дар муқобил ҳадиси дигаре онро инкор мекунад. Ҳамин зиддиятҳо боис шуда, ки муҳолифин онро ба унвони бузургтарин васила барои таъна бар мазҳаби мо истеъмол кунанд. Мутаассифона, бо ҳама ҳирси сахте, ки шайх Тӯсӣ дошта, китоби эшон аз таҳрифот ва таноқузот маҳфуз намондааст.

4. Оқои Дилдор Алӣ аз уламои имомия дар Ҳинд мефармояд: “Ҳадисҳои маъсур аз айма (ъ) воқиян хеле мутаноқиз аст, тақрибан ҳеч ҳадисе нест, магар ин ки дар муқобил ҳадисе вучуд дорад, ки онро инкор мекунад ва

ҳеч ривояте нест, магар ин ки дар муқобил ривояти зид ба он қарор дорад.”

(Асосу-л-усул, саҳ.51)

Шояд ҳамин амр боис шуда ки бисёре аз огоҳон ва равшанфикрон ва чи басо аз худи рӯхониюн аз мазҳаби мо даст бикашанд. Оре, сӯхбату калом аз нақши бегонагон дар мунҳариф қардани мазҳаби аҳли байт (ъ) буд.

Масъалаи таҳрифи Қуръонро нигоҳ кунед, ҳеч мусалмоне нест, ки мӯътақид бошад Қуръон дастхӯрда (тағирёфта) аст, ҳатто имрӯз дар тамоми ҷаҳони ташайноъ ман гумон намекунам як фарде вучуд дошта бошад, ки бигӯяд Қуръони қарим дастхуши таҳриф шудааст. Бо вучуди ин мебинем дар китобҳои мо ривоятҳои вучуд дорад, ки собит мекунад Қуръон таҳриф шудааст, на аз имрӯз балки аз ҳамон қарни аввал ин ривоятҳо вучуд доранд.

Аввалин китобе, ки аз таҳрифи Қуръон сухан гуфт, китоби Сулайм ибни Қайси Ҳилолӣ (вафоташ соли 76-и ҳиҷрии қамарӣ аст). Ин аввалин китобест, ки барои мазҳаби шиъа навишта шуда. Дар ин китоб ду ривоят дар бораи таҳриф вучуд дорад, вале агар ба китобҳои мӯътабарӣ мо, ки асрҳо баъд аз китоби Сулайм ибни Қайс навишта шуда баргардем, мебинем пур аз ривоятҳои таҳриф аст. Чунончи ишора кардем, ки олим ва фақиҳи маъруфамон шайх Нури Табрисӣ тавонистааст худуди ду ҳазор ривоят чамъ кунад ва собит намояд, ки Қуръон таҳриф шудааст.

Суоли мо ин аст, ки ин ривоятҳоро қадом шахсҳо бофтаву сохтанд? Бо назардошти матлабе, ки қаблан тавзеҳ додем ва намунаҳои, ки бозгӯ намудем ба равшанӣ дармеёбем, ки ҳамаи ин ривоятҳо хеле баъд аз замони Сулайм бини Қайс сохта шудаанд.

Зеро шайх Садуқ (соли вафот 381-и х.к.) мефармояд: “Ҳар кас мисли ин қавлро (таҳрифи Қуръон) ба шиъа нисбат диҳад, дурӯғгӯ аст.” Чунки ин ривоёт дар замони эшон вучуд надошта, агар мебуд, ҳатман мешуниду рад мекард. Ҳамчунин шайх Гусӣ нисбати таҳрифи Қуръонро ба шиъа рад мекунад. Аммо китоби Сулайм ибни Қайс дарвоқеъ таълифи Абон ибни Абиъайёш аст, ки навишта ва ба Сулайм ибни Қайс мансуб кардааст. Ибни Мутаҳҳари Хиллӣ ва Ардабилӣ дар бораи Абон мефармоянд: (Дар ривоят) ниҳоят заъиф аст ва асҳоби мо навиштани китоби Сулайм ибни Қайсро ба ӯ нисбат медиҳанд.

(Ал-Хиллӣ, сах.206. Чомиъу-р-рувоти Ардабилӣ, 1/9)

Ҳангоме ки ҳукумати сафавиён рӯи кор омад, фурсати муносибе буд, ки ҳадис бофтаву сохта шавад ва ба имом Содик ва дигар аима (ъ) нисбат дода шавад. Китобҳое, ки дар ин давра навишта шуда, бехтарин далел бар ин муддаои мост, ки феълан маҷоли тафсили он нест.

Вучуди хоричӣ надорад:

Масъалаи дигаре, ки бояд матраҳ мешуд, масъалаи имоми дувоздаҳум аст, ки бародари мӯҳтарамамон оқои Сайид Аҳмад Котиб дар ин бора таҳқиқ карда, мефармояд: “Имоми дувоздаҳум вучуди хоричӣ надорад.” Банда зарур намебинам, ки чудоғона дар ин бора баҳс кунам, баҳсу таҳқиқоти оқои Котиб кофӣ аст.

Фақат бо ихтисор арз мекунам, ки чӣ гуна метавонад имоми дувоздаҳумӣ вучуд дошта бошад (?) он ҳам фарзанди имом Ҳасани Аскарӣ (ъ) бошад? Дар ҳоле ки эшон бидуни фарзанд фавт кард, ҳатто барои он ки мутмаин гарданд, баъди фавти эшон дар миёни ҳамсарон ва канизонашон чустучӯ карданд, на танҳо фарзанде набуд,

балки ҳеч кадоми онҳоро ҳомила наёфтанд. Аз ин рӯ, мероси ҳазрат (с) ба бародарашон расид.

Барои тафсили бештар метавонед ба китобҳои зайл муроҷиат кунед: “*Китобу-л-гайба*”, аз шайх Тӯсӣ, саҳ.74, “*Ал-иршод*” аз шайх Муфид, саҳ.354, “*Аълому-л-варо*” аз Фазли Габрисӣ, саҳ.380, “*Алмақолот ва-л-фирақи Ашъариин Қумӣ*”, саҳ.102, “*Усули Кофӣ*”, ҷ.1, саҳ.505.

Ҳамчунин бародари азизамон оқои Сайид Аҳмад Котиб дар бораи ҷонишинони имоми дувоздаҳум таҳқиқ карда мефармояд: “Онҳо гурӯҳи дунёпараст ва фурсатталаб буданд, ки барои истифода аз амволи хумс ва дигар ҳадияҳое, ки дар қабристон ё сирдоб гузошта мешуд, худашонро ҷонишинони имом муаррифӣ карданд.”

Ончи бештар ҳар мусалмони шиъаро дар бораи ҳақиқати имоми дувоздаҳум кунҷков мекунад, иддаёҳои аҷибу ғарибест, ки бофандагони ривоёти мо дар бораи эшон муддаъӣ ҳастанд. Агар чунин шахсияте вучуд медашт, банда аввалин ғуломи ҳалқабаргӯши эшон мебудам. Вале мутаассифона, бо ақли комил мувофиқ намеояд, ки имоме аз насли Паёмбари Худо (с) барои ислоҳи ҷомиъа омада бошад, кораш кори Паёмбар (с) бошад, аммо ин гуна амал кунад.

Шоҳкориҳои ҳазрат (Баҷаллоҳу...)

1. *Куштори арабҳо:*

Аллома мулло Боқири Маҷлисӣ ривоят мекунад, ки имоми қоим бо арабҳо ҳамон кореро хоҳад кард, ки дар “*Ҷафри аҳмар*” омадааст, яъне ҳамаро хоҳад кушт.”

(*Биҳору-л-анвор*, 52/318)

Ҳамчунин ривоят мекунад: “Миёни мо ва арабҳо чуз забҳ чизе намондааст.”

(Биҳору-л-анвор, 52/349)

Ҳамчунин ривоят мекунад: “Аз арабҳо битарсед, ки оқибати баде доранд, ҳатто як нафар аз онон ҳам бо имоми қоим нахоҳад буд.”

(Биҳору-л-анвор, 52/333)

Чунки бисёре аз шиъаёни мо араб ҳастанд, мепурсем: оё имоми қоим ҳамаро аз дами тег мегузаронад? Магар Паёмбар ва оли ӯ араб нестанд? Магар худаш араб нест? Падар ва аҷдодаш араб нестанд?

Пас ин чи сиррест, оё набояд эҳтимол бидиҳем, балки бо яқин фарёд бизанем ки на, на ҳаргиз наметавонад ин кори набераи Паёмбар (с) ва фарде аз оли байт бошад. Ҳоло чилавтар бубинед, ки чӣ мешавад: Оқои Маҷлисӣ аз амиралмӯъминин ҳадис ривоят мекунад, ки “Худованд Кисроро аз дӯзах начот додааст ва дӯзах бар ӯ ҳаром аст!!!”

(Биҳору-л-анвор, 41/4)

Чаро (!!) магар бихишт ва дӯзах бар чӣ асосе тақсим мешавад? Агар банда, худам ин ривоёстро надида будам, шояд бисёр душвор буд, ки бовар кунам, оё мумкин аст дар китобҳои мо чунин ривоятҳои вучуд дошта бошад? Ин масъулияти аввали имоми қоим буд!

2. Таҳриби Масҷиду-л-ҳаром:

Маҷлисӣ ривоят мекунад ки “имоми қоим Масҷидулҳаромро хароб мекунад, то ки онро ба аслаш баргардонад, ҳамчунин Масҷиди набавиро.”

(Биҳору-л-анвор, 52/338), Китобу-л-гайба аз Тусӣ, саҳ.282)

Ҳамчунин аллома Маҷлисӣ дар тавзеҳи ин амр мефармояд: “Аввалин коре, ки имоми қоим анҷом медиҳанд, ин аст, ки ин дуто (Абӯбақр ва Умар)-ро аз қабрҳояшон дар ҳоле бирун мекунад (!!), ки онҳо тоза (!) ва шодоб (!) ҳастанд. Он гоҳ мисли хокистар онҳоро ба ҳаво мепошад, сипас масҷидро мешиканад!!!”

(*Биҳору-л-анвор*, 52/386)

Каъбаи қадид (нав):

Табиист, ки баъзеҳо имкон дорад бипурсанд, ки имоми замон чаро ин корро мекунад?! Бале, мутаассифона бояд гуфт аз дидгоҳи мо Каъба дар муқоиса бо Қарбало аҳамияте надорад (!!)-ро ва Қарбало аз Каъба муҳимтару беҳтар аст!!!

Бинобар нусусе, ки фуқаҳои мо нақл кардаанд, на танҳо Қарбало муборактарину муқаддастарин минтақаи рӯи замин аст, балки ин ҷойгоҳест, ки Худованд онро аз миёни тамоми нуқоти (шаҳрҳои) ҷаҳон баргузида, бинобар ин аз ҳар ҷои дигар беҳтару муҳимтар аст! Оре, Қарбало ҳарамии Худо (!) ва Расул (!) ва қиблаи (!) Ислому ва хоки он шифост!!!

Устои бузургворамон аллома Муҳаммад Ҳусайн Оли Кошифулғито ҳамеша ин байтро такрор мекарданд:

Ва матну ҳадиси Қарбало ва-л-қаъбату, лиқарбало бона улувулрутба: Яъне он ҷое, ки сӯхбат аз Қарбало ва Каъба бошад, албатта баланд будани манзалати Қарбало ошқор аст!”

Шоири дигаре гуфтааст:

*“Ин аст мақоми баланд, пас ҳафт бор онро тавоф кун,
Зеро Макка ин мӯҳтаворо надорад, ки ин ҷо дорад!
Заминест, аммо ҳафт осмон дар муқобили он,
Оре, баландиҳо дар баробари он сар фуруд овардааст!”*

3. Ҳукми Оли Довуд:

Оқои Кулайни бобе тартиб дода, ки аима (Ъ) ҳар гоҳ қудрат биёбанд, мувофиқ бо ҳукми оли Довуд қазоват хоҳанд кард ва гувоҳ талаб намекунад. Он гоҳ аз имом Содик (Ъ) ривоят мекунад, ки фармуданд: Ҳар гоҳ қоими оли Муҳаммад зуҳур кунад, мувофиқи ҳукми Довуд ва Сулаймон (Ъ) ҳукм хоҳад кард ва шоҳид талаб нахоҳад кард.”

(Усули Кофӣ, 1/397)

Маҷлисӣ ривоят мекунад, ки “ҳар гоҳ қоим баланд шавад, амри ҷадид (!) ва китоби ҷадид (!) ва қазои ҷадида хоҳад дошт!”

(Биҳору-л-анвор, 52/354, Ал-ғайба-и Нуъмонӣ, саҳ. 154)

Ин ки амри ҷадид чӣ хоҳад буд?! Мо намедонем, китобаш ҳам ҷадид аст, ғайр аз Қуръон ва қазоваташ ҳам ҷадид аст?! Имом Содик (Ъ) мефармояд: Гӯё ман альён дорам, эшонро мебинам, ки дар байни рукни Ҳачару-л-асвад ва Мақоми Иброҳимӣ дорад бо мардум бар китоби ҷадида байъат мекунад.”

(Биҳору-л-анвор, 2/135, Ал-ғайба, саҳ.176)

Ин ҳадисро ҳифз кунед:

Ин фаслро бо ривояти даҳшатнок ба поён мебарем, Маҷлисӣ аз имом Содик (Ъ) нақл мекунад, ки эшон фармуданд: “Агар мардум бидонанд, ки имоми қоим вақте зуҳур кунад, чӣ хоҳад кард? Аксари онҳо орзу мекарданд, ки кош ўро набинанд. Азбаски мардумро мекушад... ҳатто бисёре аз мардум хоҳанд гуфт: Ин аз оли Муҳаммад (с) нест, агар аз оли Муҳаммад (с) мебуд, раҳм мекард!”

(Биҳору-л-анвор, 52/353, Ал-ғайба, саҳ.153)

Вақте аз оқои оятуллои Садр дар бораи ин ривоят тавзеҳ хостам, фармуданд: Қатле, ки анҷом мегирад, аксаран, дар миёни мусалмонон хоҳад буд. Он гоҳ нухае аз китоби худашон (“*Таърих баъд аз зуҳур*”)–ро бароям эҳдо (тӯхфа) карданд, дар саҳифаи аввалаш бо хати худашон навиштаанд: эҳдо ба фалонӣ... эшон дар китоби мазкур ин матлабро тавзеҳ додаанд.

Чанд нурсиши бадеҳӣ:

Чаро имоми қоим дар миёни араб шамшер мекашад, магар Расули Худо (с) араб набуданд?! Оё амиралмӯъминин ва дигар аймаи атҳор ва зуррияти поки онҳо араб набуданд?! Магар худи эшон (имоми қоим) араб ва аз насли амиралмӯъминин нест?! Магар дар миёни арабҳо миллионҳо нафар шиъа нест, ки ба хуруҷи эшон имон дорад?! Пас чаро ба таври махсус арабҳоро мекушад ва гуфта мешавад ҳеҷ фарде аз арабҳо бо эшон қиём намекунад?!

В-онгаҳе чи гуна мумкин аст, ки Масчиду-л-ҳаром ва Масҷиди набавиро хароб мекунад?! Дар ҳоле, ки Масчиду-л-ҳаром, тавре ки дар Қуръон омада, қиблаи мусалмонон аст ва аввалин хонаест, ки барои ибодат дар рӯи замин бино шудааст ва Расули Худо (с) ва амиралмӯъминин ва дигар айма (ъ) дар он намоз хондаанд, хусусан имом Содик (ъ) муддати тӯлонӣ дар он иқомат доштааст.

Хушхабарӣ барои ироқиҳо:

Мо гумон мекардем, ки имоми қоим Масҷиду-л-ҳаромро ба ҳолати аслияш, ки дар замони Расули Худо (с) будааст, бозмегардонад. Вале баъдҳо фаҳмидам, ки манзур аз (ба ҳолати аслияш мегардонад) ин аст, ки онро хароб мекунад ва бо замин ҳамвор менамояд, чунки қибла ба сӯи Кӯфа тағйир дода хоҳад шуд!

Файзи Кошонӣ ривоят мекунад: Эй мардуми Кӯфа, Худованд касеро ба андозаи шумо дӯст надорад, аз ин рӯ ба шумо имтиёзотеро хос гардондааст: “Мусаллои шумо хонаи Одам ва хонаи Нӯҳ ва хонаи Идрис ва мусаллои Иброҳим аст.” Гӯле намекашад, ки саранҷом Ҳачару-л-асвад дар он насб хоҳад шуд.”

(*ал-Вофӣ, 1/215*)

Бинобар ин интиқол додани Ҳачаруласвад аз Макка ба Кӯфа ва Кӯфаро мусаллои Одам, Нӯҳ, Идрис ва Иброҳим (ъ) доништан далел бар ин аст, ки пас аз хароб кардани Масҷиду-л-ҳаром Кӯфа қиблаи намоз таъйин хоҳад шуд. Бо назардошти ин ривоят тасаввури ин ки Масҷиду-л-ҳаромро ба ҳолати аслии қабл аз тавсиъа бозхоҳад гардонд, тасавури дурусте нест, аз ин рӯ чунончи дар ривоёт омада, бояд хароб гардад ва қиблаву Ҳачару-л-асвад дар Кӯфа бошад.

Ин аст адолат:

Мо ба навбати худ мепурсем: ростӣ имоми қоим аз кучо шурӯъ хоҳанд кард ва аз кадом шахсҳо интиқом хоҳанд гирифт ва ин ҳама хуне, ки мерезад, хуни кист? Бале, чунончи ривоятҳо гӯёст ва чунончи оқои Садр фармуданд: ин хуни муслимин аст, пас зуҳури имоми қоим бар мусалмонон азобе хоҳад буд, на раҳмате. Бинобар ин ҳақ доранд бигӯянд, ки ӯ аз оли Муҳаммад нест! Зеро оли Муҳаммад (с) бар мусалмонҳо раҳму шафқат доранд, вале ин имоми қоим раҳму шафқат надорад!

Магар чунин нест, ки эшон заминро баъди он ки зулму ситам бар он ҳоким аст, саршор аз адолату баробарӣ хоҳад кард? Пас бо куштани навад дар сади (тибқи фармуаи Тусӣ) мусалмонон тавассути имоми қоим кучост он адолату баробарӣ?!

Аз забони имом Содик (Ъ) ривояте нақл шуда, ки фармуданд: Албатта эшон аз ин ривоят ва ҳазорон ривояти дигаре, ки ба номи эшон даст ба даст мегардад, иттилоъе надоранд. “Касе ки бо мо муҳолифат кунад, дар давлати мо ҳеҷ саҳме надорад, ба дурустӣ ки Худованд дар ҳангоми зуҳури имоми қоим хуни онҳоро барои мо ҳалол кардааст.”
(*Биҳору-л-анвор*, 52/376)

Намози ҷумъа чаро таътил (бекор) шуд?!

Аз бузургтарину равшантарин осоре, ки нақши бегонагонро дар мунҳариф кардани ташайюъ аз қофилаи уммати исломӣ ошкор мекунад, ин идея ва назария аст, ки намози ҷумъа бояд тарк гардад ва ҷуз пушти сари имоми маъсум намози ҷумъа дуруст нест!

Дар ин чанд соли охир, шукри Худо фатвоҳое мунташир шуда, ки иқомаи намозҳои ҷумъаро таъйид мекунад. Ин воқеан, гоми бисёр бузурге барои тасҳеҳи мазҳаби шиъа аст. Банда бисёр аз Парвардигорам сипосгузорам, ки талошҳои маро бебаҳра нагзошт, зеро ба лутфи илоҳӣ шахсан дар таҳрик ва қонеъ кардани марочиъи мӯҳтарам чихати баргузории намозҳои ҷумъа нақши калидӣ доштаам, ки умедворам Худованд маро аз подошу савоби бузурги он маҳрум нафармояд.

Аммо пурсиши банда ин аст, ки чаро мо то кунун, яъне беш аз ҳазор сол (!) ба ин тарфанди хатарнок пай набурдем ва даҳҳо насл аз мусалмонони шиъаи мо аз намози ҷумъа маҳрум будаанд?!

Ин чи дасти пинҳоне дар кор буда, ки тавонистааст бо зиракиву маккорӣ бар як мактаби бузург чира ва ғолиб шавад ва моро аз намози ҷумъае, ки бо насси сареҳи Куръон собит аст, маҳрум гардонад?

ФАСЛИ ПОЁНИ

Дар ду роҳагӣ!

Пас аз ин сафари хастакунандае, ки саъй кардам аз ҳақоиқи муҳиме парда бардорам ва ноилоҷ шуморо ҳам хаста кардам. Бо таваҷҷӯҳ ба шиноҳте, ки аз ташайюъи таҳрифшуда (!) пайдо кардем ва бо таваҷҷӯҳ ба ин ки худи имом Содиқ (Ъ) гувоҳӣ медиҳанд, ки шиъаёни аввалин рофиза будаанд ва Худованд ҳам онҳоро рофиза хондааст, “зеро аҳли байт (Ъ)-ро канор гузоштанд.”

Ҳадди ақал барои худам матлаби хеле муҳиме боқӣ мондааст ва он ин аст, ки ҳоло бояд чӣ кор кунам? Оё боз ҳам ба истилоҳ шиъа бошам?! Дар ҷоям боқӣ бимонам? Мансабамро ҳифз кунам? Ва ҳамчунон сармояҳои бузургеро аз мардуми соддаву бечора ба номи хумс бигирам ва ба чайб бизанам? Ва мошинҳои мудили олий савор шавам? Ва (бубахшед) аз занҳои хушгил ком бигирам? Ё ин ки аз ин муҳаррамот канора бигирам ва ҳақро ошкоро баён кунам, зеро сукуткунандаи аз ҳақ шайтони гунг аст?!

Ҳарчанд то кунун мухлисона онро хондааму тадрис кардаам ва аз он дифоъ намудаам, бо ин эҳсос, ки ман аз мактаби аҳли байт (Ъ) дорам пайравӣ мекунам, на аз тарфандҳои душманони онҳо. Алҳамдулиллоҳ, акнун ҳам муҳаббати аҳли байт ва пайравӣ аз сирати аймаи атҳор (Ъ), албатта баъд аз пайравӣ аз Расули акрам (с) дар қалбам дорад мавҷ мезанад. Вале аз дурӯғҳое, ки ба он сулолаи

тоҳира ва пок басташуда сахт мутанаффирам ва аз душманони воқии онҳо сахт эҳсоси нафрат ва безорӣ мекунам.

Тарс аз шамшери қоим?

Аз Муфаззал ибни Умар ривоят аст, ки гуфт: аз имом Содик (ъ) шунидам, ки мефармуданд: “Ҳар гоҳ имоми қоим зухур кунад, аз шиъаёни дурӯғин шурӯъ хоҳад кард ва онҳоро хоҳад кушт.”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.253)

Чаро имоми қоим аз шиъаёни дурӯғин шурӯъ мекунад ва аввал онҳоро мекушад?! Зеро тӯҳматҳову дурӯғҳое, ки онҳо сохтаанд ва ба номи дин ва аҳли байт (ъ) ба мардум тақдим кардаанд, хеле зишт аст ва паёмадҳову осори баде дорад, монанди сиға, ливота, хумс, таҳрифи Куръон, бидоъ, раҷъат ва ғайра, ки мутаассифона ҳамаи инҳо ҷузъи имон (!) қарор гирифтааст. Пас кадом шахс аз шамшери имоми қоим начот хоҳад ёфт?! Ёҷчалаллоҳу фараҷахуш-шариф?!

Ва аз имом Содик (ъ) ривоятаст, ки фармуданд: “Худованди пок ҳеч ояте дар бораи мунофиқин нозил нафармуда, магар ин ки бар пайравони ташайюъ татбиқ мегирад!”

(Риҷоли Кашиӣ, сах.254)

Қонам ва падару модарам фидои имом Содик (ъ) бод, хуб шинохтааст! Пас вақте оятҳои нифоқ бар касоне, ки аз ташайюъ пайравӣ мекунанд, татбиқ меёбад, чӣ гуна ман бо онҳо ҳамроҳ бошам?! Оё боз ҳам дуруст аст, ки иддаёо кунанд, аз мазҳаби аҳли байт (ъ) пайравӣ мекунанд?

Ва оё боз ҳам иддаҳои муҳаббати аҳли байт (ъ) содик аст, инак посухи ҳамаи он пурсишҳоеро, ки ҳамвора маро ба ҳайрат водошта ва зеҳнамро ба худ машғул медошт, дарёфтам.

Чаро шиъа будам?

Пас аз он ки ин ҳақиқат бароям ошкор гардид ва дигар масоил равшан шуд, шурӯъ ба баҳсу ҷустуҷӯи дигаре кардам ва он ин ки банда чаро шиъа ҳастам ва аслан хонавода ва хешони ман чаро шиъа ҳастанд?

Саранҷом дарёфтам, ки қабилаи мо ҳамагӣ аҳли суннат будаанд, тақрибан ҳудуди саду панҷоҳ сол пеш даъватгароне аз Эрон ба ҷануби Ироқ омада буданд ва бо баъзе сарварони қабिलाҳо иртиботе пайдо намуданд ва бо истифода аз хушахлоқиву камилмии онҳо фурсатро ғанимат шумурда, онҳоро фиреб медиханд. Қабилаи мо ва бисёр қабिलाҳои дигар фақат ба ҳамин иллат шиъа шудаанд ва аслан чизе аз ҳақиқати қазия намедонанд. Ба хотири ин ки амонати илмиро ривоят карда бошам дар ин ҷо номҳои баъзе аз ин қабिलाҳоро зикр мекунам, мисли:

Банӯ Рабиъа, банӯ Тамим, ал-Ҳазоъил, аз-Зубайдот, ал-Умайр (шоҳае аз Тамим аст), Ҳазраҷ, Шамар, Туқанддавор, ад-Дафофиъа, Оли Муҳаммад (аз қабिलाҳои ал-Амора), Ашоиру-д-Девония (оли Акраъ ва оли Будаӣр), Афҷ, ал-Ҷаюр, ал-Ҷалиҳа, Ашираи Каъб, Банӯ Лом ва ғайра.

Инҳо ҳама аз қабоиلى маъруф ва асили Ироқӣ ҳастанд, ки ба шуҷоату қарамашон шӯҳрат доранд ва ҳамашон низ қабिलाҳои бузург ҳастанд, ки мутаассифона дар ҳамин саду панҷоҳ сол ба дасти доъиёни моҳир, ки аз Эрон омада буданд, фиреб хӯрдаанд ва ҳар кас ба тарзе дар ин дом афтадааст.

Ин қабоили шучоъ фаромӯш кардаанд, ки бо вучуди шиъа буданашон шамшери имоми қоим ҳамчунон мунтазир аст, то гарданашонро бибӯсад. Зеро имоми қоим тасмим дорад тамоми арабҳоро, ҳатто агар шиъа ҳам бошанд, ба бадтарин шакл қатли ом кунад (!) чунончи дар китобҳои бузургамон ин ҳақиқат равшан аст.

Интиҳоб кардам:

Аз он ҷое, ки Худованд аз аҳли илм аҳду паймон гирифтааст, ки ҳақро бар мардум ошкор кунанд, вазифаи худ донистам, ки андӯхтаоямро ба шумо хонандагони азиз бозгӯям (*салоҳи мамлақати ҳеҷ хусравон донанд*). Ман ки роҳи худамро шинохтаму интиҳоб кардам ва бо расондани ин матлаб хидмати шумо, умедворам, ки бахше аз дини худамро адо карда бошам.

Парвардигоро, ба муҳаббате, ки ба Паёмбари хотимат (с) ва аҳли байти атҳораш (ъ) дорам, аз Ту меҳоҳам, ки ин китобамро мавриди қабули даргоҳат қарор диҳӣ ва нафъи онро ом гардонӣ ва маро аз аҷру савоби он маҳрум нафармой ва онро холис барои худат бигардонӣ, Омин!!!

**Манобия ва сарчашмаҳои, ки дар таълифи ин китоб
мавриди истифода қарор гирифтанд**

1. Қуръони карим
2. Ихтиҷочӣ Табрисӣ
3. Асосу-л-усули Дилдори Ҳиндӣ
4. Аслу-ш-шиъа ва усулуҳо, Кошифулғито
5. Истибсори Тӯсӣ
6. Усули Кофӣ, Муҳаммад ибни Яъқуби Кулайнӣ
7. Усули Кофӣ ба шарҳи шайх Мустафо
8. Аълуму-л-варо, Фазл Табрисӣ
9. Аъёни шиъа, Оқобузурги Техронӣ
10. Иршод-и шайх Муфид
11. Анвори нӯъмонӣ, Неъматуллоҳи Ҷазоирӣ
12. Албурҳон фӣ тафсири-л-Қуръон
13. Алҷомиъ ли-ш-шароӣ, Яҳё ибни Саъиди Ҳиллӣ
14. Ас-сирота-л-мустақим
15. Ал-ғайба, шайх Тусӣ
16. Ал-ғайбаи Нӯъмонӣ
17. Ал-қуно ва-л-алқоб, Аббоси Қумӣ
18. Ал-мақолот ва-л-фироқ-и Ашъарии Қумӣ
19. Ал-муқниъа, шайх Муфид
20. Ал-мавзӯёт
21. Ал-муҳаззаб
22. Ал-васила фӣ найли-л-фазила
23. Биҳору-л-анвор, Мулло Боқирӣ Маҷлисӣ
24. Таҳриру-л-аҳком, Ибни Мутаҳҳари Ҳиллӣ
25. Таҳриру-л-васила-и имом Хумайнӣ (р)
26. Таҳрир-и Товусӣ
27. Тафсир-и Қумӣ
28. Танқиҳу-л-мақол-и Молиқонӣ;
29. Таҳзиб-и Тусӣ;
30. Ҷомиъу-р-рувот, Мақдиси Ардабилӣ
31. Ҷавоҳиру-л-калом, Муҳаммад Ҳасани Начафӣ
32. Ҳукумати исломӣ, имом Хумайнӣ (р)
33. Ҳаллу-л-ишқол-и ибни Товус
34. Доирату-л-маъориф-и Аъламии Ҳоирӣ (Муктабасу-л-асар)
35. Захирату-л-маъод, Муҳаммад Боқирӣ Сабзворӣ

36. Ричол-и Кашӣ
37. Ричол-и ибни Довуд
38. Ричол-и Ҳиллӣ
39. Ричол-и Тусӣ
40. Равзату-л-чаннот-и Хонсорӣ
41. Равзату-л-кофӣ-и Кулайнӣ
42. Шароъиу-л-ислом, Начмуддин Чаъфари Ҳиллӣ
43. Шарҳи Наҳчу-л-балоға, Ибни Абилҳадид
44. Зиёу-с-солиҳин, Абулқосим Хӯӣ
45. Абдуллоҳ ибни Сабо ва афсонаҳои дигар, Муртазо Аскарӣ
46. Илалу-ш-шароӣ
47. Уюну ахбори-р-Ризо, Садуқ
48. Ғорат-и Сақафӣ
49. Фирақу-ш-шиъа, Навбахтӣ
50. Фуруъу-л-кофӣ, Кулайнӣ
51. Фаслу-л-хитоб, Нурии Табрисӣ
52. Фусулу-л-муҳимма
53. Феҳрист-и Ибни Надим
54. Қомусу-р-ричол-и Тастарӣ;
55. Китобу-л-маросим, Солор
56. Китоби Сулайм ибни Қайси Ҳилолӣ
57. Кашфулғито, Чаъфари Кошифулғито
58. Кашфу-л-ғумма
59. Маҷмаъу-р-ричол-и Қаҳбой
60. Маҷмаъу-л-фоида ва-л-бурҳон, Шаҳиди Сонӣ
61. Мадорику-л-афҳом, Сайид Муҳаммади Таботабой
62. Миръоту-л-анвор, Муҳаммад ибни Тоҳири Омилӣ
63. Мустамсаку урвату-л-вусқо, Муҳсинулҳаким
64. Мишрофу анвори-л-яқин
65. Мисбоҳу-л-фақиҳ, Ризо Ҳамадонӣ
66. Мӯъҷаму ричоли-ш-шиъа, Абулқосим Хӯӣ
67. Мафотиху-ш-шариъа, Муҳаммадҳасан Файзи Кошонӣ
68. Мақотилу-т-толибин, Исфаҳонӣ
69. Ман ло яҳзуруху-л-фақиҳ
70. Маноқибу оли Абӯтолиб, аз Ибни Шахрошӯб
71. Нақду-р-ричол-и Тафришӣ
72. Наҳчу-л-балоға, тарҷумаи доктор Чаъфари Шаҳидӣ
73. Вассилу-ш-шиъа, Хуромулӣ.

МУНДАРИЦА

ЭҲДО	3
ПЕШ АЗ ДАРОМАД	4
<i>Тарчума:</i>	16
<i>Муаллиф:</i>	17
МУҚАДДИМАИ МУАЛЛИФ	18
<i>Шиноснома:</i>	19
<i>Васвасаҳо:</i>	19
<i>Кунҷковӣ:</i>	20
<i>Оғози таҳқиқ:</i>	21
<i>Ҳамфикрон:</i>	22
<i>Хӯшхабар:</i>	23
<i>Пешибинӣ:</i>	24
<i>Масири ислоҳталабон:</i>	25
<i>Омодагӣ:</i>	26
<i>Умедворӣ:</i>	26
ФАСЛИ АВВАЛ	28
Абдуллоҳ ибни Сабо афсона ё ҳақиқат?	28
<i>Ибни Сабо дар умқи ривоятҳо:</i>	29
<i>Натиҷагирӣ:</i>	32
ФАСЛИ ДУВВУМ	34
Ташайноъ ва мазҳаби аҳли байт (ъ)	34
Ташайноъ аз дидгоҳи аҳли байт (ъ)	35
<i>Раъйи имом Ҳасан (ъ):</i>	36
<i>Раъйи имом Ҳусайн (ъ):</i>	36
<i>Раъйи имом Зайнулобиддин (ъ):</i>	37
<i>Раъйи имом Боқир (ъ):</i>	38
<i>Раъйи имом Содиқ (ъ):</i>	38
<i>Раъйи Фотимаи Суғро (с):</i>	38
<i>Раъйи ҳазрати Зайнаб (с):</i>	39
<i>Натиҷагирӣ:</i>	39

“Худо шуморо Рофиза номид!”	40
<i>Сабри аҳли байт (ъ):</i>	40
Тавҳину таҳқир ба Паёмбар (с)	41
<i>Хар ва ҳадис!</i>	41
<i>Натиҷагирӣ:</i>	42
<i>Ҳатто Паёмбар?!:</i>	42
Тавҳину таҳқир ба амиралмӯъминин (ъ)	44
Муттаҳам кист?	45
<i>Фақат хандарӯ:</i>	45
<i>Пирмарди ҳуққабоз:</i>	45
Тавҳин ба ҳазрати Фотима (с)!	46
Тавҳин ба имом Ҳусайн (ъ)!	47
Тавҳин ба Уммикулсум (ъ)	49
Тавҳин ба имом Ҳасани Мучтабо (ъ)	50
Тавҳину таҳқир ба имом Содик (ъ)!	51
Тавҳин идома дорад!	53
<i>Ҳазрати Аббос (ъ):</i>	53
<i>Фарзандони Аббос (ъ):</i>	53
<i>Ҳазрати Ақил (ъ):</i>	53
<i>Имом Зайнулобиддин (ъ):</i>	54
Тавҳин ба имом Ризо (ъ)!	55
<i>Тақлид аз мунофиқин:</i>	56
<i>Тавҳин ба Ҷаъфар (ъ):</i>	57
<i>Қотили аҳли байт кист?!:</i>	58
ФАСЛИ САВВУМ	59
Издивочи муваққат	59
<i>Баъзе мафосиди (табоҳиҳои) сига:</i>	66
<i>Хотираи як хонум:</i>	70
<i>Раъйи Қуръон чист:</i>	70
<i>Ҳадис бихонем:</i>	74
<i>Машируъияти (ҷавози) ливот:</i>	76
ФАСЛИ ЧАҲОРУМ	81
Хумс ё калиди бонкҳо	81

<i>Хумс аз дидгоҳи аима (ъ):</i>	81
<i>Фатвоҳои воҷиб набудани хумс:</i>	84
<i>Тақлид аз аима ё оқоён:</i>	87
<i>Раъйи муфассали Шайх Муфид:</i>	88
<i>Раъйи муфассали шайх Тӯсӣ:</i>	89
<i>Чархиши андеша:</i>	91
<i>Хулосаи таҳаввул дар дидгоҳи хумс</i>	92
<i>Марҳалаи аввал:</i>	92
<i>Марҳалаи дувум:</i>	92
<i>Марҳалаи савум:</i>	92
<i>Як нурсиши муҳим:</i>	93
<i>Марҳилаи чаҳорум:</i>	94
<i>Марҳалаи панҷум:</i>	94
<i>Иллати таваллуди хумс:</i>	94
<i>Сабабҳои инҳирофи инсон:</i>	96
<i>Дуъои хаммос</i>	96
<i>Кош шеъри форсӣ мегуфт:</i>	97
ФАСЛИ ПАНҶУМ	99
<i>Бозӣ бо китобҳои осмонӣ</i>	99
<i>1. Ал-ҷомиъа:</i>	99
<i>2. Саҳифаи Ан-номӯс:</i>	100
<i>3. Саҳифаи Ал-ъубайта:</i>	101
<i>4. Саҳифаи Зуобату-с-сайф:</i>	101
<i>5. Саҳифаи Алӣ (ъ):</i>	102
<i>6. Ал-ҷафр:</i>	102
<i>Кина бо аҳли байт:</i>	102
<i>Интиқом аз аҳли байт:</i>	103
<i>7. Мусҳафи Фотима:</i>	104
<i>8. Таврот ва Инҷил ва Забур:</i>	105
<i>9. Қуръони карим:</i>	105
<i>Бо далел бояд гуфтан:</i>	105
<i>Як саволи бечавоб:</i>	106
<i>Эътироф ба як ҳақиқати талх:</i>	107

ФАСЛИ ШАШУМ	109
Аҳли суннат аз дидгоҳи ташайюъ	109
1. <i>Ихтилоф бо ома воҷиб аст:</i>	110
2. <i>Мувофиқати ома ҷоиз нест:</i>	111
3. <i>Бо ома муштарак нестем:</i>	112
Душманӣ бо саҳоба!	113
<i>Ҷамъбандӣ:</i>	117
ФАСЛИ ҲАФТУМ	118
Нақши бегонагон дар инҳирофи ташайюъ	118
<i>Ҳишом ибни ал-Ҳакам:</i>	119
<i>Зурора ибни Аъюн:</i>	121
<i>Абӯбусайри Муродӣ:</i>	123
Дуздии фарҳангӣ!	125
<i>Манзалату мақоми Усули Кофӣ:</i>	125
<i>Кофӣ фарбеҳ мешавад:</i>	126
<i>Кадом фарбеҳтар аст?!</i>	127
<i>Масъул кист?</i>	127
<i>Эътирофи шучоғона:</i>	128
<i>Вучуди хоричӣ надорад:</i>	130
Шоҳкориҳои ҳазрат (Баҷаллоҳу...)	131
1. <i>Куштори арабҳо:</i>	131
2. <i>Таҳриби Масҷиду-л-ҳаром:</i>	132
<i>Каъбаи ҷадид (нав):</i>	133
3. <i>Ҳукми Оли Довуд:</i>	134
<i>Ин ҳадисро ҳифз кунед:</i>	134
<i>Чанд нурсиши бадеҳӣ:</i>	135
<i>Хушхабарӣ барои ироқиҳо:</i>	135
<i>Ин аст адолат:</i>	136
<i>Намози ҷумъа чаро таътил (бекор) шуд?!</i>	137
ФАСЛИ ПОЁНӢ	138
Дар ду роҳагӣ!	138
<i>Тарс аз шамшери қоим?</i>	139
<i>Чаро шиъа будам?</i>	140
Манобиъ ва сарчашмаҳои, ки дар таълифи ин китоб мавриди истифода қарор гирифтанд	142

مؤلف:

دکتر حسین موسوی

اهل بیت (ع)

از خود دفاع می کنند

تلاشی مخلصانه در راستای تصحیح بعضی
مفاهیم و تحکیم وحدت بین امت اسلامی

مترجم:

جواد منتظری

Muntazeri@yahoo.com

مهر ۱۳۸۱ خورشیدی